

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Programma's.....	2
Programma 1 Gezond en actief Venlo	2
Programmaliijn 3 Meedoen.....	34
Programma 2 Schoon, heel en veilig Venlo	51
Programma 3 Grenzeloos Venlo	78
Programma 4 Welvarend Venlo	90
Programma 5 Centrumstad Venlo	101
Programma 6 Circulaire en duurzame hoofdstad.....	115
Algemene middelen	124
Totaaloverzicht Meerjarenbegroting	128

Programma's

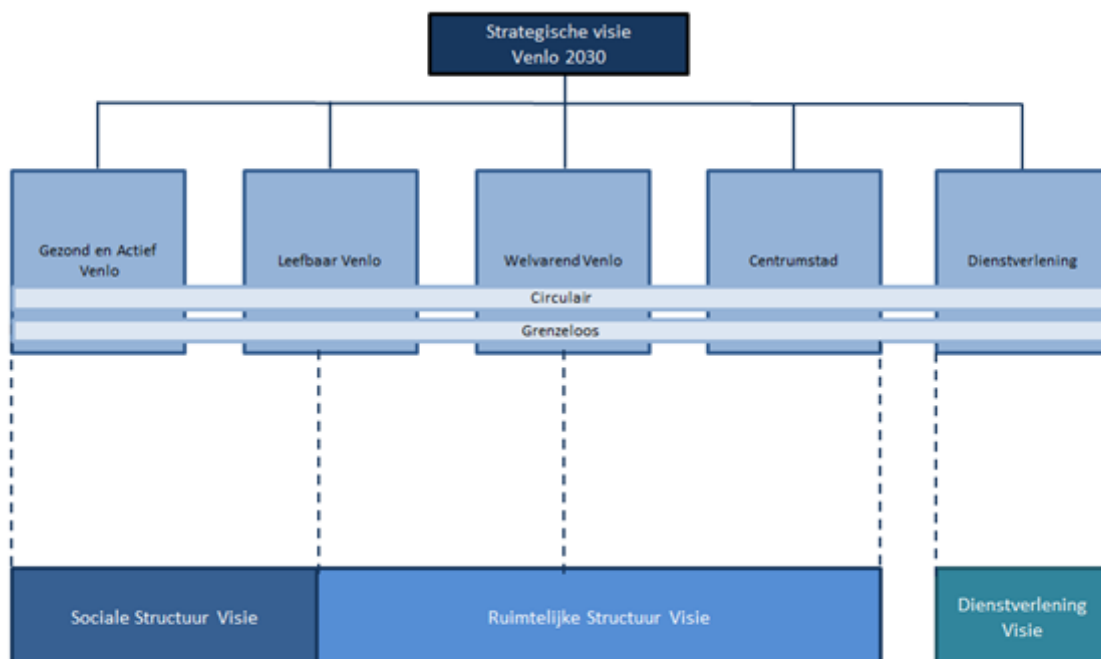
Programma 1 Gezond en actief Venlo

Inleiding

1. Inleiding & beleidscontext

Het programma 'Gezond en actief Venlo' omvat vrijwel het gehele sociale domein en raakt dan ook vrijwel alle inwoners van onze gemeente. Het is een omvangrijk programma met een groot aantal taken. Voor het merendeel zijn dit wettelijke taken in combinatie met lokale ambities. Het programma is opgebouwd langs vier programmalijnen die een sterke verbinding met elkaar hebben. Voorafgaand aan de programmalijnen schetsen we de huidige beleidscontext.

In figuur 1 is de positie van programma Gezond en actief Venlo in de huidige beleidscontext schematisch weergegeven. In deze figuur is ook aangegeven dat de Sociale Structuurvisie breder is dan alleen dit programma, want het is ook met name van invloed op het aspect (sociale) veiligheid dat onderdeel is van het programma Leefbaarheid.

Figuur 1. Schematische weergave van het programma Gezond en actief Venlo in de huidige beleidscontext.

Bij het opstellen van het programma is verder ook rekening gehouden met de kaders die zijn gesteld in de Kadernota 2019 en de ambities die zijn opgenomen in ‘Samen Venlo Veranderen’.

2. Handelingsperspectieven, de bril waardoor wij kijken

Om te vermijden dat wij bij de uitwerking van het programma op verschillende plaatsen een toelichting geven op de wijze waarop wij inhoudelijke vraagstukken benaderen, doen wij dat in deze paragraaf door hier ons handelingsperspectief te schetsen. Dat betekent dat wij aangeven door welke bril wij naar inhoudelijke vraagstukken kijken en gebruiken bij het ontwikkelen van beleid.

2.1. Veranderende rol inwoners, maatschappelijke partners en gemeente

De verhouding tussen overheid, maatschappelijke partners en inwoners is sinds een aantal jaren sterk aan het veranderen. Maatschappelijke veranderingen vragen namelijk om een veranderende rol: van voorschrijven naar inspraak, van dicteren naar participatie, van indekken en verschuilen achter regels naar het gesprek aangaan met open vizier. Zo wordt de veranderende rol van de overheid in de literatuur wel getypeerd.

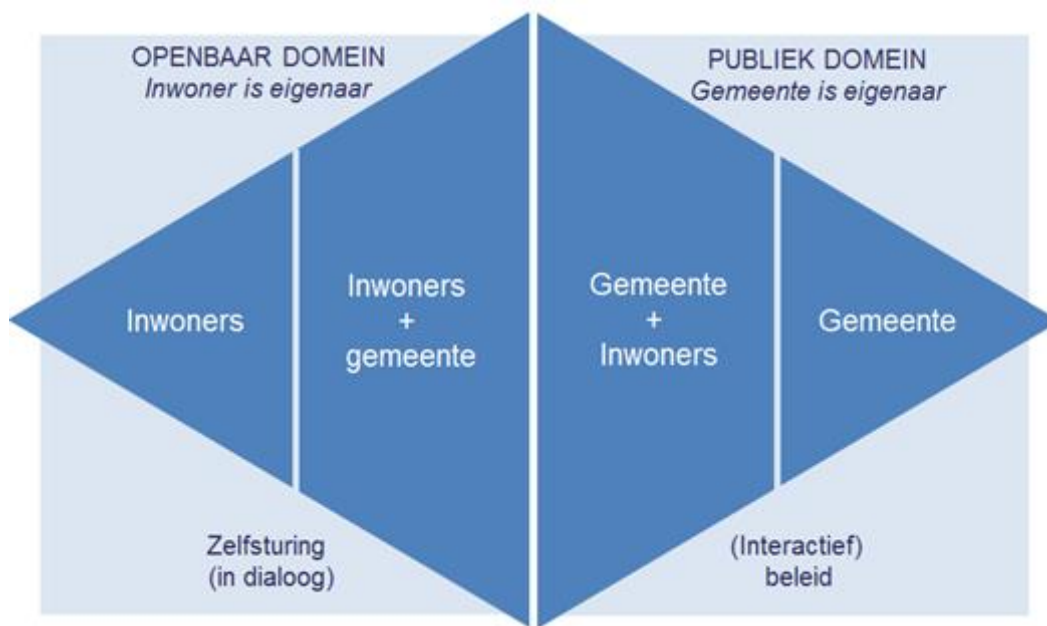
2.1.1. Model van zelfsturing

In de transformatieambitie van Noord-Limburg¹ en de Sociale Structuurvisie staan vitale gemeenschappen en het model van zelfsturing centraal. Ons streven is dat de inwoners in hun dorp of wijk onderdeel zijn van zelfsturende gemeenschappen. Zoals in de regiovisie geformuleerd: gemeenschapszin komt tot stand waar mensen die bij elkaar leven op elkaar zijn aangewezen en met elkaar oplossingen bedenken. Dit doen ze niet op basis van wetten of beleidsdoelen, maar op basis van elkaars behoeften en wederkerigheid.

Dit vraagt om een overheid die deze ontwikkeling ruimte gunt zonder veel bemoeienis. De uitdaging is om aan te sluiten op de kracht van bewonersinitiatieven en alleen daar een bijdrage te leveren waar die nodig is of wordt gevraagd. In figuur 2 wordt geïllustreerd dat we een duidelijk

¹ De transformatieambitie van Noord-Limburg is in het najaar van 2016 opgesteld en heeft in relatie tot het sociaal domein een dubbele ambitie: enerzijds vitale gemeenschappen zich ontwikkelen en anderzijds het oppakken van maatschappelijke opgaven in het collectieve domein.

onderscheid maken tussen daar waar de gemeenschap eigenaar is en daar waar de overheid en maatschappelijke partijen eigenaar zijn. Waar de overheid en maatschappelijke partijen eigenaar zijn, hebben wij de taak om beleid te maken en uit te voeren. Daarbij hebben we ook de uitdaging om inwoners hierbij te betrekken. Dit is een vorm van beleidsparticipatie, en dat is wezenlijk anders dan onze faciliterende rol bij de vitale gemeenschappen.

Figuur 2. Het model van eigenaarschap en zelfsturing.

2.1.2. Methodiek van prestatiedenken

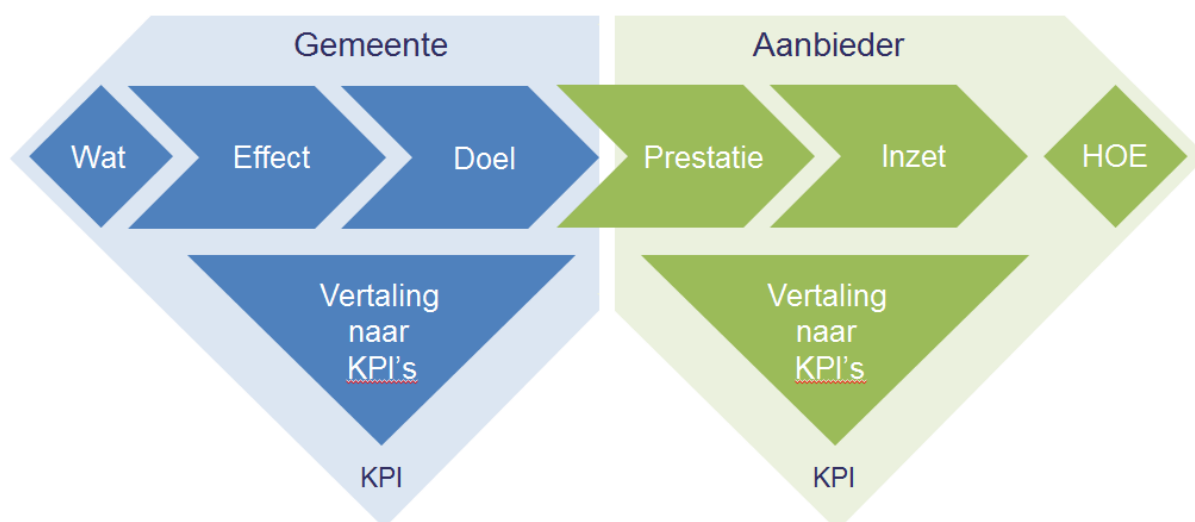
In een veranderende rol van ons als gemeente past ook het integreren van de methodiek van prestatiedenken in de inkoop van onze voorzieningen. Vanuit deze nieuwe methodiek formuleert de gemeente de WAT-vraag. Wij geven aan WAT er moet worden bereikt aan maatschappelijke effecten en/of doelstellingen door de ingezette ondersteuning. Deze effecten of doelstellingen worden niet geformuleerd op het niveau van een individuele burger maar op het niveau van de samenleving.

De aanbieder geeft aan HOE hij een bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke effecten in de vorm van prestaties. Hierbij geldt dat hij moet kunnen onderbouwen dat de voorgestelde werkwijze (bewezen) effectief is. Hierdoor blijven wij als gemeente in onze rol van opdrachtgever en regisseur op hoofdlijnen en blijven aanbieders in hun rol van expert in het bieden van ondersteuning en zorg. Zo maken wij maximaal gebruik van de kennis en

ervaring van onze aanbieders en kan er ook synergie worden bereikt door de samenwerking tussen aanbieders.

Daar waar mogelijk en passend, gebruiken wij de methodiek van prestatiedenken in onze inkoop- en aanbestedingsprocedures.

De rolverdeling tussen aanbieders en gemeente is in figuur 3 schematisch weergegeven.

Figuur 3. Schematische weergave van rolverdeling tussen gemeente en aanbieders (methodiek prestatiedenken).

2.2. Zelfredzame inwoners, ondersteuning volgens de trap van oplossingen

Het overgrote deel van onze inwoners kan goed voor zichzelf zorgen. Het zijn zelfredzame inwoners. Indien er even ondersteuning nodig is, wordt deze gezocht in het sociale netwerk of de buurt. Op die manier zijn zij samen redzame inwoners in vitale gemeenschappen.

Maar soms hebben inwoners ondersteuningsvragen waarvoor zij bij de gemeente aankloppen. Bij het bespreken van deze ondersteuningsvragen met inwoners gebruiken wij de trap van oplossingen als uitgangspunt. Dit betekent dat wij ernaar streven dat deze inwoners in eerste instantie worden geholpen om zelf een oplossing te vinden, bijvoorbeeld met hulp van vrienden of familie. Als dat niet lukt, kunnen zij terecht bij een buurtteam (zie *kader 1*) of een andere algemene voorziening². Pas wanneer ook dat geen passende

² Een algemene voorziening is het aanbod van diensten of activiteiten dat voor iedere inwoner van Venlo toegankelijk is zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers. Ook het buurtteam is een algemene voorziening.

oplossing biedt en een maatwerkvoorziening nodig is, wordt het sociale wijkteam ingeschakeld.

Daar waar het gaat om de uitvoering van de Participatiewet zal de gemeente echter een meer sturende rol vervullen. Hier heeft de gemeente namelijk een wettelijke taak om inwoners te ondersteunen bij het vinden van werk. We gaan uit van de eigen mogelijkheden van inwoners en grijpen niet automatisch naar bestaande instrumenten en voorzieningen. Van belang is dat overheid, maatschappelijke partners en bedrijven hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen om ook mensen met een beperking aan de slag te krijgen. Vanuit een goede samenwerking worden werkplekken gecreëerd waar mensen iets voor de samenleving kunnen betekenen en waarin ze zichzelf kunnen ontwikkelen. Hierbij wordt vooral gekeken naar wat mensen wel kunnen in plaats van wat ze niet meer kunnen.

Kader 1

Het buurtteam is een team van sociaal werkers van verschillende organisaties. Het buurtteam werkt laagdrempelig in de buurt en wil zich verbinden met inwoners en vrijwilligers. Zij bouwen samen met de inwoners van Venlo aan een schone, gezellige, leefbare en veilige stad waarin iedereen meedoet! De medewerkers hebben brede expertise op het gebied van informatie & advies, bewonersondersteuning, jongerenwerk, vrijwilligerswerk, mantelzorg, cliëntondersteuning en maatschappelijk werk.

In figuur 4 is de visie op de eigen mogelijkheden van inwoners en de toegang tot ondersteuning schematisch weergegeven.

Figuur 4. Schematische weergave van de eigen mogelijkheden van inwoners en de toegang tot ondersteuning.

De sociale wijkteams denken en handelen vanuit de volgende uitgangspunten:

- Er wordt gedacht en gehandeld vanuit de leefwereld van een inwoner in zijn wijk;
- Er wordt integraal, breed gekeken naar de ondersteuningsbehoefte en de mogelijkheden van de inwoner;
- Er wordt gewerkt volgens de trap van oplossingen;
- Er wordt gedacht en gewerkt vanuit het principe 1Gezin1Plan1Regisseur. Eén lid van het sociaal wijkteam heeft de regierol op het leefzorgplan. Dit begint door te formuleren welke effecten of doelstellingen worden beoogd met de geboden oplossing. Dit lid van het sociaal wijkteam monitort of de beoogde effecten en doelstellingen worden behaald;
- Ondersteuning is gericht op het versterken van de draagkracht van een inwoner en het verminderen van de draaglast (zie *kader 2*);
- Er is samenwerking tussen aanbieders van preventieve maatregelen, (wijk)netwerken, algemene voorzieningen en maatwerkdiensten;
- Ondersteuning moet meteen passend zijn. Dus zo snel, licht en normaal als kan, zo zwaar als moet;

- We willen in principe geen overdrachtsmomenten als gevolg van het opschalen van de ondersteuning.

Kader 2

Draaglast is gedefinieerd als de mate waarin een individu of huishouden te maken heeft met tegenslagen op de belangrijkste levensgebieden: financiën, wonen, tijdsbesteding, lichamelijke gezondheid, geestelijke gezondheid, (huiselijke) relaties en veiligheid en ouderschap.

Draagkracht staat voor het vermogen dat iemand heeft om met vragen op één of meer levensgebieden om te gaan dan wel deze op te lossen. Daarbij bestaat de draagkracht van een individu of huishouden uit de eigen competenties én het vermogen om gebruik te maken van het sociale netwerk en ondersteunende condities. Bij de ondersteunende condities kan onder meer gedacht worden aan goed openbaar vervoer voor de ondersteuning van de mobiliteit, een ontmoetingsruimte voor het onderhouden van sociale contacten of een sociaal betrokken wijk voor verschillende vormen van burenhulp.

2.3. Het concept positieve gezondheid

De kernwoorden van het programma zijn ‘gezond’ en ‘actief’. Wij kijken in dit programma naar deze begrippen niet vanuit de traditionele definitie van gezondheid³ maar vanuit het perspectief van positieve gezondheid. Machteld Huber introduceerde in 2012 het concept positieve gezondheid in Nederland. In dit concept wordt gezondheid niet slechts gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar als het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Gezondheid is niet langer strikt het domein van de zorgprofessionals, maar van ons allemaal. Het gaat immers om ons vermogen om met veranderende omstandigheden om te kunnen gaan. Dit sluit naadloos aan bij het perspectief van vitale gemeenschappen waarin inwoners elkaar kennen en helpen en waar zij, soms met hulp van anderen, zoveel mogelijk hun eigen problemen oplossen.

3. Onze opgaven in een notendop

³ Gezondheid: een toestand van volledig fysiek, geestelijk en sociaal welbevinden (Wereldgezondheidsorganisatie, 1948).

Alvorens wij nader ingaan op het programma en de programmalijnen, schetsen wij in deze paragraaf of hoofdlijnen de opgaven waar wij de komende jaren voor aan de lat staan.

3.1. Inhoudelijke opgave

In de komende periode zullen wij nadrukkelijk inzetten op de beoogde beweging naar de voorkant die met ‘transformatie’ wordt aangeduid. Hiervoor willen wij komen tot één samenhangend geheel van algemene voorzieningen. Algemene voorzieningen die aansluiten op de algemene kenmerken en behoeften van inwoners van wijken. En deze wijken kunnen onderling verschillen. Dit vanuit onze opvatting dat door het bieden van passende algemene voorzieningen de vraag naar maatwerkdiensten voor een deel kan worden voorkomen. Het werken met buurtteams vanaf 2018 was al een eerste heel belangrijke stap die nu wordt doorgezet.

Wanneer, in deze algemene voorziening (buurtteams) wordt geconstateerd dat deze niet passend is voor de ondersteuningsvraag en er een andere vorm van ondersteuning noodzakelijk is, wordt direct de verbinding gelegd met de sociale wijkteams zodat een keukentafelgesprek kan worden gevoerd. Indien een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, wordt deze ingezet. En deze maatwerkvoorzieningen zullen altijd noodzakelijk blijven.

Waar wij in de komende periode ook op willen inzetten is maatwerk achter de voordeur. Hiermee bedoelen wij het onderzoeken van de mogelijkheden om de maatwerkvoorzieningen die inwoners in hun eigen leef- en woonomgeving worden geboden, bijvoorbeeld hulp bij het huishouden, persoonlijke verzorging en wijkverpleging, beter op elkaar af te stemmen. Hierbij willen wij onderzoeken op welke wijze de schotten tussen verschillende financiële stelsels⁴ kunnen worden doorbroken zodat inwoners echt maatwerk voor- en achter de voordeur ontvangen.

3.2. Regionale opgave

Naast haar lokale verantwoordelijkheid en taken heeft de gemeente Venlo ook een regionale taak: het bieden van passende zorg en ondersteuning op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Op basis van huidige inzichten wordt met ingang van 2021 een nieuw verdeelmodel Wmo voor begeleiding, beschermd wonen en maatschappelijke opvang ingevoerd. Dit betekent dat de middelen die voor de uitvoering van

⁴ Hiermee worden de Zorgverzekeringswet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet langdurige zorg bedoeld.

deze taken beschikbaar worden gesteld, worden gedecentraliseerd naar de individuele gemeenten. De rol en verantwoordelijkheid van Venlo (centrumgemeente) komt vanaf dat moment te vervallen.

De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg hebben afgesproken dat zij de taken zoveel mogelijk willen inbedden in de lokale voorzieningenstructuur. Daar waar sprake zal zijn van regionale samenwerking, zal dit op de schaal van Midden-Limburg en op de schaal van Noord-Limburg zijn.

Ook waar het de arbeidsmarkt betreft staat de regio Noord-Limburg centraal. De gemeenten in Noord-Limburg werken hier samen met het UWV en SW-bedrijven. Samen met de sociale partners is een Werkbedrijf opgericht. De gemeente Venlo is de centrumgemeente voor de arbeidsmarktregio en ontvangt en beheert de financiële middelen ten behoeve van de arbeidsmarktregio.

3.3. Financiële opgave

In de afgelopen jaren is de gemeente Venlo met aanzienlijke tekorten in het sociale domein geconfronteerd. Eind 2017 heeft de Programmamanager Sociaal Domein een integraal plan van aanpak gepresenteerd om te komen tot duurzaam financieel evenwicht in het sociaal domein. Dit moet leiden tot een toekomst waarin passende zorg en ondersteuning wordt geboden aan onze inwoners binnen de hiervoor gestelde financiële kaders.

In het programma Gezond en Actief Venlo is het plan van aanpak om te komen tot duurzaam financieel evenwicht volledig geïntegreerd.

4. Programmalijnen

Het programma Gezond en Actief Venlo bestaat uit vier samenhangende programmalijnen: Ontplooiing, Gezond en Vitaal, Meedoen en Zelfredzaamheid.

In de programmalijn Ontplooiing gaan wij in op de activiteiten die wij samen met onze maatschappelijke partners uitvoeren op het gebied van de onderwijs, ontwikkeling en ontplooiing van onze inwoners. Met de programmalijn Gezond en Vitaal willen we een bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven van onze inwoners, door in te zetten op het behouden en versterken van de gezondheid en vitaliteit van onze inwoners, sportontwikkeling, sportvoorzieningen en cultuurbevordering. De programmalijn meedoen gaat over het (blijven) meedoen van inwoners van Venlo in de brede zin van het woord, van meedoen in de Venlose samenleving

tot en met het verrichten van betaald werk. De programmalijn Zelfredzaamheid beschrijft tot slot de ondersteuning die noodzakelijk is voor inwoners om zelfredzaam te blijven en om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Alle programmalijnen hangen nauw met elkaar samen. Zo zorgt de programmalijn Ontplooiing ervoor dat iemand zich voldoende kan kwalificeren om mee te kunnen doen en zelfredzaam te kunnen zijn, zorgt Gezond en vitaal voor een goede kwaliteit van leven om zelfredzaamheid, ontplooiing en meedoen mogelijk te maken en biedt de programmalijn Zelfredzaamheid de nodige zorg om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen functioneren. De winst voor deze programmalijn zit niet in de doorontwikkeling van deze bestaande maatwerkvoorzieningen, maar juist in het verbinden van met de voorliggende voorzieningen welke onderdeel zijn van de programmalijn 'Meedoen'.

Wat willen we bereiken

De strategische (hoofd-)doelstelling/ ambitie van dit programma is een gezond en actief Venlo, wij werken samen aan ons welbevinden.

Derhalve kent het programma de volgende programmalijnen (subdoelen):

- a. Gezond en Vitaal
- b. Ontplooiing
- c. Meedoen
- d. Zelfredzaamheid

Met de programmalijn Gezond en Vitaal willen we een bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven van onze inwoners.

Met de programmalijn Ontplooiing willen we onze inwoners in staat stellen zich naar vermogen te ontwikkelen en te ontplooien, zodat zij naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving.

Met de programmalijn Meedoen willen we bereiken dat iedereen naar vermogen meedoet in de samenleving en voor zover mogelijk zelf in het inkomen voorziet.

Met de programmalijn zelfredzaamheid willen we dat de ondersteuning geboden wordt die noodzakelijk is voor inwoners om zelfredzaam te blijven

Met de programmalijn Gezond en Vitaal willen we een bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven van onze inwoners. Hiervoor zetten we een viertal instrumenten in, namelijk: activiteiten op het gebied van het behouden en versterken van de gezondheid en vitaliteit van onze inwoners, sportontwikkeling, sportvoorzieningen en cultuurbevordering.

Wij willen ook weten of onze inspanningen en die van onze partners ook het gewenste effect opleveren. Daarom hebben wij de volgende hoofddoelstelling voor deze programmalijn geformuleerd:

"Het versterken van de positieve gezondheid van onze inwoners"

Wij zullen met de volgende indicatoren de voortgang volgen van de resultaten van onze inspanningen:

- Leefstijl: leefstijlscore van onze inwoners (schaalscore)
- Overgewicht: het percentage inwoners met overgewicht en/of obesitas;
- Eenzaamheid: het percentage inwoners dat zich matig, ernstig of zeer ernstig eenzaam voelt;
- Zelfredzaamheid: zelfredzaamheid van onze inwoners (schaalscore);

Om inwoners in staat te stellen om aan hun eigen gezondheid en vitaliteit te werken, faciliteren wij de mogelijkheden voor jong en oud om deel te nemen aan sportieve activiteiten. Hiervoor hebben wij de volgende doelstelling geformuleerd:

"Het bevorderen van sport en bewegen"

Wij zullen met de volgende indicatoren de voortgang volgen van de resultaten van onze inspanningen:

- Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners (BBV indicator).
- NNGB5 norm: het percentage inwoners dat minstens 150 minuten per week sport of beweegt;
- Aandeel inwoners dat lid is van een sportvereniging;

Om te kunnen sporten en bewegen zijn passende faciliteiten noodzakelijk. Dit kunnen sportieve omgevingen zijn, maar dit kan ook betrekking hebben op de inrichting van de openbare ruimte. Hiervoor hebben wij de volgende doelstelling geformuleerd:

"Het behouden en waar nodig versterken van onze sportieve omgevingen."

Wij zullen met de volgende indicatoren de voortgang volgen van de resultaten van onze inspanningen:

- Aantal zaaldelen per 10.000 inwoners (gymzalen, sportzalen, sporthallen);
- Bezettingsgraad van de zaaldelen (gymzalen, sportzalen, sporthallen);

- Aantal trainings- en wedstrijdvelen buitensport per 10.000 inwoners (voetbal, hockey, tennis, korfbal);
- Bezettingsgraad van de trainings- en wedstrijdvelen (voetbal, hockey, tennis, korfbal).

"Het bevorderen van de (passieve en actieve) deelname aan kunst en cultuur"

Wij zullen met de volgende indicatoren de voortgang volgen van de resultaten van onze inspanningen:

- Aandeel inwoners dat lid is van een cultuurvereniging.

Met de programmalijn Ontplooing willen we onze inwoners in staat stellen zich naar vermogen te ontwikkelen en te ontplooien, zodat zij naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving. Ontplooing stopt niet na een schoolcarrière en is ook niet beperkt tot het vergaren van kennis. Het is breder en heeft betrekking op iedere vorm van ontwikkeling die onze inwoners doormaken. Jezelf ontplooien begint ongeveer bij de geboorte en gaat je leven lang door.

Wij willen ook weten of onze inspanningen en die van onze partners het gewenste effect opleveren. Daarom hebben wij de volgende hoofddoelstelling voor deze programmalijn geformuleerd:

"iedereen werkt naar vermogen aan zijn ontplooing."

Wij zullen met de volgende indicatoren (op basis van het 'Besluit begroting en verantwoording' (BBV)) de voortgang volgen van de resultaten van onze inspanningen:

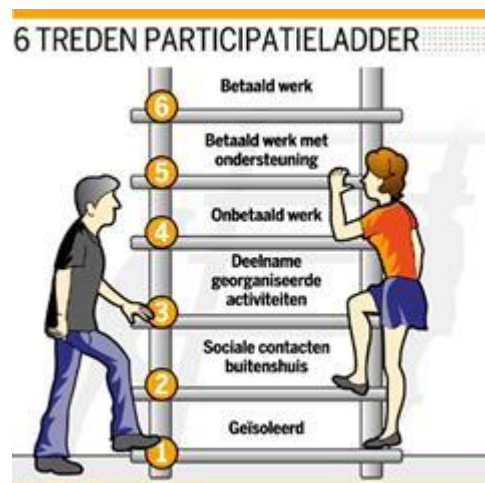
- Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie: het percentage van het totaal aantal leerlingen in de leeftijd van 12-23 jaar dat voortijdig (zonder startkwalificatie) het onderwijs verlaat
- Absoluut verzuim: het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen
- Relatief verzuim: het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen
- Achterstandsleerlingen: het percentage leerlingen in de leeftijd van 4-12 jaar in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand

Met de programmalijn Meedoen willen we bereiken dat iedereen naar vermogen meedoet in de samenleving en voor zover mogelijk zelf in het inkomen voorziet. Hiervoor zetten we in de eerste plaats algemene

voorzieningen in en stimuleren we maatschappelijke en arbeidsparticipatie. Ondersteunend hieraan zijn de gemeenschapsaccommodaties, inkomensondersteuning en armoedebeleid.

Uitgangspunt is dat iedereen ertoe doet en meedoet. Dit levert een krachtige bijdrage aan sociale, economische en financiële zelfstandigheid, versterkt het gevoel van eigenwaarde en levert een bijdrage aan de sociale cohesie en de economie.

Deelnemen aan de samenleving kan op vele manieren en op verschillende niveaus. De Participatieladder is een meetinstrument waarmee je kunt vaststellen in hoeverre iemand meedoet in de samenleving. De ladder is onderverdeeld in zes treden: van sociaal geïsoleerd tot werkend zonder ondersteuning. Door een meting in de stadspeiling wordt de verdeling van alle Venlose inwoners over de Participatieladder zichtbaar.

Voor deze programmalijn hebben wij de volgende doelstellingen geformuleerd:

"Het samen met de burgers zorgen voor en versterken van een structuur van algemene voorzieningen"

Met onze partners zetten we in op een verdere versterking en verbreding van de sociale basis in Venlo. Dit bestaat uit een informeel deel (gemeenschapsvorming) en een formeel deel (algemene voorzieningen). Ondersteuning draagt bij aan het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners. Hierdoor kan de druk op de integrale toegang en maatwerkvoorzieningen worden verlaagd.

"Het naar vermogen actief deelnemen aan de maatschappij"

Inwoners van Venlo vormen gemeenschappen waar mensen meedoen, elkaar kennen, elkaar helpen en niemand buitensluiten. Mensen zetten zich met plezier in als vrijwilliger of mantelzorger en voelen zich hierin gewaardeerd. Het aanbod aan voorzieningen in de buurt is bekend bij inwoners en toegankelijk. Door de inzet van gemeenschapsaccommodaties faciliteren wij sociaal-maatschappelijke en sociaal-culturele activiteiten.

"Het naar vermogen voorzien in eigen inkomen"

We streven met ons netwerk van sociale partners, UWV, SW-bedrijven en gemeenten in Noord-Limburg naar een inclusieve arbeidsmarkt: een arbeidsmarkt die plaats biedt aan alle mensen, jongeren en ouderen en voor mensen met en zonder beperking.

We willen de garantie op een volledige aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt samen met het onderwijsveld en de arbeidsmarkt organiseren voor met name de kwetsbare jongeren. Deze zijn veelal aangewezen op intensieve begeleiding en ondersteuning om aan het werk te komen en aan het werk te blijven.

We bieden, binnen de grenzen van de wet, een financiële trampoline voor inwoners die tijdelijk geen of onvoldoende financiële middelen van bestaan hebben. Met het bieden van inkomensondersteuning voeren we een wettelijke taak op een activerende, uitdagende en deelname bevorderende wijze uit.

"Armoede en schulden zijn geen belemmering om mee te kunnen doen"

Samen met het maatschappelijke middenveld zorgen we voor een integraal armoedebeleid, inclusief schuldhulpverlening, waarbij het uitgangspunt is dat gebrek aan financiële middelen geen belemmering mag zijn voor een volwaardige deelname aan de maatschappij. Het armoedebeleid is het sluitstuk van het gemeentelijke financiële vangnet en in belangrijke mate gebaseerd op wettelijke taken.

De voortgang van de resultaten bij deze doelstellingen zullen we volgen aan de hand van de volgende indicatoren meten:

- Het aantal maatwerkvoorzieningen begeleiding individueel, dagbesteding en jeugd neemt af.
- Aantal inwoners met sociale contacten buitenshuis neemt toe.

- Het aantal inwoners dat deelneemt in de samenleving door werk, met of zonder ondersteuning.
- Het aantal huishoudens met een inkomen onder de 110% van het sociaal minimum blijft in verhouding tot de landelijk trend.

Met de programmalijn Zelfredzaamheid willen we, naast het bieden van maatwerkondersteuning, ook bereiken dat inwoners zo veel mogelijk worden toegerust om zonder maatwerkondersteuning te kunnen functioneren in hun eigen huishouden en in de samenleving. De hoofddoelstelling van deze programmalijn is:

"Iedereen zorgt naar vermogen voor zichzelf en elkaar, daar waar nodig met ondersteuning"

Hiervoor zetten we in op de volgende zaken:

- Integrale toegang tot zorg en ondersteuning.
- Aanhaking van werk en inkomen op wijkniveau.
- Focus van de integrale toegang/het sociaal wijkteam op vraagverheldering, arrangeren van maatwerk met aandacht voor het mobiliseren van eigen kracht en samenredzaamheid, regievoering op leefzorgplannen en op het zijn van contactpersoon voor de burger.
- Doorontwikkelen van het wijkteam+ voor de complexe casuïstiek en voor specialistische advisering van het sociaal wijkteam.
- Optimaal benutten van en toegankelijk hebben van algemene voorzieningen in de wijk.
- Sterker inzetten op een vroegtijdig signaleren van problemen bij burgers en het voorkomen en terugdringen van de zwaardere ondersteuning en zorg.
- Het leidende principe 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur en de trap van oplossingen wordt geborgd en verder doorontwikkeld. Wijkteamleden hebben nadrukkelijk regierol op het leefzorgplan. Beoogde resultaten worden effectief gerealiseerd.
- Zicht op en contact over de directe verwijzingen naar de maatwerkvoorzieningen jeugdzorg.
- Meer inwoners kunnen voor een zinvolle dagbesteding gebruik maken van de Open Inloop wat leidt tot minder gebruik van maatwerkvoorzieningen.
- Ontwikkelen van meer algemene voorzieningen en daarmee een verschuiving van het gebruik van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen.
- Efficiënter beoordelen en inzetten van woningaanpassingen.

- Terugdringen van /beperken van het aantal individuele maatwerkvoorzieningen.
- Bijdrage leveren aan kostenreductie in het sociale domein.
- We streven naar een inclusieve samenleving waarin de doelgroep beschermd wonen een plek heeft. Niet naast, maar tussen de andere inwoners van onze stad.

De outcome-indicatoren waarmee we de voortgang op de doelstellingen meten, worden in 2019 in samenspraak met de raad vorm gegeven.

De bijdrage van het programma Gezond en Actief Venlo aan de Strategische Visie 2030 is duidelijk, Gezond en actief Venlo levert een maximale bijdrage aan de inhoudelijke opgave ‘het versterken van de maatschappelijke ruggengraat’ uit deze Strategische visie. Het programma Gezond en actief Venlo levert bovendien een bijdrage aan de Regiovisie ‘Regio in balans’ . In deze Regiovisie zijn drie verbindende perspectieven geformuleerd op onze regio. Eén van deze perspectieven is ‘Vitale Gemeenschappen’. Het programma Gezond en actief Venlo levert een bijdrage aan het tot stand brengen van vitale gemeenschappen. Vitale gemeenschappen bestaan en ontstaan op allerlei niveaus binnen onze gemeente en binnen onze regio. Gemeenschapszin komt daar tot stand waar mensen dicht bij elkaar leven, op elkaar zijn aangewezen en met elkaar oplossingen bedenken en realiseren.

De programmalijnen van Gezond en actief Venlo zijn bovendien gebaseerd op de Sociale Structuurvisie 2022 ‘Ik ken jouw naam, jij de mijne. Samen zijn wij Venlo.’ Binnen de Sociale Structuurvisie hebben wij de beleidsontwikkeling van de voormalige decentralisatieopgaven vorm en inhoud gegeven. Nu kunnen we constateren dat er niet langer sprake is van nieuwe taken en verantwoordelijkheden, maar dat de uitvoering van deze taken zijn geborgd in de organisatie. Ze behoren tot ons reguliere takenpakket. Het lijkt dan ook niet langer wenselijk om voor deze taken separaat beleid te ontwikkelen. Wij streven juist naar integraal beleid, waarbij wij onze inwoners betrekken indien we dit actualiseren en waar we goed luisteren naar onze uitvoerende partners om te leren van praktijkervaringen.

In het coalitieakkoord Venlo ‘Samen Venlo Veranderen’, 2018 – 2022 is afgesproken dat:

- Het verder op orde brengen van het sociaal domein heeft de hoogste prioriteit, de kwaliteit van zorg staat hierbij voorop
- Iedereen moet mee kunnen doen en iedereen hoort erbij, we staan voor een inclusieve samenleving
- In eerste instantie stimuleren en helpen we inwoners om de regie over hun leven in eigen hand te houden, wanneer dit niet lukt is ondersteuning vanuit de gemeente noodzakelijk

- De verbinding tussen onderwijs en jeugdzorg is belangrijk om preventief te kunnen werken voor de jeugd
- We een integraal aanvalsplan armoede opzetten, met oog voor individuele behoeften en wat een armoedeval voorkomt.
- Er komt een koppeling tussen werk, onderwijs, schuldhulp/sanering, aanpak armoede en zorg/welzijn zodat mogelijke problemen vroegtijdig gesignaleerd en opgepakt worden. Met onze ketenpartners gaan we in een integrale aanpak zorgen dat mensen eerder uit de problemen komen en perspectief geboden wordt.
- Daarnaast gaan we op zoek naar preventieve maatregelen om problemen vroegtijdig te kunnen signaleren en bij de bron aan te pakken.
- We bieden middels maatwerk duurzame oplossingen voor mensen die verder van de arbeidsmarkt afstaan.
- Mantelzorgers en vrijwilligers krijgen de aandacht en waardering die ze verdienen.
- We gaan samen met de scholen initiatieven ontwikkelen om te voorkomen dat kinderen worden uitgesloten van activiteiten.
- Ook gaan we op zoek naar nieuwe mogelijkheden om mensen sneller te helpen bij het oplossen van problematische schulden
- We investeren in de taalvaardigheid van laaggeletterden
- We gaan de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt sterk verbeteren
- We verbeteren de financiële prikkel om te gaan werken en werk moet lonen
- Van het bedrijfsleven vragen we een extra inspanning om zoveel mogelijk mensen in Venlo aan het werk te helpen en om met ideeën te komen hoe ze mensen kunnen matchen met bestaande en nieuwe banen
- De Sociale Werkvoorziening blijft op die wijze behouden voor de doelgroep en we zorgen voor voldoende arbeidsmatige dagbesteding
- Waar mogelijk gaan we gemeentelijke taken via het Werkbedrijf laten uitvoeren
- Het stimuleren van sport en verenigingsleven is voor ons niet hetzelfde als het financieren ervan
- We gaan kijken hoe we de innovatieve kracht van kunst en cultuur voor onze gemeente gaan benutten
- Er moet een breed en gevarieerd cultuuraanbod blijven in onze gemeente. Cultuur en cultuurparticipatie moeten voor iedereen, ongeacht leeftijd of inkomen, mogelijk zijn en gestimuleerd worden

Dat betekent dat.....

Wat gaan we daar voor doen

De hiervoor beschreven ambities en doelstellingen reiken verder dan het begrotingsjaar 2019. Om deze langere termijn ambities waar te kunnen maken, leveren we in 2019 de volgende inspanningen.

Programmalijn 1 Gezond en Vitaal

Om de beoogde effecten en resultaten te bereiken, moeten er concrete activiteiten worden uitgevoerd. Wij gaan nu per doelstelling in op de activiteiten die wij in de komende programmaperiode zullen uitvoeren. Voor 2019 zijn die natuurlijk concreter dan voor de periode daarna.

Het versterken van de positieve gezondheid van onze inwoners

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) moet iedere gemeente een lokaal gezondheidsbeleid vaststellen. De huidige nota 'Lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 Vitaal Venlo' is op 29 maart 2017 unaniem vastgesteld door de gemeenteraad. Met deze nota willen wij de juiste voorwaarden creëren voor een gezonde(re) bevolking en een gezonde fysieke en sociale omgeving. Daarmee geven wij invulling aan de trede 'preventie' in het sociale domein.

In de nota zijn voor zowel voor onze jeugdige als oudere inwoners speerpunten benoemd, onder andere overgewicht, bewegen, eenzaamheid en dementie. Bij het uitvoeren van het beleid gebruiken wij de volgende uitgangspunten:

1. We werken volgens de visie 'positieve gezondheid';
2. We leggen de focus op kwetsbare groepen (inlopen gezondheidsachterstanden);
3. We werken met erkende interventies;
4. We werken wijkgericht en op basis van behoeften van inwoners.

Om de positieve gezondheid van onze inwoners te stimuleren verrichten wij de volgende inspanningen:

- Werken aan vitaliteit begint al bij (jonge) kinderen. Preventieve jeugdzorg is vanaf 2018 integraal onderdeel van de ontwikkeling en versterking van onze algemene voorzieningen. Bijvoorbeeld het algemeen maatschappelijk werk. Hierbij is het zogenoemde 'vroeg signaleren en maatschappelijk signaleren' een belangrijk thema. En wel voor al onze inwoners van -9 maanden tot 100+ jaar.;

- Als inwoners zich tijdig bewust zijn van mogelijke risicofactoren en ondersteuningsbehoeften, kan ondersteuning ook op tijd worden ingeschakeld. Hierbij zetten wij ook in op inwoners met oog voor elkaar;
- Voor de jongerenaccommodaties wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de huizen van de wijk. Een herijking van dit beleid wordt voorzien voor de eerste helft van 2019;
- Ook zetten de aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (jogg.venlo.nl 6) voort en ondersteunen we scholen met De Gezonde School aanpak (www.gezondeschool.nl);
- We gaan verder met de beweging 'Op weg naar een rookvrije generatie'. We willen zoveel mogelijk plekken rookvrij maken om het roken onder jeugdigen te ontmoedigen;
- Al onze inspanningen zijn gericht op het verhogen van de zelfredzaamheid van jeugdigen: hun weerbaarheid, zelfstandigheid en het naar vermogen meedoen aan de samenleving. Hierbij besteden we aandacht aan jongeren zonder startkwalificatie, werk of opleiding;
- Er is een trend van vergrijzing en een stijging van (chronische) ziekten en -aandoeningen. Wij blijven inzetten op de gezondheid, vitaliteit en zelfredzaamheid van onze ouderen. Daarbij zijn ondersteuning bij, en mantelzorg voor, inwoners met dementie en ouderdomsdepressie belangrijke aandachtspunten. Concreet zetten wij in op de volgende activiteiten:
 - De beweging naar een 'dementievriendelijke gemeenschap';
 - Het vormen van een coalitie met maatschappelijke partners in Venlo om eenzaamheid tegen te gaan;
 - Het inzetten van sport en bewegen. Hierbij richten wij ons met name op volwassenen en ouderen met gezondheidsachterstanden, met een beperking (fysiek of mentaal), met een gedragsprobleem of met afstand tot de arbeidsmarkt. Hiervoor zetten we de Beweegpas en de fit- en gezondheidstesten in en besteden we aandacht besteed aan de nazorg die nodig is en volgen wij de resultaten.

Het bevorderen van sport en bewegen

De huidige nota 'Sportvisie Venlo 2013-2018' loopt af en in het voorjaar van 2019 wordt de nieuwe Venlose sportvisie aan de gemeenteraad voorgelegd. In de nieuwe sportvisie willen wij de juiste voorwaarden creëren om onze inwoners te stimuleren om (meer) te sporten en te bewegen. Hiervoor verrichten wij de volgende inspanningen:

6 De JOGG-aanpak is een initiatief dat samen met 35 partners in de samenleving wordt opgepakt.

- Het ontwikkelen van de nieuwe Venlose sportvisie. De nieuwe Venlose sportvisie wordt aanvang 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. Dit heeft tevens betrekking op ‘het behouden en waar nodig versterken van onze sportieve omgevingen’;
- Het ondersteunen van groepsleerkrachten in het basisonderwijs bij het bieden van voldoende kwalitatief bewegingsonderwijs. Ook begeleiden wij groepsleerkrachten bij het verzorgen en ondersteunen van motorisch remedial teaching, weerbaarheidstrainingen en het promoten van een gezonde leefstijl. Hier ligt een directe relatie om ons lokaal gezondheidsbeleid en de initiatieven die in dit kader worden ontplooid;
- Het intensiever inzetten van de sportconsulenten binnen de Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken (OGVO) om het belang van sport, gezondheid en preventieve zorg en ondersteuning onder de aandacht van leerlingen brengen. Deze aanpak voeren wij waar mogelijk ook in het primair- en speciaal voortgezet onderwijs in;
- Het ondersteunen van verenigingsbesturen om de vitaliteit van hun sportvereniging te versterken en hun pedagogische taak uit te voeren. Hierbij besteden wij aandacht aan de verbinding met publiek- en private partners in het sociaal domein;
- Het verkleinen van de ‘afstand tot de sport’ voor groepen inwoners waarvoor sport en bewegen minder toegankelijk is. Ook hier ligt een directe relatie met ons lokaal gezondheidsbeleid;
- Het leggen van verbindingen met maatschappelijke partners en professionals in de wijk (sociale wijkteams, buurt- en bewonersnetwerken en informatie- en adviespunten in de huizen van de wijk). Dit doen wij om sport en bewegen in de wijken zo laagdrempelig mogelijk te maken. Verder worden partners door onze sportconsulenten geïnformeerd over de mogelijkheden van het Jeugdsportfonds en de Geld Terug Regeling om een eventuele afstand tot sport voor minder draagkrachtigen te overbruggen;
- Het ontwikkelen en opbouwen van een netwerk voor jeugdige talenten om hen te faciliteren en te ondersteunen (Sportzone Venlo). De LOOT-school (Den Hulster) is hiervan initiatiefnemer en de Provincie Limburg, Topsport-Limburg, de Sportregio Noord-Limburg en de gemeente Venlo zijn hierbij aangesloten;
- Het uitvoeren van het strategisch partnership met Fontys Sporthogeschool. Studenten van Fontys Sporthogeschool worden ingezet bij het uitvoeren, ondersteunen of intensiveren van alle activiteiten die hierboven zijn genoemd. Ook zullen zij onderzoek doen naar nieuwe mogelijkheden om inwoners te laten sporten en bewegen waardoor zij gezonder en vitaler kunnen worden en blijven.

Het behouden en waar nodig versterken van onze sportieve omgevingen

Om te kunnen sporten en bewegen zijn passende faciliteiten noodzakelijk. Dit kunnen sportieve omgevingen zijn maar dit kan ook betrekking hebben op de inrichting van de openbare ruimte. Hierbij zetten wij in op de volgende concrete activiteiten:

- Om te komen tot een meer kostendekkende exploitatie van sportaccommodaties (zowel binnen- als buitensportaccommodaties) hebben wij het voornemen om met ingang van 1 augustus 2019 de tarieven voor de huur van deze accommodaties te verhogen. Het voornemen is deze verhoging in de komende jaren trapsgewijs door te voeren. Om uiteindelijk te komen tot de volgende dekkingspercentages: 17,5% (2020) en 20% (2021). Daar waar nodig bieden wij ondersteuning aan sportverenigingen om vitaal te blijven. Wij zijn tot dit voornemen gekomen omdat de betreffende tarieven in de afgelopen jaren zijn 'ontzien van bezuinigingen'. Ook is stimuleren van sport en het verenigingsleven voor ons niet hetzelfde als het financieren ervan;
- We laten de verantwoordelijkheid voor de vrijetijdsbeoefening van sport ten dele los en is voornemens om de subsidies voor sportverenigingen met ingang van 1 januari 2020 trapsgewijs af te bouwen tot 0 in 2022. Indien dit leidt tot contributieverhogingen dan is er voor de doelgroep van het sociaal beleid de mogelijkheid een beroep te doen op het Jeugdsportfonds.
- Wij willen ruimten die geschikt zijn om te sporten en te bewegen beter benutten. Dit werkt ontmoeting in de hand en draagt bij aan het beperken van de kosten voor instandhouding. Hiervoor gaan wij het volgende onderzoeken:
 - De mogelijkheden om in de wijk sportvoorzieningen breder (multifunctioneler) in te zetten;
 - De mogelijkheden om voetbalvelden die 'overtollig' zijn op en andere wijze in te zetten: een sportieve- en openbare ruimte waar sport- en beweegactiviteiten kunnen plaatsvinden;
 - De bezettingsgraad van sportaccommodaties te verhogen. Bijvoorbeeld door een bredere inzet binnen de betreffende wijk. Een andere mogelijkheid is het verkennen om ook het primair onderwijs te interesseren meer gebruik te maken van bestaande sportieve omgevingen. Verder willen wij 'sturen' op de samenwerking tussen, en clustering van, verenigingen waardoor de bezetting van accommodaties wordt vergroot;
 - De mogelijkheden, in overleg met schoolbesturen, om schoolpleinen van basisscholen die nog niet openbaar toegankelijk zijn, open te stellen ten behoeve van openbare activiteiten. Hierbij wordt aandacht geschonken aan mogelijke overlast;
- Het faciliteren van bewegingsonderwijs, een wettelijke verplichting. Hiervoor exploiteert de gemeente gymzalen, sportzalen en sporthallen. De verbinding

met sportieve omgevingen wordt gemaakt voor het aanbieden van bewegingsonderwijs in de buitenruimte;

- Het uitwerken van de mogelijkheid en het zetten van (verdere) stappen om te komen tot één centrale hockey-accommodatie in de gemeente Venlo waarvan de drie huidige hockeyclubs als fusievereniging in de toekomst gebruik gaan maken;
- Wij hebben het voornemen om zwemvoorziening De Wisselslag met ingang van 1 januari 2020 te sluiten daar de kosten voor de instandhouding niet langer verantwoord zijn. Dit heeft ook consequenties voor het buitenzwembad. Voor de Kadernota 2020-2023 wordt een advies opgesteld of, op welke wijze, en onder welke (financiële) randvoorwaarden, een zwemvoorziening in de gemeente Venlo in de toekomst kan worden gerealiseerd;
- De openbare ruimte wordt steeds belangrijker voor de ongebonden- en anders gebonden sporter. Het biedt veel mogelijkheden om inwoners op een laagdrempelige en recreatieve manier te laten sporten, bewegen, spelen, recreëren en elkaar te ontmoeten. Dit bevordert een actieve leefstijl. Indien de openbare ruimte (opnieuw) wordt ingericht leveren wij vanuit dit programma hieraan een sportieve bijdrage. De Omgevingswet biedt hiervoor het nodige houvast en hier ligt een directe relatie met programma Centrumstad Venlo.

Het bevorderen van de (passieve en actieve) deelname aan kunst en cultuur

De huidige cultuurnota loopt af en in 2019 wordt deze nota herijkt. In de nieuwe cultuurnota willen wij de juiste voorwaarden creëren om onze inwoners te stimuleren (meer) deel te nemen aan cultuuractiviteiten. Hiervoor verrichten wij de volgende inspanningen:

- Wij willen het voor iedereen mogelijk maken om lid te zijn van een culturele vereniging. Eén van de middelen die we hiervoor inzetten, is het Jeugdcultuurfonds Venlo en de Geld Terug Regeling;
- Het Cultureel Platform Venlo heeft onderzoek gedaan naar de ‘witte vlekken’ in Venlo op het gebied van cultuurparticipatie. Op basis van de uitkomsten uit het onderzoek gaat het CPV activiteiten ontplooiën om de cultuurparticipatie te verhogen;
- De gemeente Venlo laat de verantwoordelijkheid voor deze vrijetijdsbeoefening ten dele los en is voornemens om de subsidies voor amateurbeoefening met ingang van 1 januari 2020 trapsgewijs af te bouwen tot 0 in 2022. Indien dit leidt tot contributieverhogingen dan is er voor de doelgroep van het sociaal beleid de mogelijkheid een beroep te doen op het Jeugdcultuurfonds.
- Het leggen van verbindingen met maatschappelijke partners en professionals in de wijk (sociale wijkteams, buurt- en bewonersnetwerken en informatie- en adviespunten in de huizen van de wijk). Dit doen wij om cultuur in de wijken zo

laagdrempelig mogelijk te maken. Verder sluit Cultuurimpuls zich aan bij de coalitie eenzaamheid en worden partners door onze cultuurcoaches geïnformeerd over de mogelijkheden van het Jeugdcultuurfonds en de Geld Terug Regeling om een eventuele afstand tot cultuur voor minder draagkrachtigen te overbruggen;

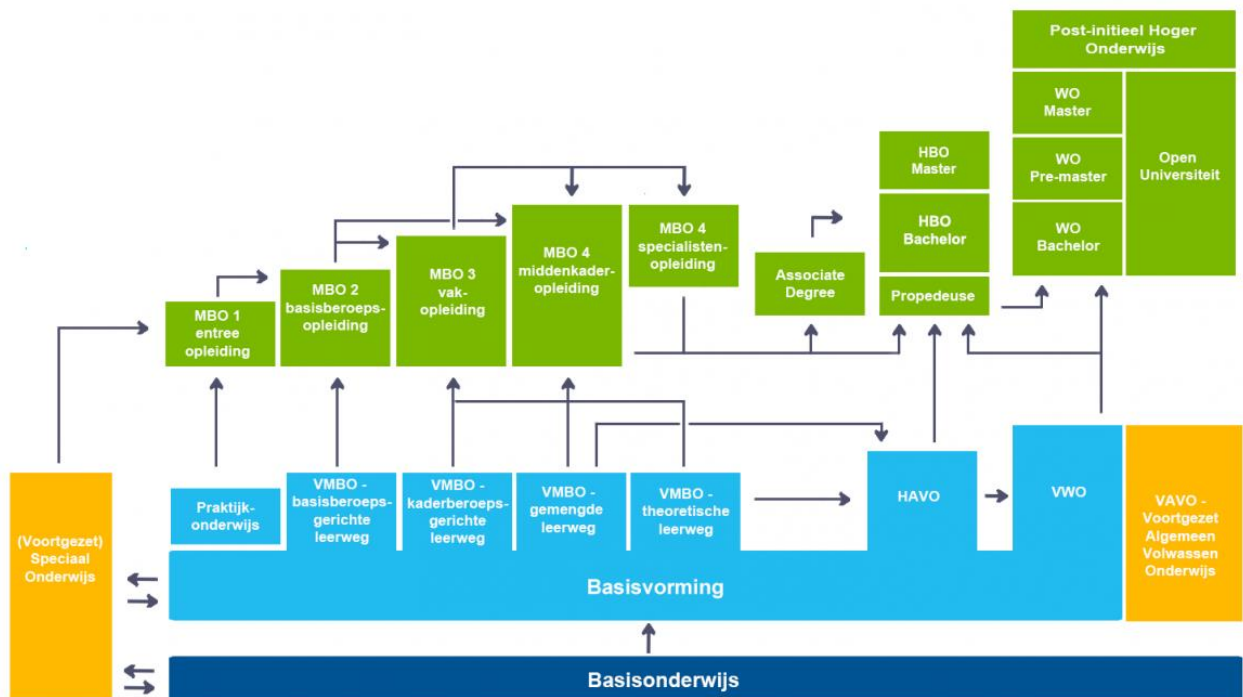
- Het cultureel invullen van de Roze Zaterdag, die in Venlo in 2019 wordt georganiseerd. Voorafgaand aan deze dag organiseren wij, met onze partners, culturele activiteiten die onderdeel uitmaken van de Roze Kalender;
- Het uitvoeren van culturele interventies in het kader van het preventief jeugdbeleid met het accent op vraagstukken in de eigen leefomgeving van inwoners en op talentontwikkeling.

Programmalijn 2. Ontplooiing

Iedereen is verantwoordelijk voor zijn eigen ontplooiing. Bij onze jeugdige inwoners is hier echter nog nadrukkelijk een verantwoordelijkheid voor ouders/verzorgers weggelegd. Als gemeente hebben wij hoofdzakelijk een faciliterende rol. Soms is hiervoor een wettelijke grondslag (aan het einde van de programmalijn Ontplooiing vindt u de wettelijke kaders), bijvoorbeeld bij onderwijshuisvesting of het toezicht op de deelname van jeugdigen aan onderwijs. Het onderwijsveld draagt voor onze kinderen en jeugdigen de verantwoordelijkheid voor kwalitatief goed onderwijs.

In deze programmalijn zullen we op hoofdlijnen de levensloop van onze inwoners volgen bij het beschrijven van onze inspanningen en zullen deze ook plaatsen in de context van het Nederlandse onderwijssysteem zoals in schema 1 weergegeven is.

Schema Onderwijssysteem Nederland

Programma Leren en Werken - Versie 4 - 15 december 2017

Schema 1. Het onderwijssysteem in Nederland

Peuteropvang (kinderopvang 2-4 jarigen) / Gemeentelijk Onderwijsachterstanden beleid (GOAB)

Gemeenten en rijk spannen zich vanaf 2016 extra in om het aantal peuters dat de peuteropvang bezoekt, te laten toenemen. Het bezoeken van de peuteropvang bevordert immers een goede startpositie van kinderen in het basisonderwijs. Om het bereik te vergroten, ontvangen gemeenten voor de periode 2016-2021 extra middelen. Hiervoor moeten wij voor peuters waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, het bezoeken van peuteropvang mogelijk maken. Hierbij zetten wij in op de volgende concrete activiteit:

- Wij werken aan een nieuw subsidiestelsel voor peuteropvang dat is gebaseerd op een kind-gebonden financiering. Daarnaast streven we naar een betere afstemming tussen vraag en aanbod, meer keuzevrijheid voor ouders, een verdere verhoging van het kwaliteitsniveau van de kinderopvangorganisaties, een doorlopende leer- en zorglijn en intensievere samenwerking tussen peuteropvang en basisonderwijs.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Kinderen met een risico op taal- en/of ontwikkelingsachterstand krijgen extra begeleiding in de vorm van voor- en vroegschoolse educatie op een gecertificeerde locatie voor peuteropvang. Extra begeleiding aan deze kinderen wordt ook in groep 1 en 2 van het primair onderwijs aangeboden. Binnen de peuteropvang spreken we van voorschoolse educatie en in het basisonderwijs van vroegschoolse educatie. Een zeer belangrijk onderwerp daarbij is de taalverwerving van (jonge) kinderen.

Inmiddels is het certificeringstraject in Venlo voor voorschoolse educatie succesvol beëindigd. Naast de reeds bestaande locaties van Spring Kinderopvang, zijn inmiddels nog 4 andere kinderopvangorganisaties gecertificeerd. Momenteel wordt voorschoolse educatie aangeboden op 27 locaties binnen onze gemeente. De volgende activiteiten worden ondernomen:

- Er komt een nieuw subsidiestelsel voor voorschoolse educatie dat is gebaseerd op kind-gebonden financiering. Hierbij streven we er naar dat de extra uren peuteropvang voor peuters met een VVE-indicatie geheel gefinancierd blijven uit de geoormerkte rijksmiddelen GOAB. Ouders hoeven hier geen eigen bijdrage voor te betalen.
- In 2019 starten we al op een aantal VVE-locaties met het aanbieden van 16 uur voorschoolse educatie. Per 1 januari 2020 zijn we verplicht om het aantal uren voorschoolse educatie te verhogen van 10 uur naar 16 uur per week.
- Samen met de kinderopvangorganisaties en scholen wordt de herijking van het bestaande GOAB beleid opgepakt. Met ingang van 1 januari 2019 start een nieuwe periode onderwijsachterstanden met een nieuwe verdeelsystematiek voor de middelen voor gemeente en scholen. Voor de verdeling van de middelen wordt gebruik gemaakt van een nieuwe indicator die door het CBS is ontwikkeld en het risico van een kind op achterstand beter in beeld brengt dan de oude systematiek. Onze gemeenten gaat vanaf 2019 meer financiële middelen ontvangen, maar daar staat ook een grotere opgave tegenover, gelet op de uitbreiding van de wettelijk verplichte VVE-uren en de taalachterstanden onder kinderen tussen 2 en 12 jaar.

Schakelklassen

Kinderen in het primair onderwijs met een grote taal- en/of ontwikkelingsachterstand kunnen gedurende een jaar intensief begeleiding krijgen in een schakelklas.

- Ook voor de schakelklassen wordt samen met scholen en betrokken partijen bekeken of herijking van het bestaande beleid opgepakt moet worden.

Huisvesting (primair, speciaal en voortgezet onderwijs)

Adequate huisvesting

Onderwijs moet kunnen worden gevolgd in adequate huisvesting. Vanaf 2015 is onze verantwoordelijkheid op het gebied van onderwijshuisvesting gewijzigd. Deze gewijzigde verantwoordelijkheid dient ook tot uitdrukking te komen in een aanpassing van de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Venlo 2010'. Dit betekent concreet de volgende activiteit:

- Zodra het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO - een periodiek overleg tussen gemeenten en schoolbesturen over strategische onderwerpen) met de schoolbesturen voor primair onderwijs over dit onderwerp is afgerond en er volledige overeenstemming is over de inhoud van de zogenoemde budgetovereenkomsten (zie hieronder), zullen wij de nieuwe verordening aan de raad ter vaststelling voorleggen.

Budgetovereenkomst

De gezamenlijke schoolbesturen voor primair onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs hebben samen met de gemeente een strategisch onderwijshuisvestingsplan opgesteld. In dit Integraal Huisvestingsplan is voor de lange termijn de spreiding en de vernieuwing en verduurzaming van de onderwijslocaties opgenomen. Het plan kan worden gerealiseerd door de verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbesturen te synchroniseren en de beschikbare middelen zo effectief mogelijk in te zetten. Bij het realiseren van het plan prevaleert levensduur-verlengende renovatie boven nieuwbouw.

In de afgelopen periode is intensief overleg gevoerd tussen de gemeente en de schoolbesturen om te komen tot meerjarige bindende afspraken. De volgende activiteiten zijn het vervolg hierop:

- Het vastleggen van deze afspraken in een zogenaamde 'budgetovereenkomst'. Dit is een doorlopende overeenkomst tussen de gemeente en de schoolbesturen om geplande investeringen in onderwijshuisvesting te plegen: een investeringsschema.
- Voor de korte termijn wordt gewerkt aan een voortschrijdend investeringsschema met een horizon van 4 jaar dat tweejaarlijks wordt verlengd. De gemeenteraad behoudt te allen tijde het budgetrecht voor de geplande investeringen in de vaststelling van de programmabegroting. Nadat de budgetovereenkomst is vastgesteld zal, voordat een huisvestingsproject start, een uitvoeringsovereenkomst tussen de gemeente en het betreffende schoolbestuur worden gesloten.
- Het voortgezet onderwijs krijgt de komende jaren te maken met een krimp qua leerlingenaantallen. Hoewel de gemeente de huisvesting en de middelen naar het voortgezet onderwijs heeft door gedecentraliseerd,

worden deze ontwikkeling en de consequenties daarvan nauwlettend gevolgd.

Bewegingsonderwijs

Het faciliteren van bewegingsonderwijs is een specifiek onderdeel van onze verantwoordelijkheid op het gebied van onderwijshuisvesting. Met deze verantwoordelijkheid wordt een belangrijk deel van de sportinfrastructuur (mede) bekostigd. Hier ligt een directe en belangrijke relatie met de Programmalijs Gezond en Vitaal en onze inspanningen om onze inwoners te stimuleren om (meer) te sporten en te bewegen. Het is namelijk een verbinding tussen sport-, onderwijs- en (preventief) jeugdbeleid.

Bewegen op school wordt verder in een bredere context geplaatst. In de context van de weerbaarheid van jeugdigen, de overgang van primair-naar voortgezet onderwijs en het voorkomen van pestgedrag. De sportconsulent speelt hierin een belangrijke door de ondersteuning van groepsleerkrachten en het verzorgen van weerbaarheidstrainingen aan leerlingen met weinig zelfvertrouwen.

Passend onderwijs

Met passend onderwijs wordt beoogd dat leerlingen onderwijs kunnen volgen in een zoveel als mogelijk thuis-nabije omgeving. Zo worden ze het beste voorbereid op een vervolgopleiding en kunnen ze meedoen in de samenleving. Indien het voor hen noodzakelijk is, kunnen kinderen naar een voorziening voor Speciaal Onderwijs of Speciaal Voortgezet Onderwijs.

De effecten van passend onderwijs zullen uiteindelijk zichtbaar moeten worden in de maatschappelijke resultaten:

- Meer jongeren behalen een startkwalificatie;
- Meer jongeren verwerven duurzaam een inkomen naar vermogen uit (passende) arbeid;
- Meer jongeren participeren actief in de samenleving.

Deze effecten kunnen alleen worden bereikt als gemeente, onderwijs en ouders/verzorgers samen investeren in een sluitend systeem voor passende ondersteuning voor jeugdigen. Hierbij is vooral de verbinding tussen jeugdhulp en passend onderwijs van groot belang. Momenteel wordt er door het netwerk van professionals/hulpverleners (sociaal wijkteam, buurtteam, leerplicht/RMC) vindplaatsgericht samengewerkt. Een concreet voorbeeld hiervan is de verbinding tussen onderwijs en de buurtteams. De buurtteams zijn in contact met de scholen en vanuit de vraag van het onderwijs wordt er samengewerkt.

Er zijn ook afspraken gemaakt tussen het Voortgezet Speciaal Onderwijs/Praktijkonderwijs, UWV en gemeente Venlo om jongeren zo veel als mogelijk vanuit school richting arbeid/inkomen en/of participatie/meedoen te brengen.

Bij dit onderwerp horen twee activiteiten:

- Wij zullen ons nadrukkelijker inzetten voor een effectievere en efficiëntere verbinding tussen onderwijs en jeugdzorg en wij streven ernaar om deze afspraken vast te leggen in

het zogenoemde ondersteuningsplan. Een plan waarin het onderwijs aangeeft welke ondersteuning het jeugdigen die zijn aangewezen op passend onderwijs, kan bieden. In het ideale geval bestaan er dus accentverschillen tussen scholen waardoor jeugdigen altijd de mogelijkheid wordt geboden in een thuisnabije omgeving passend onderwijs te volgen.

- Ook zullen wij werken aan een Samenwerkingsagenda tussen onderwijs en jeugdzorg waarop specifieke thema's worden geagendeerd om de samenwerking te versterken.

Leerlingenvervoer

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het (laten) organiseren van vervoer voor kinderen die daarvoor in aanmerking komen. Dit is verankerd in de Verordening leerlingenvervoer gemeente Venlo. Bij de wijziging van de Verordening leerlingenvervoer (2017) heeft het bevorderen van de zelfredzaamheid van jongeren centraal gestaan. Dit uitgangspunt zal ook in de komende jaren centraal staan en samen met ouders/verzorgers, regiogemeenten en de betrokken scholen zal aan het bevorderen van de zelfredzaamheid worden gewerkt.

Leerplicht en RMC

De gemeente is in het kader van het recht op onderwijs en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten verantwoordelijk voor het toezicht hierop. Een jongere is leerplichtig tot aan zijn 18^e verjaardag of totdat hij een startkwalificatie heeft behaald. Een startkwalificatie is een diploma van HAVO of MBO-niveau 2 of hoger.

De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) is erop gericht dat leerlingen met een startkwalificatie het onderwijs verlaten. Wij vinden het erg belangrijk dat zoveel mogelijk leerlingen succesvol het onderwijs verlaten en vervolgens een passende plek op de arbeidsmarkt of in de samenleving vinden. Daarom ontplooiën we de volgende activiteiten:

- We (blijven) investeren in het voorkomen van voortijdig schoolverlaten door het invullen van de RMC-functie voor Venlo, Beesel en Peel & Maas;
- Het invullen van de rol van centrumgemeente voor de regio Noord- en Midden-Limburg.

Vanaf schooljaar 2016-2017 is de doelgroep uitgebreid met jongeren in een kwetsbare positie. Dit zijn leerlingen die uitstromen uit het Praktijkonderwijs, het Voortgezet Speciaal Onderwijs, het Entree-onderwijs en de voortijdig schoolverlaters uit eerdere schooljaren.

Om te komen tot een integrale en effectieve aanpak en samenwerking, wordt de RMC-regio's gevraagd om bestaande programma's en plannen (bijvoorbeeld op het gebied van jeugdwerkloosheid) te verbinden. Ook wordt aandacht gevraagd voor het verbinden van gemeentelijke beleidsvelden zoals onderwijs, jeugd, participatie, werk en Wmo om te

komen tot een sluitende regionale en lokale aanpak voor kwetsbare jongeren en voortijdig schoolverlaters.

Voorkomen voortijdig schoolverlaten (VSV)

Venlo is voor de VSV-aanpak contactgemeente voor RMC-regio 38 (Noord- en Midden-Limburg). Deze regio scoort met een percentage voortijdig schoolverlaters van 1.53 beter dan het landelijke gemiddelde van 1.8 (schooljaar 2016-2017). De gemeente Venlo scoort met een percentage van 2.01 echter slechter dan het landelijk gemiddelde. Andere Limburgse steden scoren nog beduidend slechter dan Venlo: Maastricht (3.07), Heerlen (3.01) en Sittard (2.22).

Hoewel het aandeel voortijdig schoolverlaters in onze gemeente boven het landelijk gemiddelde ligt, is het aantal voortijdig schoolverlaters in de afgelopen jaren aanzienlijk afgenomen. De kern van onze aanpak is de gezamenlijke aanpak van onderwijsbesturen, scholen en gemeenten door leerplicht- en RMC-consulenten. Deze samenwerking vindt zowel op lokaal als regionaal niveau plaats. Daarom zetten wij in op het volgende:

- Wij zullen onze aanpak in de komende periode voortzetten en zo mogelijk uitbouwen. Hierbij willen wij de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt verbeteren.
- We zullen in overleg treden met schoolbesturen en het samenwerkingsverband Passend Onderwijs om de mogelijkheden te onderzoeken van het combineren van geldstromen om hiermee in te zetten op ondersteuning van jongeren om hun kansen op (passende) arbeid te vergroten.

Er ligt een extra opgave vanuit het ministerie van OCW. Als landelijke doelstelling voor de periode 2017-2020 is geformuleerd dat er maximaal 20.000 jongeren het onderwijs voortijdig mogen verlaten. Dit is een verscherping van de doelstelling met 5.000 voortijdig schoolverlaters. Het ministerie wil ook de regionale samenwerking tussen het onderwijs en het arbeids- en zorgdomein versterken.

Taalontwikkeling

Laaggeletterdheid

In 2019 geven we invulling aan een integraal uitvoeringsplan laaggeletterdheid waarbij wordt ingezet op maatregelen die het meest effectief zijn. Hierbij hanteren we zoveel als mogelijk de methodiek van prestatiedenken.

- Wij intensiveren onze regiefunctie en sturen op een verdere versteviging van de samenwerking en afstemming tussen de lokale partners.

- We gaan ook binnen de eigen gemeentelijke organisatie laaggeletterdheid meer aandacht geven. Vooral wordt ingezet op het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterde inwoners.

Duitse taal en cultuur

Wij blijven ons nadrukkelijk inzetten om scholen ertoe te bewegen om onderwijs van de Duitse taal en cultuur aan te bieden. Hierbij sluiten we waar mogelijk aan bij landelijke en provinciale programma's en maken wij gebruik van Europese subsidiemogelijkheden.

Competentieontwikkeling

Volwasseneneducatie en Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB)

Het doel van volwasseneneducatie is om de zelfredzaamheid te vergroten door zoveel mogelijk inwoners, die de Nederlandse taal, het rekenen en/of digitale vaardigheden niet of onvoldoende beheersen, de kans te bieden deze vaardigheden op te doen of te verbeteren.

Elk jaar ontvangt de gemeente educatiemiddelen vanuit het Rijk die specifiek geoormerkt zijn voor Volwasseneneducatie. De gemeente Venlo is centrumgemeente voor de WEB (Wet Educatie Beroepsonderwijs) en de samenwerking met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio Noord-Limburg is vormgegeven in een Regionaal Programma Volwassenen Educatie.

In het regionale beleidsplan zijn afspraken gemaakt over de (prioritaire) doelgroepen:

1. (mogelijke) Uitkeringsgerechtigden met een te laag taalniveau om te participeren op de arbeidsmarkt.
2. Jongeren met of zonder uitkering met een te laag taalniveau, waardoor zij geen startkwalificatie kunnen behalen.
3. Inwoners met een te laag taalniveau om te participeren in de maatschappij.

In 2019 bouwen we verder aan een educatief programma met daarin aandacht voor de volgende onderwerpen:

- Werk en inkomen: door taal-, reken- en/of digitale vaardigheid meer perspectief op een baan.
- Sociale activering en re-integratie: betrokkenheid bij buurt en omgeving vergroten en met een koppeling naar een educatietraject dat re-integratie op de arbeidsmarkt bevordert.
- Welzijn: vergroten van zelfvertrouwen door taal-, reken- en/of digitale vaardigheid.

- Schuldhulpverlening: betere lees- en rekenvaardigheid levert een bijdrage aan het voorkomen van schulden dan wel kortere schuldhulpverleningstrajecten.

Wettelijke kaders

- Wet op het primair onderwijs;
- Wet op het voorgezet onderwijs;
- Wet Passend Onderwijs;
- Leerplichtwet;
- Wet op de expertisecentra.

Programmalijn 3 Meedoen

Om de beoogde effecten en resultaten te bereiken, moeten er concrete activiteiten worden uitgevoerd. Wij gaan nu in op de activiteiten die wij in de komende programmaperiode zullen uitvoeren.

Sociale basisondersteuning

Onder het product sociale basisondersteuning vallen activiteiten die bijdragen aan het versterken van de algemene voorzieningen en de maatschappelijke participatie. Het product draagt bij aan het doel ‘Het samen met de burgers zorgen voor en versterken van een structuur van algemene voorzieningen’ en ‘Het naar vermogen actief deelnemen aan de maatschappij’.

- We zetten sterk in op een meer integrale uitvoering van onze ambitie in de sociale structuurvisie. Algemene voorzieningen moeten meer benut worden; we zien kansen om deze voorzieningen te versterken zodat minder maatwerk nodig is. Onze partners hebben de handen ineen geslagen om uitvoering te geven aan deze ambitie. Zij hebben hun activiteiten vanaf 2018 gebundeld in buurtteams. Medewerkers van bewonersondersteuning, jongerencoaching, algemeen maatschappelijk werk, Informatie & Advies, mantelzorgondersteuning, vrijwilligerszorg, de vrijwilligerscentrale en cliëntondersteuning werken samen in deze buurtteams. De buurtteams zijn aanwezig in de Venlose buurten en dorpen en bieden hun ondersteuning laagdrempelig aan.
- Informatie & Advies (I&A) vervult een spilfunctie in de Huizen van de Wijk. Het is een laagdrempelig en onafhankelijk informatiepunt voor informatie en advies op het gebied van wonen, werken, inkomen, opvoeding, veiligheid, ondersteuning en zorg en welzijn. Ze vangen de eerste vragen in een wijk op zodat de druk op de sociale wijkteams kan worden verlaagd. De vrijwilligers van I&A zijn hiervoor voldoende toegerust.
- Een belangrijke andere algemene voorziening is de Open Inloop. Dit is de algemene voorziening voor dagbesteding die wordt georganiseerd in de

Huizen van de Wijk. De activiteiten in de Open Inloop sluiten zoveel mogelijk aan bij de behoeftes van de bezoekers. Daarbij wordt een verbinding gelegd met bestaande wijkactiviteiten en met de buurtteams. Voor de begeleiding van de dagbesteding wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van vrijwilligers. Zij worden aangestuurd door professionals.

Wij vragen aanbieders van de Open Inloop om intensief te gaan samenwerken met de aanbieders van de overige algemene voorzieningen. Hierdoor kunnen wij inwoners een integraal aanbod van algemene voorzieningen bieden in de wijken waarbij wij optimaal gebruik maken van de expertise van deze aanbieders. Uiteindelijk leidt dit tot het inzetten van minder maatwerk omdat de algemene voorzieningen passend zijn. Ook hier passen we de methodiek van prestatiedenken toe.

- De gemeente richt zich niet alleen op individuele ondersteuning van inwoners om 'mee te doen' maar ook op ondersteuning en facilitering van groepen inwoners. Deze zorg voor elkaar noemen we maatschappelijke participatie. Dit doen we onder andere door het bieden van bewonersondersteuning (opbouw-, jongeren- en ouderenwerk), het faciliteren van (zorg)vrijwilligers, het faciliteren van plekken om elkaar te ontmoeten (zoals de Huizen van de Wijk), het ontplooiën van gezamenlijke activiteiten en het faciliteren van het verenigingsleven.
- Vanuit het SAM-fonds worden leefbaarheidsinitiatieven ondersteund via subsidies aan inwoners. Jaarlijks ontvangen circa 130 initiatieven een financiële bijdrage uit het SAM-fonds. In 2018 hebben wij een pilot uitgevoerd voor de wijk Vastenavondkamp om ervaring op te doen met een zogenoemd wijkbudget. Op basis van de ervaringen die zijn opgedaan met het werken met een wijkbudget in Vastenavondkamp, wordt voor 2019 en verder een voorstel opgesteld hoe het werken met wijkbudgetten verder kan worden 'uitgerold'.

Gemeenschapsaccommodaties

Het product gemeenschapsaccommodaties is faciliterend voor met name het product Sociale basisondersteuning. Het draagt daarmee bij aan dezelfde doelstellingen.

- In 2016 zijn de kaders voor het beleid Beheer en gebruik gemeenschapsaccommodaties voor de periode 2016-2020 vastgesteld inclusief een uitvoeringsprogramma. In de tweede helft van 2018 hebben wij een begin gemaakt met een tussenevaluatie van de uitvoering van dit beleid. Bij deze evaluatie besteden wij ook aandacht aan de Huizen van de Wijk. De evaluatie wordt in de eerste helft van 2019 afgerond. Het college maakt vervolgens een tussenbalans op aan de hand waarvan wordt bezien of het uitvoeringsprogramma dient te worden bijgesteld en/of verlengd.

Regionale arbeidsmarktparticipatie

Onder regionale arbeidsmarktparticipatie vallen alle activiteiten die binnen de arbeidsmarktregio Limburg Noord worden uitgevoerd ten behoeve van de arbeidsparticipatie. Het product draagt bij aan de doelstelling 'Het naar vermogen actief deelnemen aan de maatschappij' en 'Het naar vermogen voorzien in eigen inkomen'.

- De gemeente Venlo werkt samen met sociale partners, UWV en de andere gemeenten in Noord-Limburg samen in het bestuurlijk netwerk Werkbedrijf. Het Werkbedrijf ziet toe op de invulling van de doelgroep Banenafspraken uit het Sociaal Akkoord. Daarbij kiest het Werkbedrijf in Noord-Limburg voor een bredere opdracht: Primaire focus is op werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en op werkgevers die deze werkzoekenden willen aannemen.
- Tevens werken we samen met de andere Noord-Limburgse gemeenten, UWV en de drie Noord-Limburgse Sw-organisaties in het WerkgeversServicePunt (WSP). In het WSP worden gezamenlijk afspraken gemaakt over de dienstverlening aan werkgevers.
- Ook het WSP is een netwerkorganisatie met een regionale functie. Het WSP bouwt aan een goede relatie met de werkgevers waardoor we hun behoefte begrijpen en zij ons zien als partner. Van de ondernemers vragen we eigen inspanning om zoveel mogelijk werkzoekenden aan het werk te helpen en om met ideeën te komen hoe ze werkzoekenden kunnen matchen met hun banen. Daarnaast legt het WSP verbindingen met onderwijs, brancheverenigingen, sociale partners en andere betrokken organisaties om te komen tot publiek-private arrangementen met ondernemers.
- De leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en entreeonderwijs blijken kwetsbaarder op de arbeidsmarkt en zijn veelal aangewezen op intensieve begeleiding en ondersteuning om aan het werk te komen en aan het werk te blijven. Het aan het werk krijgen en houden van doelgroep is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de 4 O's: Ouders, Ondernemers, Onderwijs en Overheid. In de arbeidsmarktregio Noord-Limburg werken voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en entreeonderwijs, UWV en gemeenten intensief samen. Deze samenwerking is gestart onder het convenant Baanwijs. Het convenant is inmiddels afgelopen maar de samenwerking wordt voortgezet. De ambitie is een sluitende aanpak waarbij alle kwetsbare jongeren in Noord-Limburg naar vervolgonderwijs gaan, een werkplek hebben en behouden of passende dagbesteding of een toeleidingstraject krijgen.

De programmalijnen Meedoen en Ontplooiing maken zich sterk voor een integrale en goed afgestemde uitvoering tussen ouders, onderwijs, ondernemers en overheid.

- In juni 2016 is het businessplan Leren en Werken ondertekend voor de arbeidsmarktregio's Noord- en Midden Limburg. Hiermee heeft de samenwerking tussen de partners rondom het thema Leren en Werken in Noord- en Midden-Limburg nieuw elan gekregen. Gilde Opleidingen,

CITAVERDE College, UWV, SBB en de centrumgemeenten Venlo en Roermond willen namens de arbeidsmarktregio's een structurele samenwerking op het gebied van leren en werken aangaan. Het servicepunt draagt bij aan de aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt.

Participatie

Onder dit product vallen de activiteiten van de gemeente Venlo ten behoeve van de arbeidsmarktparticipatie. Het product draagt bij aan de doelstellingen 'Het naar vermogen actief deelnemen aan de maatschappij' en 'Het naar vermogen voorzien in eigen inkomen'.

- KanDoen is een voorziening voor het bevorderen van arbeidsparticipatie en arbeidsmatige dagbesteding in, en met de wijk. Deelnemers van KanDoen boeken sociale en maatschappelijke vooruitgang op meerdere leefdomeinen, stromen door op de participatieladder of zijn in staat om hun huidige niveau van functioneren te behouden.

In 2019 zetten we verder in op de persoonlijke groei van de medewerkers en deelnemers. We doen dat door te investeren in groepscoaching en in het bieden van de benodigde faciliteiten in en buiten de KanDoen locatie. Ook zetten wij in op de verdere betrokkenheid van wijkbewoners bij KanDoen en het vergroten van de zichtbaarheid van KanDoen in de wijk.

- De Participatiewet redeneert vanuit het vergroten van de eigen kracht van burgers. Een samenspel is hierbij nodig van werkzoekenden die geloven in hun kwaliteiten, in combinatie met gedreven sociale ondernemers, vernieuwende zorgaanbieders en een goed faciliterende overheid. Het is de bedoeling dat werkzoekenden die onder de Participatiewet vallen op basis van hun vermogens een vaste en betaalde baan vinden, zo nodig met ondersteuning (bijvoorbeeld begeleiding en loonkostensubsidie). De focus ligt daarbij op de mogelijkheden van de werkzoekende in plaats van zijn of haar belemmeringen. Daarnaast zijn er meerdere projecten of arrangementen om iemand richting arbeidsmarkt te begeleiden. De activiteiten van het Werkplein richten zich ook op statushouders en niet westerse allochtonen. Voor de financiering van dergelijke projecten wordt in belangrijke gebruik gemaakt van derde geldstromen. Zo is er subsidie aangevraagd (en toegekend) bij de Provincie Limburg om grensoverschrijdende samenwerking te intensiveren op het gebied van arbeidsmarktparticipatie.

Wet sociale werkvoorziening

Dit product draagt eveneens bij aan de doelstellingen 'Het naar vermogen actief deelnemen aan de maatschappij' en 'Het naar vermogen voorzien in eigen inkomen'.

- Conform de ingezette koers is WAA de laatste jaren omgevormd van een Multi MKB-bedrijf naar een sociaal duurzaam detacheringsbedrijf. Inmiddels zijn alle Wsw'ers met een loonwaarde tot maximaal 30% van het wettelijk

minimumloon en een KanDoen profiel vanuit WAA geplaatst bij KanDoen. Voor deze kandidaten biedt KanDoen individuele ontwikkelmogelijkheden. Personeel met hogere loonwaarden is extern gedetacheerd of werkt in ondersteunende functies binnen WAA.

De komende jaren wordt gewerkt aan verdere vervlechting van de WAA en de gemeentelijke organisatie. Over de wijze waarop de samenwerking wordt vormgegeven moet nog besluitvorming plaatsvinden.

Inkomensondersteuning

Inkomensondersteuning is faciliterend ten opzichte van participatie en draagt daarmee bij aan dezelfde doelstellingen.

- De Participatiewet biedt een financiële trampoline voor mensen zolang ze geen of onvoldoende financiële middelen van bestaan kunnen hebben. Met het bieden van activerende inkomensondersteuning voeren we een wettelijke taak uit. De invloed op de uitgaven is daarmee beperkt en is voornamelijk te vinden in het realiseren van zo veel mogelijk uitstroom uit de uitkering. Daarnaast controleren we de rechtmatige verstrekking van uitkeringen en zijn we streng aan de poort. Om binnen het budget te blijven dat we van het Rijk ontvangen (het BUIG budget) gaan we de aanpak zoals ontwikkeld in het Aanvalsplan Venlo Werkt verder intensiveren. De verwachte doorontwikkeling van de lokale en regionale economie, sterken ons in het vertrouwen dat het voortzetten van de geïntensiveerde aanpak ook betere uitstroomresultaten blijft faciliteren.

Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Het armoedebeleid en schuldhulpverlening dragen bij aan de doelstelling 'Armoede en schulden zijn geen belemmering om mee te kunnen doen'.

- De gemeente Venlo heeft ook een eigen armoedebeleid, deels gebaseerd op wettelijke taken uit de Participatiewet. Dit is het sluitstuk van het gemeentelijke vangnet. Naast deze regelingen voert de gemeente ook de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en het daarop gebaseerde Beleidsplan Schuldhulpverlening uit.
- Het nieuwe armoedebeleidsplan is opgezet als een integraal beleidsplan waaronder ook schuldhulpverlening valt. Uitgangspunt van het beleid is dat we de eigen kracht en participatie van inwoners stimuleren en versterken door het voorkomen en tegengaan van armoede en schulden.
- Daarnaast wordt het nieuwe armoedebeleid op een andere manier vormgegeven en worden slimme verbindingen gerealiseerd. Door de aanpassingen kan een reductie van de uitgaven gerealiseerd worden waarbij het niveau van de voorzieningen gelijk blijft.

Programmalijn 4 Zelfredzaamheid

Integrale toegang via sociale wijkteams

In 2019 zetten wij verder in op het optimaliseren van de integrale toegang tot individueel maatwerk/individuele voorzieningen in zorg en ondersteuning. Bij de optimalisatie van de sociale wijkteams speelt ook de doorontwikkeling van de MID-Office (zie kader) een belangrijke rol. Hierbij leggen wij de focus op de volgende activiteiten:

- Het bewaken van de zuivere rol en kerntaken van de sociale wijkteams:
 - vraagverheldering van de ondersteuningsvraag in de vorm van een keukentafelgesprek;
 - het duidelijk formuleren van de doelstellingen die in een bepaalde periode moeten worden bereikt door het inzetten van een maatwerkvoorziening;
 - het voeren van regie op het bereiken van de doelstellingen die zijn vastgelegd in het leefzorgplan;
 - het invullen van de relatie met verwijzers en contactpersoon van vindplaatsen zoals scholen;
- Samen met het domein werk en inkomen gaan we het werkterrein van het sociale wijkteam verbreden om uiteindelijk te komen tot een echte integrale toegang. Dit doen we met name vanuit de wetenschap dat inkomens- en/of schuldenproblematiek de oorzaak kunnen zijn van andere zwaardere problemen. Hier wordt een directe relatie gelegd met het nieuwe integrale armoedebeleid dat in ontwikkeling is. Een belangrijk aandachtspunt bij het realiseren van een integrale toegang tot individueel maatwerk is het gegeven dat er vanuit het oogpunt van privacy en gegevensdeling een aantal aangescherpte wettelijke kaders is ingesteld. In 2018 is hierom een zogenoemd Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd. Op basis van de aanbevelingen uit dit PIA, verkennen we de voorwaarden waaronder wij de integrale toegang gaan optimaliseren;

Voor de complexe casuïstiek hebben we een stedelijk wijkteam+ ingericht. Dit team wordt ook ingezet om specialistische kennis in te zetten ten behoeve van de reguliere wijkteams. Hierbij geldt topschalen indien noodzakelijk, afschalen indien mogelijk. Op basis van de ervaringen uit 2018 worden eventuele (proces)optimalisaties doorgevoerd.

MID-Office

Een medewerker van de MID-Office heeft vaak het eerste contact met een inwoner met een ondersteuningsvraag. Dit eerste contact is buitengewoon belangrijk: de inwoner wil zijn 'verhaal' niet meerdere keren moeten vertellen. De medewerker van de MID-Office dient dus al een eerste vorm van vraagverheldering uit te voeren en kan de inwoner mogelijk 'terug' verwijzen naar een algemene voorziening in de eigen omgeving. Hiervoor dienen medewerkers van de MID-Office een goed inzicht te hebben in alle mogelijkheden van algemene ondersteuning in de verschillende wijken. Verder kan de medewerker de inwoner goed voorbereiden op een eventueel keukentafelgesprek zodat dit gesprek zo effectief en efficiënt mogelijk, voor de inwoner en het lid

van het sociale wijkteam, kan worden gevoerd. Er wordt in 2019 verder geïnvesteerd in de samenwerking tussen de MID-Office en de sociale wijkteams.

Lokale maatwerkvoorzieningen Jeugd

In 2018 is een nieuwe manier van werken ingevoerd om ons doel, het bieden van passende jeugdhulp, te realiseren. Binnen de methodiek van prestatiedenken wordt samen met zorgaanbieder gewerkt aan deze opgave. In 2019 zetten we in op de volgende opgaven:

- Samenwerking en kennisdeling tussen aanbieders onderling, met voorliggend veld / algemene voorzieningen, toegang en verwijzers moet de kwaliteit van jeugdhulp versterken. Doorstroom tussen diverse vormen van jeugdhulp en uitstroom worden hierdoor makkelijker.
- Jeugdhulp moet op tijd en passend worden ingezet. Dit komt de effectiviteit van de hulpverlening aan jeugdigen ten goede.
- We zetten in 2019 nadrukkelijk in op enkele pilots (kansen) om de transformatiegedachte binnen de jeugdhulp te versnellen. De pilots worden uitgevoerd door aanbieders en sluiten aan bij de inhoudelijke doelen die zijn geformuleerd om passende en kwalitatief toereikende jeugdhulp te bieden.
- De huidige methodiek van prestatiedenken draagt bij aan het beperken van administratieve lasten voor zowel gemeente als aanbieders. We kopen in op basis van volumeafspraken.
- De samenwerking en verbinding met de partners in het gedwongen kader (met name jeugdbescherming en jeugdreclassering) wordt verstevigd en geborgd in onder andere wijkteam+.
- In de Jeugdwet is opgenomen dat pleegzorg in principe stopt wanneer een jeugdige 18 jaar wordt. In de praktijk blijkt dat dit vaak te vroeg is. Daarom zijn regels rondom pleegzorg vanaf 1 juli 2018 gewijzigd. Pleegkinderen kunnen nu standaard totdat zij 21 jaar zijn in hun pleeggezin blijven indien zij en hun pleegouders dit wensen. Hiervoor zullen wij aanvullende afspraken met de pleegzorgaanbieders maken.
- We willen in 2019 onze inspanningen richten op het borgen van een soepele overgang van jongeren van 18- naar 18+. Hiervoor brengen wij de knelpunten in beeld en zoeken wij naar samenwerking met aanbieders van beschermd wonen en begeleiding individueel (Wmo).

Regionale voorzieningen Jeugd

Een deel van de jeugdhulp wordt georganiseerd en ingekocht op het niveau van de regio Noord-Limburg of van meerdere jeugdzorgregio's. Het gaat bijvoorbeeld om jeugdbescherming, jeugdreclassering, jeugdzorg+ (gesloten jeugdzorg), crisishulpverlening en integrale vroeghulp. De kosten voor de voorzieningen worden regionaal op basis van een verdeelsleutel door de zeven Noord-Limburgse gemeenten betaald.

- In 2019 continueren we de gemaakte afspraken.(van 2018) op het intensiveren van de samenwerking met de gecertificeerde instellingen Bureau Jeugdzorg, William Schrikker en Leger des Heils. Een samenwerking in de vorm van gezamenlijke werkafspraken en het ontwikkelen van een subsidieregeling.
- Op regionaal niveau werken we met de regiogemeenten ook aan de doorontwikkeling van de toegang voor crisissituaties. We willen de pedagogische en psychiatrische crisishulp voor jeugdigen op een meer logische, effectieve en efficiënte manier vormgeven.
- We werken aan de normalisatie van de Jeugdzorg+ waarin de komende jaren het aantal bedden wordt afgebouwd. Inhoudelijk bekijken we samen met de instellingen welke stappen we moeten zetten in de instroom naar Jeugdzorg+ te beperken. Ook staan we als regio Noord-Limburg voor de keuze op welke schaalgrootte we de Jeugdzorg+ vanaf 2020 organiseren en inkopen.
- We zetten in om de verbinding tussen het zorg- en het veiligheidsdomein. Hiervoor zijn in 2018 eerste stappen gezet. De opbrengsten werken we in 2019 verder uit.

Regionale maatwerkvoorzieningen Jeugd

Naast de maatwerkdiensten Jeugd wordt een deel van de jeugdhulp regionaal georganiseerd en ingekocht via de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein (MGR). Bijvoorbeeld jeugdbescherming, jeugdreclassering, jeugdzorg+, crisishulpverlening en integrale vroeghulp. De kosten voor deze jeugdhulp worden op basis van een verdeelsleutel door de zeven Noord-Limburgse gemeenten betaald.

- Op regionaal niveau werken we met de regio-gemeenten ook aan de doorontwikkeling van de toegang voor crisissituaties. We willen de pedagogische en psychiatrische crisishulp voor jeugdigen op een meer logische, effectieve en efficiënte manier vormgeven.
- Daarnaast zetten we gezamenlijk in op de samenwerking met de zogenoemde gecertificeerde instellingen. We willen samen met deze instellingen op basis van concrete actiepunten uit een gezamenlijke werkagenda uiteindelijk komen tot de beoogde transformatie.
- Ook werken we aan de normalisatie van de Jeugdzorg+ waarin de komende jaren het aantal bedden wordt afgebouwd.

Landelijke maatwerkvoorzieningen Jeugd

Op basis van de landelijke evaluatie van de Jeugdwet is geconstateerd dat er weliswaar een goede beweging is ingezet maar dat deze nog extra aandacht verdient. Daarom start het landelijke actieprogramma Zorg voor de Jeugd. In het kader van dit programma is een transformatiefonds in het leven geroepen.

- Wij zullen hierop als regio een beroep doen en daarvoor wordt een regionaal actieprogramma opgesteld. In dit actieprogramma geven we aan hoe we de beoogde transformatie een extra impuls willen geven.

Wmo

In de inleiding is nader ingegaan op de methodiek van prestatiedenken. Als gevolg van de implementatie van deze methodiek, wordt door de gemeente nog maar een beperkt aantal maatwerkdiensten ingekocht op basis van een individuele indicatie (zogenoemde p x q). Dit geldt bijvoorbeeld nog wel voor de woningaanpassingen en hulp bij het huishouden.

Woningaanpassingen

- In 2018 hebben wij het integrale proces van de woningaanpassingen (van aanvraag tot en met onderhoud) in kaart gebracht. Wij hebben dit gedaan in samenhang met de noodzakelijke (bouw)vergunningverlening voor een woningaanpassing. Op basis van de analyse is een aantal procesoptimalisaties doorgevoerd. Hierbij is het ook van belang om de MID-Office en de sociale wijkteams te betrekken bij de implementatie van deze optimalisaties. Verder is het belangrijk om de wijzigingen die zijn voorgesteld, te borgen in de prestatieafspraken met de woningcorporaties.

Hulp bij het huishouden

- In 2018 hebben we onderzoek verricht naar de mogelijkheden om hulp bij het huishouden te organiseren in de vorm van een algemene voorziening. Op basis van het uitgevoerde onderzoek hebben wij moeten constateren dat een algemene voorziening hulp bij het huishouden niet leidt tot besparingen. Wat ook op basis van het onderzoek kon worden geconstateerd, is dat de gemeente Venlo ten opzichte van andere gemeenten in de regio c.q. provincie, relatief meer cliënten kent die een maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden hebben. Hierdoor zullen wij met name bij nieuwe instroom strikt kijken of een maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden een noodzakelijke passende ondersteuning is op de ondersteuningsvraag (op basis van de trap van oplossingen).

Binnen huishoudelijke hulp zien we geen mogelijkheden voor doorontwikkeling meer. Wel willen we vanuit een breder perspectief onderzoeken of zorg en ondersteuning in de thuissituatie beter en effectiever kan. Daarbij willen we kijken naar alle vormen van ondersteuning in de thuissituatie – dus ook verpleging en verzorging, die onder verantwoordelijkheid van zorgverzekeraar/zorgkantoor vallen - en naar mogelijkheden om informele zorg en algemene voorzieningen zodanig in te zetten, dat deze ook (meer) bijdragen aan de ondersteuning in de thuissituatie. Zie ook onze opmerking bij begeleiding individueel. Verder zijn we in 2018 geconfronteerd met een hoger uurtarief voor hulp bij het huishouden als gevolg van een algemeen verbindend verklaarde CAO (vanaf mei 2018) en het voldoen aan de Algemene maatregel van Bestuur

‘reële prijzen in de Wmo’. In deze CAO worden huishoudelijke hulpen ingedeeld in een hogere salarisschaal. Dit leidt tot een meer dan gemiddelde kostenstijging voor huishoudelijke hulp in de komende jaren.

Begeleiding individueel

Voor de inkoop van de maatwerkvoorziening begeleiding individueel is voor 2018 en 2019 gebruik gemaakt van de methodiek van prestatiedenken. Met 19 aanbieders hebben we een dekkend aanbod kunnen realiseren.

- In 2019 willen we verkennen of (delen van) van deze maatwerkvoorziening kunnen worden georganiseerd in de vorm van een voorliggende algemene voorziening. Mogelijk in afstemming met of aansluiting op het algemeen maatschappelijk werk. Ook willen we met aanbieders onderzoeken of bepaalde ondersteuningsvragen die geregeld voorkomen, met een algemene voorziening kunnen worden opgelost. En het liefst met zoveel mogelijk inzet en betrokkenheid van bewoners/vrijwilligers uit de betreffende wijk. We denken hierbij met name aan ondersteuningsvragen van ouderen waarvoor op dit moment nog de maatwerkvoorziening begeleiding individueel wordt ingezet. Hiermee kunnen we weer een stap zetten in richting van de beoogde transformatie.
- In de afgelopen periode hebben we daarnaast in de praktijk mogelijkheden gezien om een meer integraal aanbod van ondersteuning te realiseren binnen het domein hulp bij het huishouden, persoonlijke verzorging en verpleging en begeleiding individueel. Juist daar waar inwoners verschillende van deze vormen van ondersteuning nodig hebben, kan dit mogelijk door aanbieders gezamenlijk efficiënter en effectiever worden georganiseerd. Hiervoor gaan we een verkenning uitvoeren samen met de betrokken aanbieders, het zorgkantoor en zorgverzekeraar VGZ.

Toezicht en handhaving en aanpak fraude

- Er is een toezichthoudend ambtenaar voor de 7 gemeenten aangesteld. Inmiddels heeft regionaal een evaluatie plaatsgevonden en is besloten om de regionale functie voort te zetten, waarbij wel aanpassingen in het functieprofiel hebben plaatsgevonden. De toezichthoudend ambtenaar heeft zowel een proactieve als een reactieve rol: hij kan zelf, eigener beweging een onderzoek instellen en reageert op meldingen van aanbieders, burgers en professionals.
- In 2018 is in regionaal verband beleid ontwikkeld op het voorkomen van onrechtmatigheden en bestrijding van fraude binnen de Wmo en Jeugdwet. Daarbij wordt aangehaakt op de aanpak vanuit de Participatiewet. De formatie van de Sociale Recherche Venlo, die ook regionaal opereert, wordt hiervoor uitgebreid met ingang van 2019, waarbij 1 fte door de 7 Noord-Limburgse gemeenten wordt bekostigd. We zetten zoveel als mogelijk in op preventie, het voorkomen van. Ten behoeve van de handhaving bij fraude in het kader van de Wmo/ jeugdwet

worden daarvoor de nodige aanpassingen in regelgeving voorbereid en de processen en verantwoordelijkheden ingeregeld.

Regionale Veiligheid (o.a. huiselijk geweld en Kindermishandeling)

In het Zorg en Veiligheidshuis (ZVH) werkt één integraal regionaal team dat onafhankelijk beoordeelt wat passende zorg en ondersteuning voor kwetsbare inwoners is op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Daar waar deze inwoners weer een stap kunnen zetten naar actief ‘aanhaken en meedoen’, wordt nauw samengewerkt met het wijkteam+. In 2019 verbeteren wij de verbinding tussen het regionale team in het ZVH, het team werk en inkomen en de lokale toegang tot zorg om de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis in de wijk te faciliteren.

- In het kader van de doordecentralisatie wordt in 2019 nader onderzocht welke regionale zorgtaken na de doordecentralisatie nog in, en door het ZVH voorgemeenten in Noord-Limburg worden uitgevoerd.
- Verder blijven de samenwerking met Veilig Thuis en de toekomstige organisatievorm en aansturing van het ZVH belangrijke aandachtspunten.

Preventie (Openbare) Geestelijke Gezondheidszorg ((O)GGZ) en Bemoeizorg Preventie (O)GGZ en bemoeizorg maken onderdeel uit van de Regiovisie bijzondere doelgroepen Noord- en Midden-Limburg. Zij vormen samen met de overige algemene voorzieningen en maatwerkdiensten een dekkend aanbod aan zorg en ondersteuning voor inwoners van Noord- en Midden-Limburg. Hierbij wordt ook de verbinding met het onderwijs, de veiligheidsketen en de woningcorporaties gezocht. Vanuit de beoogde ambitie om ook kwetsbare inwoners langer zelfstandig te laten wonen, wordt de inzet van deze zorg en ondersteuning steeds belangrijker. Vanuit het oogpunt van preventie ligt hier een directe relatie met de gezondheid van burgers.

Sluitende aanpak personen met verward gedrag

- Met ingang van 1 oktober 2018 dienen alle gemeenten een plan te hebben voor een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. Dit plan voeren wij in 2019 uit. De Noord-Limburgse gemeenten hebben hierin afgesproken dat samengewerkt wordt bij de totstandkoming van een dergelijke aanpak. Hierbij is het uitgangspunt dat de aanpak zo lokaal als mogelijk wordt ingevuld. Daar waar voor een initiatief of maatregel een bepaalde schaalgrootte noodzakelijk is, worden regionale, provinciale of zelfs landelijke afspraken gemaakt. Ook is in samenwerking met Midden-Limburg vanaf 1 april 2018 de pilot ‘passend vervoer’ gestart. Voor het kunnen aanstellen van een projectleider integrale aanpak personen met verward gedrag voor Noord- Limburg en een projectleider Passend vervoer is subsidie verworven via ZonMw. Vervolgaanvragen voor subsidie zijn in voorbereiding.

WMO regionale opvang

- In 2019 monitoren en evalueren wij de effecten van de nieuwe aanpak maatschappelijke opvang die in 2018 is gestart. De resultaten en de opgedane ervaringen nemen we mee bij de doorontwikkeling van het brede integrale aanbod aan (algemene) voorzieningen. Dit doen we in samenhang met de aanpak voor personen met verward gedrag en hierbij zoeken we actief de verbinding tussen zorg & ondersteuning en werk & inkomen

WMO Beschermd Wonen

Ook voor de maatwerkdiensten beschermd wonen (zie kader) en beschermd thuis is gebruik gemaakt van de methodiek van prestatiedenken.

- Nadat wij de methodiek van prestatiedenken in 2018 hebben geïmplementeerd, hebben wij op basis van de eerste ervaringen ingezet op een verdere doorstroom van beschermd wonen naar beschermd thuis. Hiervoor is echter ook een adequate begeleiding (individueel) van de betreffende inwoners een belangrijke randvoorwaarde. Samen met aanbieders beschermd wonen en begeleiding individueel wordt hier in 2019 nadrukkelijk op ingezet.
- Een ander aandachtspunt is de beschikbaarheid van sociale huurwoningen. Er wordt intensief samengewerkt met woningcorporaties en de doorstroom beschermd wonen is opgenomen in de prestatieafspraken 2018 en verder. Per 1 januari 2019 is er een matchingspunt in Noord Limburg actief waar vraag en aanbod van sociale huurwoningen voor de doelgroep samenkomen.
- In 2018 is al stevig geïnvesteerd in het relatiemanagement en het versterken van de relatie met de aanbieders. Ook in 2019 wordt hierop verder ingezet. Een belangrijk element in het relatiemanagement zijn de periodieke voortgangsgesprekken. Om deze gesprekken goed te kunnen voeren, hebben wij de monitoring van beschermd wonen verder verbeterd omdat we ook willen kunnen meten of we de verwachte transformatie c.q. verschuiving van beschermd wonen naar beschermd thuis realiseren.
- De gemeente Venlo koopt voor 2019 plekken beschermd wonen in (Zorg In Natura). Ook blijft de mogelijkheid van een PGB beschikbaar. Er wordt beleid ontwikkeld om een PGB beschermd wonen zoveel mogelijk te beperken tot inwoners met een zeer specifieke zorgvraag. Ook worden zowel nieuwe als bestaande plekken intensief getoetst op kwaliteit van zorg en ondersteuning en vindt er een toetsing plaats op het rechtmatig inzetten van het beschikbaar gestelde budget.
- In de komende periode gaan wij samen met een vertegenwoordiging van de regiogemeenten en aanbieders op zoek naar manieren om de maatwerkvoorzieningen beschermd wonen en beschermd thuis beter te laten aansluiten op de behoeften van inwoners die van deze voorziening gebruik maken. Daarbij zetten wij vooral in op het tijdelijk gebruik van deze voorziening en een soepele overgang naar lichtere vormen van ondersteuning. Deze voorstellen tot transformatie en innovatie zijn ook onderwerp van gesprek met de aanbieders en onderdeel van de inkoop 2019

- Het Zorg en Veiligheidshuis verzorgt de toegang van het beschermd wonen. Er wordt geïnvesteerd in de kwaliteit en kwantiteit van deze dienst. Zo wordt er vanaf 1 november 2018 gewerkt met WIZ-portaal, wordt er casusregie gevoerd en verbeteren we de dienstverlening.
- Tenslotte zullen wij in 2019 samen met de regiogemeenten in Noord- Limburg werken aan het opstellen van een plan van aanpak voor het doorontwikkelen van beschermd wonen en beschermd thuis voor de periode na de doordecentralisatie. 1 januari 2019 start een regionale projectgroep onder leiding van een projectleider.

Beschermd wonen

De gemeente Venlo is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de toegang tot, en het bieden van de maatwerkvoorziening 'beschermd wonen'. Wij bieden deze maatwerkvoorziening aan inwoners in Noord- en Midden-Limburg, met uitzondering van de gemeenten Mook en Middelaar en Gennep. Deze gemeenten zijn aangesloten bij de regio Nijmegen. Gennep zal na de decentralisatie van de middelen voor beschermd wonen de samenwerking zoeken met de regio Noord-Limburg. Beschermd wonen is begeleiding van cliënten vanuit een intramurale woonvoorziening met 24-uurs aanwezigheid van ondersteuning, begeleiding en toezicht door professionals in de directe omgeving. Een inwoner met beschermd thuis woont zelfstandig en ontvangt planbare en niet planbare zorg en ondersteuning, veelal in zijn eigen woning. Er wordt 24-uurs bereikbaarheid en beschikbaarheid geboden door een professional in de nabijheid. De toegang tot beschermd wonen wordt verzorgd door het Zorg en Veiligheidshuis.

Inkoop en contractvorming maatwerkvoorzieningen maatwerkdiensten Wmo en Jeugd

In de komende jaren lopen meerdere overeenkomsten voor maatwerkvoorzieningen af en zijn nieuwe aanbestedingen nodig. Het gaat daarbij vaak om regionaal aanbestede maatwerkvoorzieningen. We willen daarbij telkens kijken of het mogelijk en wenselijk is om verworvenheden van prestatiedenken ook in andere aanbestedingen mee te nemen. Dit doen we in samenspraak met de regiogemeenten. Ook zullen we steeds zoeken naar mogelijkheden om administratieve lasten terug te dringen, zowel voor aanbieders als de gemeente zelf.

Wat mag het kosten

Bedragen x 1.000

Middelen Programma	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
1. Gezond en actief Venlo	Baten	61.605	61.542	61.033	61.026
	Lasten	232.415	229.894	229.430	228.552
Subtotaal		-170.810	-168.352	-168.397	-167.527
Onttrekkingen aan reserves	Baten				
Toevoegingen aan reserves	Lasten		15		
Subtotaal			-15		
Saldo programma na verrekening reserves		-170.810	-168.367	-168.397	-167.527

Bedragen x 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
Gezond en Vitaal	Baten	3.151	3.078	3.177	3.177
	Lasten	12.999	11.799	11.595	11.083
Subtotaal Gezond en Vitaal		-9.848	-8.722	-8.419	-7.906
Meedoen	Baten	48.312	48.348	48.333	48.333
	Lasten	89.742	89.268	88.662	88.458
Subtotaal Meedoen		-41.430	-40.920	-40.330	-40.126
Ontplooiing	Baten	5.480	5.479	4.934	4.934
	Lasten	17.200	17.685	17.048	16.918
Subtotaal Ontplooiing		-11.720	-12.206	-12.114	-11.984
Zelfredzaamheid	Baten	4.662	4.638	4.590	4.582
	Lasten	112.474	111.158	112.125	112.093
Subtotaal Zelfredzaamheid		-107.813	-106.520	-107.535	-107.511
Totaal saldo Programma		-170.810	-168.367	-168.397	-167.527

Begrotingsvoorstellen (excl. investeringen)

Bedragen x €1.000

Nummer Omschrijving	2019	2020	2021	2022
19-007 VSV middelen				
19-034 Prijsinflatie 2019-2022	-106	-106	-106	-106
19-039 Bezuiniging team Sportontwikkeling	50	50	50	50
19-040 Correctie afgesloten budgetten				
19-041 Ontwikkelingen binnen de vastgoedportefeuille	4	4	4	4
19-042 Onderwijsgemeenschap Venlo en Omgeving (OGVO)	-44	-43		
19-044 BTW laag tariefverhoging	-109	-109	-109	-109
19-045 Derving huuropbrengsten	-55	-55	-55	-55
19-046 Derving huuropbrengsten i.v.m. afstoting noodlokalen	-21	-21	-21	-21
19-048 Huurderving zorg- en veiligheidshuis	-20			
19-049 Begroting zorg- en veiligheidshuis MJP 2018-2019	-21			
19-059 Binnensportaccommodaties begroting 2019-2022	-240			
19-060 Buitensportaccommodaties minder inkomsten	-50			
19-065 Instellen voorziening onderhoud buitensport	-212	-382	-383	-383
19-115 Actualisatie begroting WerkgeversServicepunt	40	40	40	40
19-116 BUIG	900	900	900	900
19-117 Veiligheidsregio	22	22	22	22
19-121 Begrotingswijziging budgettair kader sociaal domein	-5.752	-6.164	-6.854	-7.026
19-125 Actualisatie loonkostenverdeling	1.920	1.899	1.910	1.911
19-143 Sporttarieven 2018		200	300	300
19-156 Taakstelling zwembad	-210	-210	-210	-210
19-163 Reductie uitgaven minima-/armoedebeleid		100	100	100
19-164 Tijdelijke intensivering sociale recherche, voordeel besparing bijstand	400	200	200	200
19-165 Reductie middelen arbeidsparticipatie	945	630	630	630
19-166 Afschaffen amateurcultuur en –sportsubsidies		162	304	589
19-167 Culturele activiteiten en projecten		60	60	60
19-168 Subsidie wijkraden	60	60	60	60
19-173 Sluiting zwembad De Wisselslag		400	400	400
Totaal	-2.499	-2.361	-2.759	-2.644

Investeringsen

Bedragen x € 1.000

Investeringsen programma 01	Vervanging- Uitbreiding	Rendabel - Onrendabel	Krediet 2019
Schrobmachine binnensportaccommodaties 2019	Vervanging	Onrendabel	15
WMO Hulpmiddelen 2019	Vervanging	Onrendabel	750
Renovatie SBO Kerobei	Vervanging	Onrendabel	837
1e inrichting en onderwijsleerpakket Al Andalous	Uitbreiding	Onrendabel	46
1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair Rudolf Steiner	Uitbreiding	Onrendabel	21
Nieuwbouw hockeyveld Vrijenbroek	Uitbreiding	Onrendabel	500
Totaal nieuwe investeringsen			2.168

Relevante beleidskaders

Dit programma heeft een relatie met onder andere de volgende documenten:

- Strategische visie 'Regio in Balans';
- Strategische visie Venlo 2030;
- Sociale structuurvisie Venlo 2022 'Ik ken jouw naam, jij de mijne. Samen zijn wij Venlo';
- Beleidsplan Decentralisaties Sociaal Domein gemeente Venlo 'Een bijzondere tijd';
- Nota Lokaal Gezondheidsbeleid gemeente Venlo 'Vitaal Venlo';
- Sportvisie Venlo.fit (nog vast te stellen);
- Cultuurnota 'Focus, samenhang en samenwerking. Herijking cultuurbeleid gemeente Venlo 2015';
- Beleidsplan 'Integrale aanpak actief uit armoede en schulden 2019 - 2022' (nog vast te stellen);
- Regiovisie Sport 2016-2020;
- Regiovisie Bijzondere doelgroepen 2017-2020;
- Beleidsplan participatie 'Inwoners aan zet in Venlo', mei 2016.
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Venlo 2010;
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Venlo;
- Convenant/overeenkomst doordecentralisatie voortgezet onderwijs 2008.

Programma 2 Schoon, heel en veilig Venlo

Inleiding

Het programma Leefbaarheid is een breed geformuleerd programma waarin een variëteit aan producten, diensten en projecten is ondergebracht welke direct de leefwereld van de inwoners raken. Het gaat om veiligheid, dienstverlening, groen, wegen, civiel, riolering, bereikbaarheid, woningbouw en voorzieningen en nog veel meer. Begrotingsposten die losse items lijken te zijn, voelt voor de mensen in Venlo als één groot geheel. Dat vraagt ambtelijk, maar zeker bestuurlijk om een integrale aanpak. Een hechte samenwerking met de woningcorporaties en andere partners is daarbij bovendien onmisbaar. Deze integrale aanpak is te vinden in het programma Leefbaarheid. Het belangrijkste aangrijpingspunt voor dit programma is ‘een betrouwbare overheid zijn’; Bereikbaar, transparant, doen wat je zegt en zeggen wat je doet.

Voor 2019 wordt ten aanzien van alle college- en organisatieproducten, die onderverdeeld zijn binnen de programmalijnen van het programma Leefbaarheid, een koers gevaren van ‘sober en doelmatig’ en waarin de kritische ondergrens wordt opgezocht. Deze koers wordt ingegeven door de concern-brede financiële krapte enerzijds en de algemene plicht een doelmatige overheid te zijn anderzijds. Binnen het programma Leefbaarheid gelden twee uitzonderingen op de hiervoor beschreven koers t.w. de (telefonische) bereikbaarheid van de organisatie en de beschikbare toezicht- en handhavingscapaciteit. Deze twee uitzonderingen worden ingegeven door de bestuurlijke ambities als geformuleerd in het coalitieakkoord enerzijds en de feitelijke constatering dat de gemeente Venlo de kritische ondergrens reeds heeft overschreden (anderzijds). Dit blijkt uit recente onderzoeken naar de telefonische bereikbaarheid, klachten, de uitkomsten van de stadspeiling, benchmarks en de onmogelijkheid om adequaat opvolging te geven aan handhavingsverzoeken ten aanzien van bijvoorbeeld vrachtauto-parkeren, woonwagenlocaties, adresonderzoeken, kamerverhuur, Bibob-onderzoeken, reclame-uitingen en toe te zien op de bouwkundige veiligheid van de historische binnenstad. Dit tast het beeld van een betrouwbare overheid aan (aangrijpingspunt) en leidt tot risico's.

Wat willen we bereiken

De ambitie van dit programma is in Venlo een optimale aansluiting bij de eisen en wensen ten aanzien van de gemeentelijke dienstverlening en de woon- en leefomgeving (dienstbaar, schoon, heel en veilig).

De daarvan afgeleide doelstellingen zijn.....

Derhalve kent het programma de volgende programmalijnen (subdoelen):

- a. Dienstverlening
- b. Openbare orde en Veiligheid
- c. Wonen
- d. Omgeving
- e. Bereikbaarheid

De programmalijn Dienstverlening heeft als doelstelling het leveren van gemeentelijke diensten, producten en informatie op een effectieve en efficiënte wijze en zoveel mogelijk aansluitend bij de klantwensen.

De programmalijn Openbare orde en Veiligheid heeft als doelstelling samen met de inwoners invulling geven aan de veiligheid (in wijken en buurten)

De programmalijn Wonen heeft het bieden van een aantrekkelijke woonomgeving als doelstelling

De programmalijn Omgeving heeft als doelstelling het in standhouden van een aantrekkelijke, hele en veilige leefomgeving

De programmalijn Bereikbaarheid heeft het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare stad en regio als doelstelling

De outcome-indicatoren waarmee we de voortgang op de doelstellingen meten, worden in 2019 in samenspraak met de raad vorm gegeven.

In de Strategische visie Venlo 2030 en in (eventuele deelvisies) is deze ambitie als volgt verwoord:

Programmalijn 1: Dienstverlening

In de Strategische visie Venlo 2030 wordt de gewenste dienstverlening als volgt beschreven:

“In 2030 komt een klant- burgers, bedrijven, instellingen en partners in en om Venlo- nooit aan het “verkeerde loket” en biedt de gemeente pro-actief diensten aan. De gemeente biedt de klant één contactpersoon die fungeert als persoonlijk adviseur. De gemeente kent het complete palet aan wensen en behoeften van de klant en past zijn dienstverlening daar zoveel mogelijk op aan. Dat betekent voor de zelfredzame klant dat deze zoveel als mogelijk via de digitale snelweg diensten krijgt aangeboden en hiervoor niet meer naar het stadskantoor hoeft. Bezoek blijft natuurlijk wel mogelijk, want de klant bepaalt zelf via welk kanaal hij zaken met ons wil doen”.

Naast de ambities uit de Strategische Visie Venlo 2030 die terug te vinden zijn in de programmalijn Dienstverlening, zijn ook ambities uit de Dienstverleningsvisie 'Venlo Voorop' (2015) in de programmalijn terug te vinden. De dienstverleningsvisie 'Venlo Voorop' (2015) reikt de organisatie drie centrale werkprincipes aan:

1. we denken vanuit de leefwereld van onze klanten en relaties. We stellen niet onze eigen processen centraal, maar het klantproces. Dat proces is voor die klant logisch en verloopt gemakkelijk, snel en correct.
2. we streven naar eenvoud. We houden onze werkprocessen tegen het licht en stellen steeds de vraag: wat heeft de Venlonaar hieraan? In onze communicatie zijn we gericht op de ontvanger. Ook daarin staan eenvoud en helderheid voorop.
3. we zijn één geheel. Dienstverlening is van de hele gemeente en iedere ambtenaar is medeverantwoordelijk voor de kwaliteit daarvan. Onze klanten en andere relaties ondervinden geen last van de manier waarop wij onszelf hebben georganiseerd.

Hoe onze inwoners de gemeentelijke dienstverlening ervaren, heeft grote impact op de relatie van bestuur en organisatie met de samenleving. Voor het opbouwen en behouden van vertrouwen is noodzakelijk dat we als gemeente goed bereikbaar zijn. We richten onze aandacht in de komende tijd daarom op het verbeteren van de (telefonische) bereikbaarheid. Voor andere

onderdelen van onze dienstverlening is in de huidige tijd alleen ruimte voor een sobere maar doelmatige inrichting.

Programmalijn 2: Openbare orde en Veiligheid

In de Strategische Visie 2030 wordt gesteld dat op buurtniveau de saamhorigheid sterk is toegenomen en daardoor de onveiligheid ‘sterk’ is gedaald. Dit beeld maakt dat de gemeente zich met name wil richten op het buurt- en wijkniveau voor de veiligheid in de brede zin van het woord. Venlo vervult op verschillende onderdelen van deze programmalijn een functie die verder reikt dan die voor de inwoners van de gemeente Venlo, namelijk voor vrijwel alle inwoners uit Noord - en Midden-Limburg (bijvoorbeeld 'Veilig Thuis').

Daarnaast draagt deze programmalijn bij aan de hoofdpoging ‘het vermogen van de stad om iedere inwoner van Venlo een veilige leefomgeving te bieden met voldoende mogelijkheden om mee te doen’ uit de Sociale Structuurvisie Venlo 2022 ‘Ik ken jouw naam, jij de mijne. Samen zijn wij Venlo’ . De programmalijn Openbare orde en Veiligheid levert met name een bijdrage aan de kernopgave ‘Iedereen heeft recht op een veilig bestaan en werkt mee aan een veilige leefomgeving’ uit deze visie.

Je veilig voelen c.q. veilig zijn, is de basis om te kunnen functioneren, om mee te kunnen doen en om je te kunnen ontwikkelen. Je wilt leven in een omgeving zonder (huiselijk) geweld, waarin eenieder zich aan de regels houdt, met veilige woningen en gebouwen. Een omgeving waarin je als persoon, wie je ook bent of wat je achtergrond ook is, wordt gerespecteerd. Veiligheid is vanuit dat beeld een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Is de veiligheid echter in het geding, dan grijpt de overheid resoluut in. Wetten worden gehandhaafd en er wordt toegezien op de openbare orde.

De wettelijke basis voor het handelen van de overheid is onder meer te vinden in de Gemeentewet, de Politiewet (2012) en de Wet op de veiligheidsregio's. De rol van de lokale overheid is in deze wetgeving vastgelegd en is in de afgelopen jaren geëvolueerd van een regel- en handhavingsrol naar een meer omvattende regierol op het gebied van openbare orde en veiligheid.

Daarbij voert de burgemeester het gezag over de openbare orde en de hulpverlening; de officier van justitie voert het gezag over strafrechtelijke handhaving en taken ten dienste van justitie. In de ‘driehoek’ bepalen burgemeester, politie en openbaar ministerie op basis van de actuele veiligheidssituatie de taakuitvoering van de politie. Feitelijk worden afspraken

gemaakt over wat de politie doet, waarbij het integraal veiligheidsbeleid het vertrekpunt vormt.

Programmalijn 3: Wonen

Vanuit deze programmalijn wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de hoofdpogaven van de Strategische visie 2030 en meer in het bijzonder aan het daarin benoemde thema 'Veelzijdige stad in het groen'. Hiermee sluit deze programmalijn ook aan op de regiovisie "Regio in Balans", en dan met name op het thema "Boeien en Binden".

Ambities Strategische Visie 2030

In het gekozen voorkeursscenario 'Venlo kansenstad' uit de Strategische Visie worden de volgende voor de programmalijn Wonen relevante ambities aangegeven:

- Binnen Venlo zorgt de diversiteit van onderscheidende delen van de gemeente voor vitaliteit en stabiliteit.
- Door enerzijds langjarig gericht te investeren in een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving, maar ook ruimte te maken voor met name de groeiende studentenpopulatie, is de bevolking weer langzaam gaan groeien.
- Iedereen kan in Venlo wonen. Het wonen in Venlo voorziet in alle treden van de woonladder.
- Jonge gezinnen vestigen zich bij voorkeur in de kleinere kernen en grote wijken.
- Wonen in Venlo betekent aantrekkelijk wonen in een groene woonomgeving, goed bereikbaar en met een zo breed mogelijke toepassing van de principes van C2C.
- Als een paar groene vingers strekt de groene omgeving rondom de stad zich uit tot aan de binnenstad.

Het versterken van de woonomgeving is essentieel voor het vasthouden en aantrekken van inwoners. De ambities op het gebied van bevolkingssamenstelling (binden van kenniswerkers) stellen daarbij extra eisen aan de beschikbaarheid van hoogwaardige woonmilieus in stad en regio. Dit betekent dat er te allen tijde een aantrekkelijk gedifferentieerd aanbod van woningen aanwezig ('op voorraad') zal moeten. Daarnaast willen we de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied benutten en uitbouwen door samen met onze (regionale) partners te anticiperen op het provinciaal en rijksbeleid op het gebied van erfgoed, groen-, natuur, landschaps- en watersystemen met in 2018 extra aandacht voor het Deltaprogramma (wateropgave).

Programmalijn 4: Omgeving

Deze programmalijn levert een bijdrage aan de opgaven uit de Strategische visie 2030, in het bijzonder aan het thema “Veelzijdige stad in het groen”. In het gekozen voorkeursscenario “Venlo kansenstad” uit de Strategische Visie 2030 worden op basis van het thema “Veelzijdige stad in het groen” de volgende voor het programmalijn Omgeving relevante ambities aangegeven:

- Differentiatie op basis van diversiteit bestaande uit de combinatie van een stedelijk centrum met dorpskernen en wijken in een groen casco van Maas en natuur.
- Een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving door langjarig gerichte investering.
- Eigen inzet van buurtbewoners door de buurt zelf (pilots) invulling te laten geven aan de inzet van beschikbaar onderhoudsgeld.
- Doorontwikkeld wijkgericht werken, zodat er sprake is van betrokkenheid, inspraak en zelfbestuur.
- Zo breed mogelijk toepassing van de principes van Cradle to Cradle.
- Het bieden van een prettige fysieke leefomgeving.

Het versterken van de leefomgeving is essentieel voor het vasthouden en aantrekken van inwoners. Het in stand houden van een aantrekkelijke, hele en veilige leefomgeving hoort daarbij. Het beheer van de openbare ruimte, het beheer van informatie over de openbare ruimte en het gemeentelijk vastgoed geven hier uitvoering aan.

De ambities op het gebied van bevolkingssamenstelling (binden van kenniswerkers) stellen daarbij extra eisen aan de woon- en leefomgeving in stad en regio. Dat geldt ook voor wat betreft de economische ambities. Venlo profileert zich ook als aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven, onderwijs en kennisinstellingen. Ook streeft Venlo naar een gastvrije binnenstad; gastvrij voor bezoekers, bewoners (waaronder studenten) en ondernemers. En tot slot wordt ingezet op het benutten en uitbouwen van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. Ingezet wordt dus op diversiteit. Deze beleidskeuzen vragen om meer differentiatie qua beheer van de leefomgeving en gemeentelijke vastgoed en om een robuust informatiesysteem.

Ook differentiatie tussen wijken staat hoog op de agenda, waarbij nadrukkelijk wordt ingezet op betrokkenheid, inspraak en zelfs zelfbestuur van dorpen, wijken en buurten. Het gaat daarbij niet om het uitsluitend leunen op burgerinitiatieven, maar ook om het actief betrekken van de inwoners bij het maken van keuzes.

Belangrijk uitgangspunt van de gemeente Venlo vormt C2C als filosofie en instrument om de transitie naar onuitputtelijke grondstoffen, duurzame energie, klimaatadaptie en gezondheid op lokaal en regionaal niveau te realiseren dan wel te versnellen. De Venlo principes spelen, na nadere uitwerking voor dit raadsprogramma, meer dan voorheen een rol bij (aanbesteding van) beheer openbare ruimte en gemeentelijk vastgoed en bij vervangingsinvesteringen. Uiteraard zijn deze niet strijdig met vigerende wet- en regelgeving en zullen deze in pas lopen met de beschikbare middelen uitgaande van de TCO-methode (Total Cost of Ownership: het volledig inzichtelijk maken van alle kosten gerelateerd aan de aanschaf en gebruik gedurende de levenscyclus van ingekochte goederen en diensten).

Bij voorgaande aangetekend gaan we daarbij uit van een realistische doelstelling; de basis op orde brengen. Na jarenlange taakstellingen en bezuinigingen maken we bewust keuzes. Dit om op diverse vlakken (groen, civiel, water enz.) activiteiten niet of gedeeltelijk uit te voeren conform de in begin 2019 nog vast te stellen gedifferentieerde kwaliteitsniveaus. Aan de ambitie van de Strategische visie 2030 ‘Een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving door langjarig gerichte investering’ kan zodoende in het beheren van de openbare ruimte in beperkte mate invulling gegeven worden.

Programmalijn 5; Bereikbaarheid

Vanuit deze programmalijn wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de hoofdpogaven van de Strategische visie 2030 en meer in het bijzonder aan de daarin benoemde thema’s “Innovatieve en excellente stad” en “Venlo Internationaal” (bereikbaarheid) en “Veelzijdige stad in het groen” (verkeersveiligheid). Hiermee sluit dit programma ook aan op de regiovisie “Regio in Balans”, en dan met name op de thema’s “Innoveren en Vermarkten” (bereikbaarheid) en “Vitale gemeenschappen” (verkeersveiligheid).

In het gekozen voorkeursscenario “Venlo kansenstad uit de Strategische Visie worden de volgende voor de programmalijn Bereikbaarheid relevante ambities aangegeven:

- Venlo heeft zich ontwikkeld tot een logistieke ‘hotspot’
- Een uitstekende multimodale ontsluiting is een doorslaggevende vestigingsfactor
- De binnenstad is goed bereikbaar, zowel met de auto als met het openbaar vervoer en heeft goede parkeervoorzieningen

De bereikbaarheid van Venlo en haar woon-, winkel- en werklocaties is een belangrijke vestigingsplaatsfactor voor bewoners en bedrijven. We profiteren hier als regio optimaal van, met positieve effecten op de aantrekkingskracht voor bedrijven, bezoekers en de werkgelegenheid.

In de regio Venlo, waar met logistiek en met de transport genererende agrofood en maakindustrie veel geld wordt verdiend, zal de belasting van de (boven)lokale infrastructuur in toekomst blijven toenemen. Dat geldt voor zowel weg, water als spoor. De logistieke stakeholders in de Regio Venlo werken onder de vlag van de Triple Helix organisatie SMART Logistics Centre Venlo ^[1] samen aan technische, digitale en menselijke innovatie. Via slimme oplossingen wordt snelheid en efficiëntie in de logistieke keten gerealiseerd, waarmee de stakeholders niet alleen zorgen voor een economisch concurrerende sector, maar tegelijkertijd voor duurzame oplossingen. Echter aanvullende investeringen in een robuuste infrastructuur blijven onmisbaar en we zullen het water en spoor nog beter moeten benutten. De uitdaging daarbij is om de belastende effecten van mobiliteit (o.a. geluidshinder, luchtkwaliteit) in balans te houden met de gewenste kwaliteit van leven. In 2019 blijven we dan ook samen met onze regionale partners lobby-inspanningen leveren richting hogere overheden.

Bij een afnemend aantal voorzieningen in wijken en dorpen is mobiliteit van belang om te voorkomen dat inwoners in een isolement raken. We streven daarom naar een bereikbare, verkeersveilige en toegankelijke regio en stad, zoveel mogelijk op basis van een schoon, duurzaam, stil en veilig mobiliteitssysteem voor personen én goederen. Trendsportal zal zich hier in 2019 als het mobiliteitsnetwerk van gemeente Venlo en Noord-Limburg voor blijven inzetten. De ingeslagen weg en werkwijze zullen worden voortgezet en in het verlengde van de in 2018 vastgestelde visie en ambitie zal de strategische agenda en uitvoeringsprogramma verder worden opgepakt, waarbij duurzaamheid een centrale rol vervult, onder andere door het toepassen van de Venlo principes.

In het coalitieakkoord Venlo ‘Samen Venlo Veranderen’, 2018 – 2022 worden de volgende relevante ambities aangegeven:

- Het gemeentebestuur dient dichterbij de inwoners van Venlo te staan. Uitwerking van het coalitieakkoord op hoofdlijnen zal daarom plaatsvinden met alle betrokkenen in de hele gemeente
- Inwoners worden en meer en beter betrokken bij planvorming
- Stimuleren van bewonersinitiatieven wordt een kernactiviteit van onze gemeente

- Bestuurlijke onderwerpen hangen met elkaar samen en moeten dus, sterker dan voorheen, integraal worden aangepakt
- Betrouwbaar en transparant bestuur. Verloren vertrouwen gaan we terugwinnen
- Een open bestuurscultuur, waarbij het samenspel tussen coalitie en oppositie wordt versterkt door middel van een constructieve dialoog met de raad.
- Verdere benutting van de regionale samenwerkingsverbanden
- Gestalte geven aan intensieve samenwerking in de Euregio op het gebied van duurzaamheid, werkgelegenheid, cultuur en toerisme.
- Stabiliteit in de ambtelijke organisatie door verdere uitvoering van de ingezette organisatievorm
- De samenwerking met Venray en Horst aan de Maas op het gebied van bedrijfsvoering wordt verder uitgerold
- Goed contact met inwoners vereist goede dienstverlening. We spelen flexibel in op klantwensen. Digitale dienstverlening en persoonlijk contact zijn beide belangrijk
- We verbeteren en versimpelen het contact met bedrijven. Goede dienstverlening draagt bij aan een gunstig vestigingsklimaat.
- De gemeente verbetert de toegankelijkheid voor burgers bij klachten. Het bestuur neemt daarin een directe, duidelijke rol
- De regionale woon- en retailopgave, ingegeven vanuit het provinciaal beleid krijgt invulling bij het (her)inrichten van onze ruimte
- We realiseren voldoende (nieuwe) betaalbare, levensloopbestendige en duurzame woningen in alle kernen voor alle doelgroepen en de combinatie woon-zorg, zowel particuliere als sociale woningbouw
- Wij constateren met de inwoners van Venlo misstanden als het gaat om huisvesting en pakken deze aan
- Het wijkgericht werken krijgt meer ruimte
- We gaan krachtiger sturen op veiligheid en handhaving, waarbij het verminderen van overlast prioriteit heeft
- De onderlinge bereikbaarheid van wijken en kernen gaan we verbeteren en het parkeerbeleid wordt samen met mensen uit betrokken wijken bijgesteld.
- De schaal van de buurt wordt de ‘leidende schaal’ bij het geven van impulsen aan ontwikkelingen in de leefwereld van onze inwoners
- De verantwoordelijkheid voor de besteding van gemeentelijke middelen voor de eigen leefomgeving komt bij de inwoners te liggen. We stellen daartoe buurtbudgetten in

- We geven bijzondere aandacht aan een toereikend aanbod van passende en betaalbare woningen voor studenten, starters, ouderen, mensen met een laag inkomen en arbeidsmigranten, óók in de kleine kernen
- In plannen voor (woning)bouwprojecten krijgt duurzaamheid passende aandacht, in alle relevante aspecten (energieneutraliteit, mate van levensloopbestendigheid, waterhuishouding, enz.)
- Misstanden inzake huisvesting worden streng aangepakt
- We continueren de startersleningen

Dat betekent dat.....

Wat gaan we daar voor doen

De hiervoor beschreven ambities en doelstellingen reiken verder dan het begrotingsjaar 2019. Om deze langere termijn ambities waar te kunnen maken, leveren we in 2019 de volgende inspanningen.

Programmalijn 1: Dienstverlening

Goed vertegenwoordigen van belangen burgers en bedrijven

College

Het bevorderen van “excellent bestuur” vraagt van het college van B&W een permanente inspanning om in gesprek met inwoners, instellingen en bedrijfsleven samen te werken aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Dat is ook een belangrijke ambitie van het college dat in 2018 is aangetreden. Meer nog dan in het verleden zal het gemeentebestuur rekening moeten houden met de behoeften, wensen en mogelijkheden van de gemeenschap zelf. Ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en expertise.

Het jaar 2019 zal ook het eerste volledige begrotingsjaar zijn waarbinnen we werken met de in 2018 ingevoerde wijze van programmatisch werken. Wij verwachten u in december 2018 een eerste begrotingswijziging te kunnen voorleggen met daarin een aangepaste programma-indeling. Zo voorkomen we dat we in 2019 met twee verschillende indelingen naast elkaar moeten werken. Uw auditcommissie betrekken wij hierbij.

In 2019 zal er, net als de afgelopen jaren, opnieuw een omgevingsanalyse verschijnen om zo de gemeenteraad in staat te stellen zich een goed beeld te vormen over de actuele en meest urgente opgaven. In de regio Venlo wordt in 2019 onderzocht of de in 2017 in Venlo geïntroduceerde samenwerkingswijzer ook in de regio kan worden geïntroduceerd. Dit maakt onderlinge vergelijkbaarheid en uitwisseling van gegevens een stuk eenvoudiger.

Werkwijze gemeenteraad

In het licht van de wijzigende kaders in de relatie tussen inwoners, organisaties en bestuur (horizontalisering, participatie enz.) wil de gemeenteraad de samenleving in positie brengen.

De lijn die de in maart 2018 aangetreden raad voor ogen heeft, is een gemeenteraad die teneinde goede afwegingen te kunnen maken op verschillende manieren het contact met de stad actief opzoekt (off- en online),

zelf de regie houdt, belangrijke maatschappelijke vraagstukken eigenstandig agendeert, frequent de wijken en kernen ingaat vanuit het principe “de stad is van de bewoners en de bewoner is de deskundige van de straat” en buiten het stadhuis peilt wat de inspanningen van de gemeente hebben opgeleverd.

In die lijn wordt een vervolg gegeven aan het werken met de Strategische Raadsagenda en wil de raad maandelijks de boer op, bewoners en stakeholders actief uitnodigen voor raadsbijeenkomsten: “luisteren naar wat er in de samenleving gebeurt opdat je goede besluiten kunt nemen”, want dat is wat de bewoners van Venlo van de raad verwachten.

De uitdaging voor de volksvertegenwoordiging is om méér te zijn dan alleen ‘besluitvormingsmachine’. Om door te kunnen groeien wil de raad ook maatschappelijke kwesties agenderen en verbindingen leggen met inwoners en partners in stad en regio. In deze lijn past ook een geleidelijke verschuiving van controle via de bureaucratische cyclus van *planning & control* naar publieke verantwoording.

Organisatieontwikkeling

De route van een organisatie met duidelijk onderscheiden afdelingen, teams en clusters loopt in Venlo via de vijf sporen sturing, dienstverlening, aantrekkelijk werkgeverschap, innovatie en vakmanschap. Daarnaast zetten we in op programmatisch werken om zo de onderlinge samenhang tussen onze activiteiten en de externe oriëntatie en sturing verder te verbeteren. We ambiëren een hoog niveau van publieke dienstverlening: daartoe kiezen we nadrukkelijk voor wijkgericht en klantgericht werken. Afhankelijk van de (politieke) opdracht pakken we een regisserende en/of faciliterende rol. We richten onze blik nadrukkelijk ook naar buiten: we trachten partners, publiek én privaat, te motiveren om al of niet gezamenlijk maatschappelijke doelen na te streven. En ook onze inwoners stimuleren we tot samenwerking, eigen initiatief en zelfwerkzaamheid.

Binnen het programma is ook het onderwerp 'Duitsland' ondergebracht. Daarmee is in 2018 een start gemaakt met de positionering van een adviseur binnen de Concernstaf van onze organisatie en een doorstart van raadswerkgroep De Grens. In onze meerjarenbegroting hebben wij structureel middelen opgenomen voor formatie en materiele uitgaven. Wij willen 2019 gebruiken om de agenda verder aan te scherpen en hebben, omwille van de budgettaire druk, eenmalig het beschikbaar gestelde budget met €20.000,- verminderd.

Bereikbaarheid als speerpunt van verbeterde dienstverlening

De financiële omstandigheden maken het noodzakelijk scherpe keuzes te maken als het gaat om het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening. Gezien de grote impact van een als onvoldoende ervaren (telefonische) bereikbaarheid, kiezen we ervoor de verbetering daarvan als speerpunt te nemen in 2019 en volgende jaren. Dit betekent tegelijkertijd dat we op andere onderdelen van onze dienstverlening een doelmatige en sobere inrichting nastreven. Daarbij kan de kritische ondergrens worden opgezocht.

Verzorgen van adequate informatievoorziening aan burgers en bedrijven

De kwaliteit van onze telefonische dienstverlening blijft achter wanneer we deze afzetten tegen de branchenormen. Met name de wachttijden moeten omlaag. In 2018 zijn we daarom gestart met een verbetertraject in ons klantcontactcenter (KCC), door te investeren in medewerker, proces- en systeem. In 2019 gaan we daarmee door. Voor burgers en bedrijven moet deze investering merkbaar leiden tot een betere telefonische bereikbaarheid. Kortere wachttijden, meer service, minder doorverbinden.

Het gebruik van digitale kanalen blijft toenemen. Voor de gemeentelijke dienstverlening zien we dat onder meer in het aantal inkomende e-mails, aanvragen via de website en WhatsApp berichten.

Beheren van en informeren over archiefstukken

Het Gemeentearchief verzorgt het beheer over archiefstukken op een adequate wijze conform de Archiefwet 1995. Vanwege veranderende behoeften binnen de eigen organisatie en bij het publiek gebeurt dat steeds meer digitaal. Vanwege de beperkte beschikbare middelen verlopen de ontwikkelingen, zowel op het terrein van beheer als wat betreft dienstverlening, in een lager tempo dan wenselijk.

Verzorgen van goede dienstverlening aan burgers en bedrijven

Dienstverlening bij burgerzaken kent interessante ontwikkelingen. Eén van de belangrijkste is de toenemende digitalisering. Het face-to-face contact met klanten wordt minder. Tegelijkertijd wordt persoonlijk contact en ontmoeten steeds belangrijker om aan vertrouwen en betrokkenheid en een duurzame relatie met onze inwoners te werken. De uitdaging bij Levenszaken is het vinden van een goede balans in het spanningsveld van optimale dienstverlening, kwaliteit van persoonsgegevens, privacy, beveiliging en fraudebestrijding.

In de aankomende vijf jaar, van maart 2019 tot maart 2024, zullen wij, net als alle Nederlandse gemeenten, beduidend minder paspoorten en identiteitsbewijzen verstrekken. Deze zogenoemde reisdocumentendip is het gevolg van het besluit in 2014 om de geldigheid van reisdocumenten te verlengen van 5 naar 10 jaar.

We zullen de komende jaren een verhoogde aandacht hebben voor het verbeteren van adreskwaliteit in de Basisregistratie Personen (BRP). Dit is nodig om misbruik van adresafhankelijke regelingen tegen te gaan.

Venlo is momenteel een van de grootste RNI-gemeenten (Registratie Niet-Ingezetenen) van Nederland. Wij zorgen ervoor dat niet-ingezetenen zich kunnen inschrijven zodat ze kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer in Nederland, bijvoorbeeld voor het verrichten van seizoensarbeid. Wil Venlo ook in 2019 en volgende jaren RNI-gemeente blijven, dan is het nodig hiervoor in 2018 een nieuw convenant te tekenen.

Programmalijn 2: Openbare Orde & Veiligheid

De vertegenwoordiging van de gemeente zal zich waar en wanneer mogelijk sterk maken voor een wijziging van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord voor wat betreft de stemverhouding. Hiermee wordt beoogd de invloed in balans te brengen met de financiële inbreng van Venlo ten opzichte van de andere deelnemende gemeenten.

Het betreft immers een gemeenschappelijke regeling van 15 gemeenten waarbij besluitvorming plaatsvindt op basis van het standpunt van de meerderheid. Daarmee bestaat er een afhankelijkheid van andere gemeenten voor wat betreft besluitvorming inzake normaliter raadverantwoordelijkheden als beleid en budget.

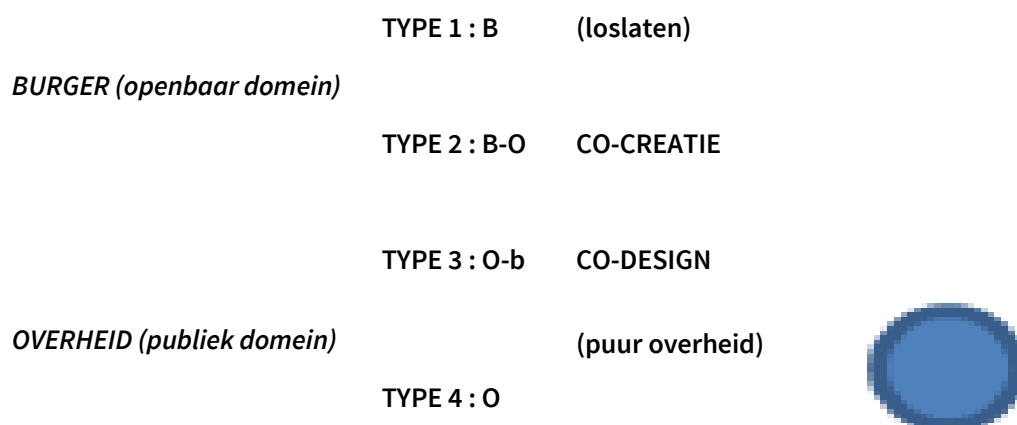
De (negatieve) financiële gevolgen van besluiten door het Algemeen Bestuur VRLN worden door de 15 gemeenten gedragen. In 2019 leidt dit tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van Venlo van $\approx$ 650.000. Dit heeft onder andere te maken met een prijs-loon indexatie dit op basis van besluitvorming in het AB wel bij de VRLN wordt toegepast en bij de gemeente Venlo niet.

De in het beleidsplan 2016-2019 van de VRLN opgenomen beheersmaatregel 'nieuw voor oud' is de afgelopen jaren in de besluitvorming niet herleidbaar toegepast. De gemeente kan hier middels de college-vertegenwoordiger in het Bestuur van de VRLN invloed op uitoefenen. Het toepassen van beheersmaatregelen wordt via deze weg dan ook kritisch gevolgd door het College.

De opgaven die voortvloeien uit de wettelijke basis en de regierol op het gebied van openbare orde en veiligheid worden in het laatste kwartaal van 2018 opnieuw vorm gegeven in een nieuw Integraal Veiligheidsplan voor de jaren 2019 – 2022. Het IVP is een strategisch kader waarin naast stedelijke veiligheidsprioriteiten, ook veiligheidsprioriteiten op wijkniveau worden bepaald. Er worden afspraken opgenomen over de rollen en inzet van de gemeente en partners om de gestelde doelen te bereiken. Het integraal veiligheidsplan is zoals aangegeven een strategisch kader, het geeft onvoldoende concrete invulling aan hoe we vervolgens de gestelde doelen gaan halen. Daarom zal jaarlijks een uitvoeringsplan worden opgesteld, met een eerste versie in het eerste kwartaal van 2019.

Het bevorderen van (het gevoel van) veiligheid

Bij het opstellen van het Integraal veiligheidsplan 2019-2022 worden partners betrokken: burgers, maatschappelijke partners, bestuur en gemeenteraad. Echter, gezien het feit dat veiligheid zich voornamelijk in het domein van de overheid bevindt, is er bij het opstellen van het nieuwe beleidsplan sprake van een beperkte mate van co-design (zie onderstaande figuur).

Zoals aangegeven worden de inhoudelijke prioriteiten voor 2019-2022 in het laatste kwartaal van 2018 bepaald. Wel kan worden aangegeven waaraan het IVP voldoet danwel antwoord op gaat geven:

- *Geprioriteerde thema's op stedelijk en wijkniveau.* Dit gaan we doen volgens de Methode Kernbeleid Veiligheid van de VNG op het gebied van veilige woon- en leefomgeving (geweld in afhankelijkheidsrelaties en drugsbeleid), Bedrijfsveiligheid en veiligheid (Veilig uitgaan), Jeugd en Veiligheid (Jeugd, alcohol en drugs en Veilig in en om de school), fysieke veiligheid (rampenbestrijding, crisisbeheersing en verkeersveiligheid) en integriteit en veiligheid (veilig publieke taak en radicalisering en jihadisme).

- De inzet van diverse instrumenten/methodieken zoals Buurt Bestuurt, Top X aanpak, cameratoezicht.
 - Versterking van de verbinding tussen veiligheid en zorg.
 - Informatie gestuurd werken.
 - Integraal samenwerken binnen en buiten de gemeentelijke organisatie.

Het voorzien in crisisbeheersing en bestrijden van rampen

De Wet op de veiligheidsregio's overweegt in de preambule dat 'het wenselijk is om de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening, met behoud van lokale verankering bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding'.

Op het gebied van de brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding is de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) de coördinerende en bepalende instantie. Het betreft een vorm van verlengd openbaar bestuur. De VRLN organiseert namens, en in opdracht van de 15 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg, de taken op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding.

De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg hebben daarnaast ook zelf een aanvullende verantwoordelijkheid voor uitvoerende taken bij het bestrijden van rampen en het weer op gang brengen van het dagelijks leven erna.

De VRLN heeft met betrekking tot rampenbestrijding en crisisbeheersing een aantal taken over de belangrijkste partners verdeeld:

- Politie ('blauwe kolom');
- Brandweer ('rode kolom');
- Geneeskundige hulpverlening (GHOR, 'witte kolom');
- Bevolkingszorg (gemeente, 'oranje kolom').

Als gemeente blijven we ons, door middel van oefeningen, voorbereiden op onze rol in geval van, hopelijk nooit, optredende, rampen en crisissituaties.

Het voorzien in adequate brandweezorg

In het brandweerorganisatieplan beschrijft de VRLN brandweezorg als risicobeheersing en incidentbestrijding. Het plan voorziet in zowel preventieve als repressieve maatregelen om een zo optimaal mogelijke brandweezorg in Limburg-Noord te realiseren, mede in relatie tot de beschikbare financiering.

Programmalijn 3: Wonen

Het aantrekkelijk houden van de woon- en leefomgeving.

1. Vergunningverlening, -toezicht en handhaving (VTH), alsmede afhandelen verzoeken planschade en klachten en meldingen met betrekking op de leefomgeving. Een gedeelte van deze taken wordt uitgevoerd door de Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD) waarin Venlo participeert. In 2019 zal duidelijk worden of binnen de implementatiemiddelen Omgevingswet dan wel provinciale middelen mogelijkheden liggen om extra capaciteit voor handhaving te financieren.
2. Doorontwikkelen planinstrumentarium, met name ter voorbereiding op de Omgevingswet, zowel voor de 'harde' aspecten (systemen, ICT, processen) als de 'zachte' (cultuurverandering in de organisatie). Ook wordt de pilot omgevingsplan voortgezet. De regeling Kunst in de Openbare ruimte wordt, in het licht van de totale financiële problematiek, vanaf 2019 stop gezet. Met de Tiendschuur, theater De Garage en De Nieuwe Scene zullen gesprekken worden gevoerd over besparingsmogelijkheden in de subsidie. De subsidie voor het Kunstencentrum wordt stapsgewijs met 25% verlaagd; waar dit in 2019 tot knelpunten mocht leiden, zal een oplossing worden gezocht, eventueel ook via kadernota of begrotingswijziging.
3. Groen-, natuur-, landschaps- en watersystemen: met speciale aandacht voor het Delta-programma (Mirt-verkenning Meer Maas Meer Venlo), Het HWBP (hoogwaterbeschermingsprogramma) en uitvoering van de beleidsnota Agenda Groen en Water met 'spelregels' inzake het in cocreatie omgaan met groen en water op buurt- en wijkniveau maar ook majeure opgaven op stedelijk niveau als klimaatadaptatie. In de sfeer van de middelen zijn budgetten en een krediet voor Meer Maas Meer Venlo en klimaatadaptatie ingetrokken omdat plannen (nog) niet concreet genoeg zijn. Indien in 2019 mocht blijken dat extra middelen noodzakelijk zijn, zal een oplossing worden gezocht via kadernota of een begrotingswijziging.
4. Plannen stadsdeelcentra: zowel de afronding van centrumplannen als uitrollen van het Stadsdeelontwikkelingsplan Blerick (strategische gebiedsvisie én pilots op uitvoeringsniveau).
5. Milieu en duurzaamheid: voortzetting van reeds ingezette actielijnen en projecten, maar vooral ook een intensieve dialoog met onze stakeholders en partners. De hiermee gemoeide middelen zijn deels ook ondergebracht in programma 6 (item C2C/duurzaamheid).

Ad 2) Voor implementatie van de Omgevingswet zijn al eerder de volgende bedragen opgenomen: 2019 1,3 miljoen; 2020 0,6 miljoen; 2021 0,4 miljoen.

Ad 3) Begin 2017 heeft de raad opdracht gegeven dilemma's van de Agenda Groen & Water uit te werken in (kosten)scenario's. Eén van deze dilemma's was "in welke mate en binnen welke termijn gaat Venlo klimaatbestendig

worden?” De werkelijke lange termijn-kosten zijn in 2018 beter in beeld gekomen door de zogenaamde klimaatscan die met stakeholders is uitgevoerd; daadwerkelijk concretisering van de bedragen in begrotingsvoorstellen zal in 2019 zijn beslag krijgen. Ook zal dan duidelijk zijn of middelen via de rioolheffing kunnen worden gegenereerd.

Ad 3) Financiële implicaties van het HWBP zijn nog niet concreet, maar het lijkt zeer waarschijnlijk dat er in de periode 2019-2022 een vraag om cofinanciering van acties en maatregelen zal komen.

Ad 4) Het krediet van 2.100.000 euro voor het uitvoeringsplan Centrum Tegelen en Blerick wordt doorgeschoven van 2019 naar 2020.

Ad 5) Een deel van de oorspronkelijk beschikbare middelen voor 2019 en 2020 is vooralsnog teruggetrokken, omdat de energietransitie primair een provinciale opgave is en omdat het uitvoeringsprogramma van het Ambitiedocument Venlo Circulaire Hotspot 2030 nog moet worden afgerond. Indien in 2019 mocht blijken dat extra middelen noodzakelijk zijn, zal een oplossing worden gezocht via kadernota of een begrotingswijziging.

Het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit door het behouden en benutten van erfgoed (cultuurhistorie, archeologie, cultuurlandschap).

1. Erfgoedbeleid: doeltreffender en eenvoudiger regelgeving, vermindering van de administratieve lasten voor gemeente en burgers.
2. Herbestemming en restauratie erfgoed. In 2019 komt 135.000 euro beschikbaar voor behoud cultuurhistorie in het centrum (het project 'Wonen boven winkels', dat uitsluitend monumentale panden betreft).
3. Doorontwikkelen instrumentarium / regelgeving in samenhang met de nieuwe Erfgoednota.

Het realiseren van een gevarieerd en passend woningaanbod voor huidige en toekomstige inwoners.

1. Actualiseren Dynamisch woningbouwprogramma: lokaal doorvertalen van de regionale Structuurvisie Wonen (2016) en het van daaruit opgestelde lokale afwegingskader met speciale aandacht voor huisvesting van bijzondere doelgroepen. De startersleningen worden gecontinueerd.
2. Relatiebeheer woningbouwcorporaties.

Ad 2) Binnen de nieuwe Woningwet is het werkgebied van de corporaties vastgelegd, hierin is ook opgenomen dat investeren in de openbare ruimte niet tot de taken van de woningcorporaties behoort. Dit kan betekenen dat in toekomstige projecten de aanleg van de openbare ruimte voor rekening van de gemeente komt.

Bij alle relevante deelpunten hierboven wordt optimaal het gedachtegoed van C2C als drijvende succesfactor voor sterke steden in de samenleving verspreid met als doel Venlo met dit thema blijvend als koploper op de kaart te zetten.

Programmalijn 4: Omgeving

Het in stand houden en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving.

1. Geluidkwaliteit: voortzetting van de aanpak van woningen met een te hoge geluidsbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai.
2. Luchtkwaliteit: stimuleren van duurzame mobiliteit (in de vorm van projecten).
3. Bodemkwaliteit: realiseren van het uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond 2016-2020. Een deel van de middelen zal worden ingezet voor bodemonderzoek in relatie tot de opgaven energietransitie en klimaatadaptatie.
4. Externe veiligheid: toetsing en advisering van initiatieven en aanvragen aan de orde, daarnaast als centrumgemeente een coördinerende rol binnen dit vakgebied vervullen en regiogemeenten expertise leveren.

Het beheren en instandhouden van een aantrekkelijke, hele en veilige leefomgeving

Op hoofdlijnen worden in 2019 de volgende inspanningen geleverd:

- Het uitvoeren van regulier onderhoud en instandhouding van de openbare ruimte.
- Het inzichtelijk maken en bewaken van de relatie tussen kwaliteit, areaal en beschikbare middelen.
- Voorbereiding op de omgevingswet en wat dit betekent voor de vergunningen en andere werkzaamheden. In 2020 gaat deze wet in.
Binnen de beschikbare middelen uitvoering geven aan het regulier onderhoud en instandhouding van de openbare ruimte conform de begin 2019 vast te stellen gedifferentieerde kwaliteitsniveaus. Dit wordt vormgegeven in de nog op te stellen Meerjaren onderhoudsplannen (groen en bomen, wadi's en waterpartijen, riolering, verkeer en parkeren en overige), waarbij C2C en de ambitieweb een onderdeel zijn.

Het beheren en instandhouden van het gemeentelijk vastgoed voor een aantrekkelijke woonomgeving

Op hoofdlijnen worden in 2019 de volgende inspanningen geleverd:

- Het uitvoeren van de beheerexploitatie en het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen in opdracht van beleidsteams.
- Invullen van de makelaarsrol ten behoeve van bestrijding van leegstand in het vastgoed in afstemming met beleidsteams.

- Ondersteunend worden de (beheer)systemen ten behoeve van het vastgoedbeheer actueel gehouden.

Het inwinnen, registreren en ontsluiten van gegevens over de openbare ruimte

Op hoofdlijnen worden in 2019 de volgende inspanningen geleverd:

- Updaten of vernieuwen van de (beheer)systemen ten behoeve van het inwinnen, registreren en ontsluiten van gegevens over de openbare ruimte.
- Actualiseren van deze (wettelijke) registraties ter ondersteuning van het beheer en instandhouding van de openbare ruimte.

Naast (gegevens)beheer en instandhouding, wordt in deze programmalijn ook (in opdracht) invulling gegeven aan advisering, bijvoorbeeld naar omgevingsvergunning, naar beleid, in projecten, aan inwoners. Ook worden er vergunningen, toestemmingen en instemmingen verleend en akkoord gegeven conform het mandaatbesluit. Bijvoorbeeld met betrekking tot grondroerders, inritten, huisaansluitingen, enzovoorts. Ook aan-/verkoop en projectbegeleiding gemeentelijk vastgoed behoort tot deze programmalijn. Vanuit de strategische doelstelling wordt bovendien invulling gegevens aan verschillende bereikbaarheidsdiensten, zoals calamiteitendiensten, consignatiediensten en weekendreiniging. Deze georganiseerde diensten vormen een structureel onderdeel van de verschillende (sub)producten.

Programmalijn 5: Bereikbaarheid

Het bereikbaar en verkeersveilig maken en houden van de stad en regio

Ter bevordering van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid worden in 2019 de volgende inspanningen geleverd:

- Uitvoeren jaarschijf 2019 van demobiliteitsvisie Trendsportal
- Uitvoeren van verkeersveiligheidseducatie
- Deelnemen aan de Regionale Samenwerking Mobiliteit (RMO)
- Versterken multimodale ontsluiting

In kader van het versterken van de multimodale ontsluiting zullen weer veel inspanningen worden geleverd. Zo blijven we lobbyactiviteiten uitvoeren om concrete infrastructurele projecten van de grond te krijgen, beleidsmatige doelen te bereiken (bijvoorbeeld opname Brabantroute in het TEN-T corenetwork) en derde geldstromen binnen te halen.

Voor 2019 zijn geen financiële middelen beschikbaar voor het uitvoeren van de jaarschijf 2019 van de mobiliteitsvisie Trendsportal. Bovendien is het investeringskrediet voor 'Fietsen langs de Maas' naar beneden bijgesteld. De provincie heeft voor dit project een subsidievariant voorgesteld met een

snelfietsroute waarbij € 400.000 bespaard kan worden op het project. Daarnaast is het restantkrediet 'Veilige Schoolomgeving' geschrapt, waardoor geen financiële middelen meer beschikbaar zijn voor verkeerseducatie. Voor 2019 hebben beide voorgaande maatregelen een totale afname van de kapitaallasten met € 31.000 tot gevolg. De investeringen ondertunneling Vierpaardjes zijn één jaar naar achter geschoven. Dit heeft echter geen financiële gevolgen voor de begroting 2019.

Het bereikbaar houden van de stad en de regio door het aanbieden van voldoende parkeervoorzieningen

Voor wat betreft het aanbieden van voldoende parkeergelegenheid zullen in 2019 de volgende inspanningen geleverd:

- Behoud en realisatie voldoende (betaalde) parkeercapaciteit
- Het realiseren van een gastvrij parkeerproduct
- Behoud en realisatie voldoende parkeercapaciteit in de stadsdeelcentra, schilwijken en bij de winkelvoorzieningen in de dorpen en wijken.

Het is evident dat ook in 2019 en de daaropvolgende jaren extra inspanningen geleverd zullen (moeten) worden om te komen tot een gastvrij parkeerproduct.

Er zal worden ingezet op de invoering van nieuwe technologieën op het gebied van bereikbaarheid en parkeren.

In de voorliggende begroting wordt uitgegaan van extra inkomsten uit de straatparkeren van € 144.000 per jaar. Daarnaast worden in 2019 de reserve Parkeerfonds afgeroomd (€ 90.000). Er zijn geen concrete projecten voor flankerende maatregelen/projecten in de binnenstad meer aangedragen. Het schrappen van het fonds betekent dat voor de komende jaren geen initiatieven meer kunnen worden gehonoreerd.

Betrokkenheid verbonden partijen

Om de strategische doelstelling van het programma Leefbaarheid te realiseren wordt ingezet op intensieve samenwerking met onze partners. In dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

- (regio)gemeenten
- waterschappen
- provincie Limburg
- Betrokken ministeries
- Rijkswaterstaat
- Justitie
- Politie

- Lokale belangenorganisaties
- Wijk- en dorpsraden
- Bewonersvertegenwoordigingen
- gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg Noord,
- Stichting Veilig Thuis NML
- Zorg- en Veiligheidshuis (binnen eigen organisatie)
- Riec Limburg
- Ambulancezorg Limburg-Noord (geen financiële relatie)
- RUD Limburg Noord en Bodemzorg Limburg
- Woningbouwcorporaties
- Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg
- Trendsportal / Regionaal Mobiliteitsoverleg Noord-Limburg
- Veilig Verkeer Nederland
- Q-Park
- Ondernemend Venlo
- Ondernemersvereniging Venlostad.com
- Ondernemersverenigingen in het centrum van Blerick, Tegelen en Arcen

Wat mag het kosten

Bedragen x 1.000

Middelen Programma	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
2. Schoon, heel, veilig Venlo	Baten	53.348	61.645	54.741	52.238
	Lasten	88.678	96.754	89.348	86.659
Subtotaal		-35.330	-35.109	-34.607	-34.421
Onttrekkingen aan reserves	Baten	3.294	2.149	2.374	2.476
Toevoegingen aan reserves	Lasten	1.842	1.376	1.223	1.169
Subtotaal		1.452	773	1.151	1.307
Saldo programma na verrekening reserves		-33.878	-34.336	-33.456	-33.114

Bedragen x 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
Bereikbaarheid	Baten	3.723	3.784	3.784	3.606
	Lasten	2.416	2.268	2.244	1.886
Subtotaal Bereikbaarheid		1.307	1.516	1.539	1.720
Dienstverlening	Baten	2.469	2.258	2.332	2.229
	Lasten	8.264	7.730	7.853	7.774
Subtotaal Dienstverlening		-5.795	-5.472	-5.521	-5.544
Omgeving	Baten	22.259	22.504	22.715	23.141
	Lasten	37.277	38.603	38.359	38.575
Subtotaal Omgeving		-15.019	-16.099	-15.644	-15.434
Openbare orde en veiligheid	Baten	27	27	27	27
	Lasten	9.980	9.971	9.997	9.940
Subtotaal Openbare orde en veiligheid		-9.952	-9.944	-9.969	-9.912
Wonen	Baten	28.164	35.221	28.257	25.711
	Lasten	32.583	39.558	32.118	29.654
Subtotaal Wonen		-4.419	-4.338	-3.861	-3.943
Totaal saldo Programma		-33.878	-34.336	-33.456	-33.114

Begrotingsvoorstellen (excl. investeringen)

Bedragen x €1.000

Nummer	Omschrijving	2019	2020	2021	2022
19-005	Waarderingskamer	18	18	18	18
19-008	Begraven baten-lasten bijstellen				
19-009	Aanvullende dekking PKB 2019 en verder	29	24	17	11
19-010	Actualisatie exploitatie Grondbedrijf				
19-027	Extra onttrekking uit egalisatiereserve openbare verlichting				
19-034	Prijsinflatie 2019-2022	136	135	135	131
19-036	Hoogconjunctuur straatparkeren	144	144	144	144
19-040	Correctie afgesloten budgetten	15	15	15	15
19-041	Ontwikkelingen binnen de vastgoedportefeuille	48	48	48	48
19-043	Reisdocumentendip 2019-2024	52	26	49	20
19-051	Vervallen huuropbrengst AZC	-183	-183	-183	-183
19-053	Aanvullende werkzaamheden PWC	-56	-57		
19-055	Parkeerhandhaving kostendekkendheid	-210			
19-063	Behoud cultureel erfgoed	-135			
19-064	VNG GGU taakmutatie meicirculaire 2018	-10	-10	-10	-10
19-068	Inritten	-37	-37	-37	-37
19-100	Correctie hoogconjunctuur straatparkeren	-72	-72	-72	-72
19-101	Verlaging onderhoudskosten bluswatervoorzieningen	40	40	40	40
19-102	Verlagen rioolheffing tbv gelijkblijvende belastingdruk				
19-117	Veiligheidsregio	-657	-677	-704	-674
19-124	Actualisatie afvalstoffenheffing 2019-2023	219	241	245	227
19-125	Actualisatie loonkostenverdeling	-989	-954	-996	-997
19-128	Problematiek dekking projecturen	656	649	649	649
19-130	Kostendekkendheid rioolheffing 2019	80	104	130	137
19-136	Vermindering budget Toerisme langs de Maas	128	121	121	-4
19-140	Schrappen project Fietsen langs Maas	17	56	55	54
19-141	Heroverwegen restantkrediet Veilige Schoolomgeving	14	14	14	13
19-148	Afromen reserve Parkeerbonds	90			
19-151	Minder ad-hoc herstelwerkzaamheden verharding en bermen	100	100	100	100
19-152	Minder specifieke groenwerkzaamheden	75			
19-153	Minder onderhoud overige watertaken	25	25	25	25
19-162	Wijkgericht werken		150	150	150
19-170	Temporiseren Omgevingswet	300	-300		

19-171	Service groen en service civiel		150	150	150
19-172	Temporiseren onderhoud wegen, gebouwen, civiel etc.	400	-400		
19-173	Sluiting zwembad De Wisselslag				
Totaal		236	-631	104	-44

Investerings

Bedragen x € 1.000

Investerings Programma 2	Vervanging - Uitbreiding	Rendabel - Onrendabel	Krediet 2019
Vastgoed investeringen 2019	Vervanging	Onrendabel	84
Voertuigen/materieel 2019	Vervanging	Onrendabel	590
Verkeersregelininstallaties 2019	Vervanging	Onrendabel	380
Bomen 2019	Vervanging	Onrendabel	85
Cameratoezicht 2019	Vervanging	Onrendabel	128
Nieuwe tranche startersleningen 2019	Uitbreiding	Onrendabel	300
Gemeenschappelijke VTH-applicatie	Vervanging	Rendabel	523
Totaal nieuwe investeringen			2.090

Relevante beleidskaders

- Strategische visie Venlo 2030;
- Strategische visie “Regio in Balans”, maart 2012;
- Ruimtelijke structuurvisie;
- Sociale Structuurvisie Venlo 2022 ‘Ik ken jouw naam, jij de mijne. Samen zijn wij Venlo’;
- Besturingsfilosofie 2015;
- Venlo Voorop, dienstverleningsvisie gemeente Venlo, 2015;
- PRM-visie (Public Resource Management) Venlo, 2016;
- Visie Stedelijk Centrum;
- Ambitiedocument C2C + uitvoeringsprogramma;
- Digitale Agenda 2020;
- Dienstverlening 2025, VNG;
- I-Visie gemeente Venlo, Zenc BV, november 2006;
- Overheidsbrede implementatieagenda voor dienstverlening en E-overheid, iNUP, BZK, april 2011;
- Bewijs van Goede Dienst, verbeterplan gemeente Venlo, SIRA consulting, februari 2010 en maart 2014;
- Onderzoeksrapport Rekenkamer dienstverlening Venlo, september 2016;
- Dienstverlening van de gemeente Venlo door klanten beoordeeld (deelrapportage stadspeiling 2013), Onderzoek en Statistiek, maart 2014;
- Uitkomsten stadspeiling 2015 en 2017;
- Coalitieakkoord 2018-2022 “Samen Venlo Veranderen”, mei 2018;
- Bestuurskrachtmonitor 2007;
- Beleidsplan "Koers en beleid van de Veiligheidsregio Limburg Noord 2016-2019.";
- Stadsdeelontwikkelings-, wijk- en dorpsplannen;
- Wijkgericht werken (pilots);
- Bestemmingsplannen /pilot Omgevingsplan;
- Kadernotitie Burger aan Zet (2012);
- Stad van Actieve Mensen (SAM);
- Verschillende wettelijke registraties, waaronder de Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Topografie (BRT), de Basisregistratie Ondergrond (BRO), de Basisregistratie Waarde Onroerende Zaken (WOZ), de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (WKPB) en de Wet Informatie Uitwisseling Ondergrondse Netten (WION);
- Verschillende (wettelijke) zorgplichten volgend uit onder andere de Wegenwet, Wegenverkeerswet, Wet milieubeheer, Telecommunicatiewet, Wet op de lijkbezorging, Waterwet;

- Diverse landelijk gehanteerde normeringen en richtlijnen, zoals visual tree assessment (VTA) en diverse CROW publicaties;
- Diverse sectorale (lokale en regionale) beleids- en uitvoeringsplannen, zoals het Groenbeleidsplan, Uitvoeringsprogramma Groen & Water 2018-2021, het Handboek Vastgoed, het GVVP/nieuwe mobiliteitsplan, Materiaalbeleidsplan, Beleidsplan Openbare Verlichting, VRI's etcetera;
- Raadsbesluiten 2016-65; Bereikbaarheid en parkeren in gastvrije stad en 2017-9; Parkeren stedelijk centrum;
- Trendsportal.

Programma 3 Grenzeloos Venlo

Inleiding

De ambitie is om van een Venlo een gastvrije, internationaal georiënteerde gemeenschap te maken die nieuwkomers welkom heet en zich bewust is van haar bijzondere ligging op een belangrijke vervoersas naar Oost-Europa en aan de Duitse grens. Aan deze opgave gekoppeld de positie van Venlo als centrumgemeente acterend over verschillende ‘grenzen’ (gemeentegrens, regiogrens, landsgrens) heen en op verschillende schaalniveaus.

Het programma Grenzeloos Venlo kent drie programmalijnen.

1. Regionale samenwerking
2. Duitslandagenda
3. Public Affairs (het onderhouden en benutten van relaties met strategische partners en hogere overheden)

Benutten van onze grensligging

Mede om mensen aan onze regio te kunnen binden heeft Venlo in haar strategische visie Venlo 2030 opgeschreven in 2030 een internationale stad te willen zijn. De stad heeft daarbij te maken met alle voor- en nadelen die de ligging aan de grens met zich meebrengt. Het verminderen van grensbarrières en het vergroten van de relaties met onze burens draagt bij aan het creëren van een grensoverschrijdend Daily Urban System. Dat wil zeggen dat het in de toekomst eenvoudiger moet worden om aan beide zijden van de grens te wonen en te werken. Hierdoor kunnen we profiteren van het beste van twee werelden.

Het beleid voor grensoverschrijdende samenwerking kent de volgende speerpunten:

- onderhouden en verder uitbouwen van de grensoverschrijdende netwerken;
- bevorderen van de Duitse taal in het onderwijs;
- ontwikkelen en uitvoeren van een gezamenlijke inhoudelijke agenda met de relevante partners in Duitsland; daarbij gebruik makend van de dragers van grensoverschrijdende uitwisseling en samenwerking;
- het concept van een Duitsland Nederlande Huis verder ontwikkelen;
- de aandacht voor Duitsland en de grensoverschrijdende samenwerking structureel in de organisatie te verankeren.

Daarnaast zijn de afgelopen periode diverse initiatieven verkend en in gang gezet, zoals een grensoverschrijdende fietsverbinding naar Krefeld en de Roze

Zaterdag in Venlo en Krefeld. Ook is de belangenbehartiging geïntensiveerd rondom de thema's infrastructuur en arbeidsmarkt

Nu zien we dat grensoverschrijdende samenwerking voor het eerst bestuurlijk op alle niveaus aandacht krijgt (Provincie Limburg, Regeerakkoord Rutte III, Koalitionsvertrag Nordrhein Westfalen, Konzept-Koalitionsvertrag Merkel IV). Conclusie is dat de ontwikkelingen die in Venlo zijn ingezet relevant zijn om een bijdrage te leveren aan bovenstaande politieke ambities. De aandacht vanuit de andere politieke niveaus maakt dat we momenteel in vruchtbare aarde aan het werk zijn.

Eerder gedane investeringen kunnen in de komende periode verzilverd worden. De volgende thema's (niet limitatief) worden ook in Duitsland gedragen en zijn kansrijk voor de verdere ontwikkeling van de (eu)regio:

- grensoverschrijdende arbeidsmarkt
- aandacht voor Duitse/Nederlandse taal en cultuur
- grensoverschrijdende competenties in het onderwijs
- duurzaamheid
- mobiliteit

Randvoorwaarde is de ontwikkeling van een goede, wederkerige relatie met onze Duitse burens. Bestuurders en medewerkers blijven zich bewust van de noodzaak om grensoverschrijdend te kijken en tonen bereidheid om te investeren in de netwerken die daarbij horen.

Public Affairs (PA)

Bij veel van onze opgaven wordt de inzet van meerdere overheden steeds belangrijker (multi-level-governance). Voor ondersteuning van onze opgaven door medeoverheden is het onderhouden van goede betrekkingen randvoorwaardelijk.

Vanuit Public Affairs werken we aan de ontwikkeling van een relevant netwerk op de verschillende niveaus om uiteindelijk de voor de gemeente en de regio belangrijke thema's onder de aandacht van de andere bestuurlijke organen te brengen en daarmee ook de impact van beslissingen duidelijk te maken en voor de gemeente en de regio positief te beïnvloeden. Streven naar cofinanciering/subsidies door derden voor onze stevige stedelijke en regionale opgaven hoort hier ook bij. Gezien de kwetsbare financiële positie van de gemeente is het belangrijker dan ooit om externe middelen te kunnen genereren. Voor Venlo zijn de provincie Limburg, het Rijk, en de EU de belangrijkste overheden en partners waarmee we langdurige strategische

relaties moeten onderhouden. Daarnaast moeten we ons richten op andere steden en regio's, zoals Brabant, Midden-Limburg en Niederrhein.

In regionaal verband werken we steeds meer samen op het vlak van Public Affairs. Er wordt met name ingezet op de volgende thema's:

- Logistiek en infrastructuur
- Agrofood
- Vrijtijdseconomie
- Cohesiebeleid na 2020 (Europese structuurfondsen)

Circulaire economie en grensoverschrijdende arbeidsmarkt zijn ook benoemd als mogelijke regionale PA-thema's. De gemeente Venlo zal als de centrumstad in de regio voor deze thema's het voortouw nemen.

Het is tijd om verder te investeren in Public Affairs, zodat onze informatiepositie verbetert en we nog beter in positie zijn. Inzet voor de komende periode is om zowel bestuurlijk als ambtelijk meer te investeren in de relatie met vooral de volgende partijen:

- Provincie Limburg
- Het Rijk (inclusief G32/G40 en VNG)
- Duitse overheden in Niederrhein; met een belangrijke rol voor de burgemeester als 'wegbereider';
- Andere Nederlandse steden en regio's (de stedelijke en regionale dimensie neemt aan belang toe en dit wordt ook steeds meer erkend door hogere overheden).

Daarbij verdient het aanbeveling dat - net als in de afgelopen collegeperiode - een bestuurder 'Public Affairs' in zijn/haar portefeuille heeft. Ook voor specifieke inhoudelijke opgaven zullen portefeuillehouders daarnaast gevraagd worden energie en tijd te steken in de netwerken en de belangenbehartiging. Onderdeel hiervan zijn de commissies bij de G32, VNG, de Euregio Rijn Maas Noord. En uiteraard de contacten naar Den Haag en Brussel.

Wat willen we bereiken

De strategische (hoofd-)doelstelling/ ambitie van dit programma is om van een Venlo een gastvrije, internationaal georiënteerde gemeenschap te maken die nieuwkomers welkom heet en zich bewust is van haar bijzondere ligging op een belangrijke vervoersas naar Oost-Europa en aan de Duitse grens. Aan deze opgave gekoppeld de positie van Venlo als centrumgemeente acterend over verschillende 'grenzen' (gemeentegrens, regiogrens, landsgrens) heen en op verschillende schaalniveaus.

De daarvan afgeleide doelstellingen zijn.....

- a, betere regionale samenwerking
- b. aanjagen van de DUitslandaangelegenheden
- c. Externe netwerken beter benutten: Provincie, Rijk, Europa, NRW (in al zijn geledingen); eigen netwerken gebruiken om derden doelmatig te kunnen beïnvloeden, daartoe relaties met andere regio's te onderhouden en te ontwikkelen.

Derhalve kent het programma de volgende programmalijnen (subdoelen):

- a. Bevorderen van de regionale samenwerking
- b. Benutten van de grensligging
- c. Het onderhouden en benutten van relaties met strategische partners en hogere overheden (Public Affairs)

De outcome-indicatoren waarmee we de voortgang op de doelstellingen meten, worden in 2019 in samenspraak met de raad vorm gegeven.

In de Strategische visie Venlo 2030 en in (eventuele deelvisies) is deze ambitie als volgt verwoord:

De internationale oriëntatie heeft zich tot in het heden eigenlijk, met afwisselend mindere goede en betere periodes, onverminderd voortgezet. In 2030 heeft Venlo deze positie verder uitgebouwd en heeft zich een leidende positie verworven binnen de Euregio en als leidende regio op het gebied van Cradle to Cradle, zelfs binnen Noord-Westeuropa. De van oudsher op Duitsland gerichte internationale oriëntatie heeft een extra impuls gekregen door de economische ontwikkeling van de nieuwe EU-landen in Oost-Europa. De regio Venlo, als natuurlijke vestigingsomgeving voor internationale opererende ondernemingen, staat op het netvlies van de eigen (internationale) ondernemingen en wordt door hen ook uitgedragen. De uitstekende geografische ligging in de nabijheid van een aantal grote vliegvelden en aan een aantal belangrijke vervoersassen, maar zeker ook de internationaal georiënteerde arbeidsmarkt heeft hier aan bijgedragen. Waar mogelijk wordt vestiging van internationale ondernemingen gestimuleerd. De Venlose

ambassadeurs binnen de diverse Europese en internationale fora doen hier van zich spreken en ook de organisatie van de gemeente is daar op ingesteld. Venlo draagt haar imago actief uit en is zichtbaar in de wereld.

Veel Duitse maar ook in toenemende mate Poolse, Hongaarse, Tjechische en Turkse inwoners werken in de regio Venlo en vestigen zich hier. Naast het Venloos dialect wordt er in de stad Duits en Engels gesproken. Deze nieuwe Venlonaren dragen bij aan de verdere internationalisering van de stedelijke voorzieningen, zowel op het gebied van onderwijs, zorg als binnenstedelijke detailhandel. Internationale stad Venlo bruist.

Vanzelfsprekend huisvest Venlo het bestuurscentrum van de Euregio en heeft daartoe ook de faciliteiten zoals een uitstekend toegerust congrescentrum dat naast dat het uiteraard aan de Maas is gelegen, regelmatig voor internationale congressen door “ Den Haag” , maar ook door Europa wordt ingezet. De in Venlo gehuisveste faculteiten van de Universiteit Limburg en de Universiteit Twente op het gebied van Cradle tot Cradle en logistiek dragen door hun aanwezigheid in sterke mate bij aan het internationale karakter van de stad. Maar ook de regionale onderwijsinstellingen laten van zich spreken; de meertaligheid van de burgers in de regio en de stad zijn spreekwoordelijk. Veel buitenlandse studenten verrijken de stad en dragen bij aan het dynamische en innovatieve klimaat in Venlo.

De ‘nieuwe’ inwoners van de stad dragen naast de Nederlands-Venlose cultuur ook de eigen cultuur van het land van herkomst uit. Dit is zichtbaar in alle delen van de Venlose samenleving, ook op cultureel gebied. Populaire artiesten treden met regelmaat op in Venlo en ook beeldend kunstenaars vinden hun weg naar Venlo.

De spreekwoordelijke Limburgse gastvrijheid en hartelijkheid maken Venlo tot een open samenleving waarin eenieder die een actieve bijdrage levert van harte welkom is en zich welkom voelt. De vele terrasjes en pleintjes in de bruisende binnenstad, de lui kabbelende rivier de Maas, kortom de Bourgondische gezelligheid maken dat het goed toeven is in onze stad en regio.

• Opgave

Het in gezamenlijkheid met maatschappelijke partners en het regionale bedrijfsleven bevorderen van het internationale karakter van de stad en de regio en de benutting van de kansen die de bijzondere positie van Venlo biedt wat betreft branding, economische en intermenselijke relaties.

In het coalitieakkoord Venlo ‘Samen Venlo Veranderen’, 2018 – 2022 is afgesproken dat.....

Het hoofddoel van de Euregio is grensbarrières weg te nemen en grensoverschrijdende samenwerking tussen burger, bedrijven, overheden,

onderwijsinstellingen en andere organisaties in het Nederlandse-Duitse grensgebied te bevorderen, en de identiteit van het gebied als samenhangende regio te versterken. Dit geldt overigens ook op het gebied van grensoverschrijdende veiligheid, openbare orde en gezondheid. De werkgroep De Grens heeft hier de afgelopen jaren al goed werk in verricht.

Het bevorderen van de Duitse taal door de scholen is belangrijk. De grensoverschrijdende koppeling tussen opleiding en eerste baan, verbetering van de vreemde talenkennis en de uitdaging om de hoogopgeleide jonge generatie in de Euregio ook op de lange termijnperspectieven te bieden, zijn specifieke kansen voor de Euregio. Wij zoeken de combinatie tussen het euregionaal denken en het behoud van deze generatie voor Venlo. Het GrensinfoPunt kan hier werkzoekenden ondersteuning bieden.

De verbinding als grensstad met het aangrenzende Duitse landsdeel Noordrijn-Westfalen is in verband met het economische verkeer van cruciaal belang. Ook het grote bezoekersaantal vanuit de Duitse regio en de daarbij behorende bestedingen bij de Venlose ondernemers is een belangrijke economische factor. Het is belangrijk dat Venlo deze positie binnen de Euregio verder uitbouwt en hierin een leidende rol gaat spelen. Hier zal de nadruk moeten worden gelegd op intensieve samenwerking en lobbyen van de aangesloten partijen richting de provincie, en de Nederlandse/ Duitse overheden en Brussel. Venlo moet ervoor waken dat deze positie behouden blijft en dient ook ervoor te zorgen dat de daartoe benodigde infrastructuur blijvend kracht wordt bijgezet. Belangrijke opgaven zijn hier bijvoorbeeld de uitbreiding van de overslagcapaciteit (barge- en railterminals), uitbreiding A67 en N270, verdubbeling en elektrificatie van de Maaslijn en realisatie van een goede en snelle spoorverbinding tussen Eindhoven- Venlo-Düsseldorf.

Dat betekent dat.....

- a. nog uit te werken
 - b. bewust maken van de eigen organisatie
- aanjagen van projecten met een grensoverschrijdende component en afhankelijk van het stadium van ontwikkeling de coördinatie ervan.
- adviseren aan organisatie, bestuur, gemeenteraad en omliggende gemeenten in de regio Venlo
- evt. coördineren in de initiatieffase van ontwikkelingen met een grote impact op de Duitse omgeving
- Overbruggen van:
- cultuurverschillen,
 - verschillen in organisatiestructuren
 - taal etc.

- c. **Maken van een PA plan voor de relevante onderwerpen**
 Maken van Lobbyfiches
 vanuit het specialisme bijdragen aan ander inhoudelijke organisatieproducten.

Wat gaan we daar voor doen

De hiervoor beschreven ambities en doelstellingen reiken verder dan het begrotingsjaar 2019. Om deze langere termijn ambities waar te kunnen maken, leveren we in 2019 de volgende inspanningen.

Programmalijn 1.

Programmalijn 2.

- onderhouden en verder uitbouwen van de grensoverschrijdende netwerken;
- ontwikkelen en uitvoeren van een gezamenlijke inhoudelijke agenda met de relevante partners in Duitsland; daarbij gebruik makend van de dragers van grensoverschrijdende uitwisseling en samenwerking;
- het concept van een Duitsland Nederlande Huis verder ontwikkelen; Deze ontwikkeling krijgt in 2019 weinig prioriteit in verband met de begrotingstechnische ontwikkeling van de gemeente
- de aandacht voor Duitsland en de grensoverschrijdende samenwerking structureel in de organisatie te verankeren.
- bevorderen van de Duitse taal in het onderwijs;

Programmalijn 3.

In regionaal verband werken we steeds meer samen op het vlak van Public Affairs. Er wordt met name ingezet op de volgende thema's:

- Logistiek en infrastructuur
- Agrofood
- Vrijtijdseconomie
- Cohesiebeleid na 2020 (Europese structuurfondsen)

Circulaire economie en grensoverschrijdende arbeidsmarkt zijn ook benoemd als mogelijke regionale PA-thema's. De gemeente Venlo zal als de centrumstad in de regio voor deze thema's het voortouw nemen.

Het is tijd om verder te investeren in Public Affairs, zodat onze informatiepositie verbetert en we nog beter in positie zijn. Inzet voor de komende periode is om zowel bestuurlijk als ambtelijk meer te investeren in de relatie met vooral de volgende partijen:

- Provincie Limburg
- Het Rijk (inclusief G32/G40 en VNG)
- Duitse overheden in Niederrhein; met een belangrijke rol voor de burgemeester als 'wegbereider';
- Andere Nederlandse steden en regio's (de stedelijke en regionale dimensie neemt aan belang toe en dit wordt ook steeds meer erkend door hogere overheden).

Wat mag het kosten

Bedragen x 1.000

Middelen Programma	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
3. Grenzeloos Venlo	Baten	2.903	2.903	2.903	2.903
	Lasten	1.834	1.839	1.839	1.839
Subtotaal		1.069	1.064	1.064	1.064
Onttrekkingen aan reserves	Baten				
Toevoegingen aan reserves	Lasten				
Subtotaal					
Saldo programma na verrekening reserves		1.069	1.064	1.064	1.064

Bedragen x 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
Regionale samenwerking	Baten	2.903	2.903	2.903	2.903
	Lasten	1.834	1.839	1.839	1.839
Subtotaal Regionale samenwerking		1.069	1.064	1.064	1.064
Totaal saldo Programma		1.069	1.064	1.064	1.064

Begrotingsvoorstellen (excl. investeringen)

Bedragen x €1.000

Nummer Omschrijving		2019	2020	2021	2022
19-034	Prijsinflatie 2019-2022	6	6	6	6
19-125	Actualisatie loonkostenverdeling	222	216	211	211
19-132	Meeropbrengst door het voeren van externe administraties	12	12	12	12
Totaal		240	234	229	229

Relevante beleidskaders

besluit gemeenteraad november 2017 (Nr 62). waarbij de inhoud van de strategische visie DUITSLAND, IN VENLO EEN LOKAAL THEMA is vastgesteld.

bekrachtiging van het convenant met de Stadt Krefeld van februari 2016 waarin de verdergaande samenwerking op politiek bestuurlijk en ambtelijk gebied is besloten.

Programma 4 Welvarend Venlo

Inleiding

Een aantal jaren geleden heeft de regio Venlo aansluiting gezocht bij de wereldwijde opkomst van de Kenniseconomie. Een economie waarin niet arbeid, grond of grondstof de belangrijkste productiefactor is, maar kennis. Kennis die gestuwd door creativiteit via innovatie (nieuwe producten) leidt tot valorisatie (nieuwe bedrijvigheid).

Tien jaar geleden werd dit economisch 'concept' al spits verwoord in een slogan die stond voor een van de Greenport-programmalijnen : 'Kennis, Kunde, Kassa'. Nu, een decennium later, zien we dat die aansluiting gelukt is. De kennisinfrastructuur is robuust geworden en het innovatievermogen van de ondernemers in de regio heeft een stevige impuls gekregen met de inrichting van een Economic Development Board, een onderzoeks- en laboratoriumomgeving op het voormalige Floriadeterrein en de vestiging van diverse start-ups aldaar.

Zaak is nu deze ontwikkeling door te zetten.

Dat vraagt inzet en focus van alle partijen in het veld. Ondernemers, kennisinstellingen en overheden.

Ook van ons dus, als de verreweg grootste gemeente in deze regio en tweede stad van Limburg. Waarbij onze aandacht en kracht gericht moet zijn op enerzijds het aantrekkelijk maken van deze regio en anderzijds het uitdragen van die kwaliteit.

Aantrekkelijk om je te vestigen, of 'gevestigd te blijven'. Zowel voor burgers als bedrijven.

Goede bereikbaarheid, een prettige woon- en werkomgeving, volwassen voorzieningen en een compleet onderwijsaanbod zijn de thema's die deze aantrekkelijkheid stuurbaar maken.

Thema's dus die hun plek moeten krijgen in de programmering van het Venlose beleid. Voor wat betreft de programmering op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs en mobiliteit (het programma Welvarend) zijn die thema's vertaald naar de volgende speerpunten voor het economische programma.

Wat willen we bereiken

De strategische (hoofd-)doelstelling/ ambitie van dit programma is....

Ambitie

De ambitie van dit programma is van Venlo een stad te maken in een regio met een brede, duurzame en innovatieve economische basis, die excelleert op de cross-overs tussen een beperkt aantal economische terreinen en op het gebied van mobiliteit, met als hoofddoel om ook in 2030 te zorgen voor voldoende werkgelegenheid, bereikbaarheid en (lokale en regionale) koopkracht.

De van de ambitie afgeleide doelstellingen zijn.....

1. Het Brightlands concept wordt versterkt met een belangrijke rol voor UM, HAS, Fontys en MBO zodat de regionale arbeidsmarkt optimaal gaat functioneren.
2. In de regio wordt samengewerkt aan de duurzame en innovatieve versterking van de economie vanuit het centrale thema Circulair & Beyond.
3. Om Venlo regionaal, nationaal en internationaal aantrekkelijk te houden, wordt samengewerkt met onze strategische partners aan veilige, duurzame, toegankelijke en innovatieve mobiliteit en multimodale bereikbaarheid.

Derhalve kent het programma de volgende programmalijnen (subdoelen):

- a. Kennisinfrastructuur en Arbeidsmarkt
- b. Economie
- c. Mobiliteit

De ontwikkeling met betrekking tot de hoofddoelstelling en de in de afzonderlijke programmalijnen opgenomen subdoelen meten we door de volgende outcome-indicatoren:

A. Kennisinfrastructuur en Arbeidsmarkt

PM

B. Economie

PM

C. Mobiliteit:

PM

De outcome-indicatoren waarmee we de voortgang op de doelstellingen meten, worden in 2019 in samenspraak met de raad vorm gegeven.

In de Strategische visie Venlo 2030 en in (eventuele deelvisies) is deze ambitie als volgt verwoord:

Programmalijn 1

De op onze economische structuur afgestemde onderwijs- en kennisinfrastructuur moet een belangrijke bijdrage leveren aan het vasthouden en aantrekken van hoogopgeleide mensen voor de stad en de regio. Dit vraagt om de aanwezigheid van sterke onderwijs- en kennisinstellingen met een duidelijk eigen profiel en goede onderzoeksfaciliteiten en om excellente samenwerking met het bedrijfsleven in onze regio op het gebied van onderwijs en toegepast onderzoek. Daarnaast gaat het over kennistransfer: de overdracht van kennis van kennis- en onderwijsinstellingen naar bedrijven in onze regio. De doorontwikkeling van de

Brightlands Campus Greenport Venlo speelt hierbij een belangrijke rol.

Programmalijn 2

Venlo is in 2030 een stad met bedrijvigheid rondom de clusters logistiek, kennisintensieve industrie en agribusiness, en de cross overs tussen deze sectoren..

Dit betekent dat er te allen tijde een aantrekkelijk gedifferentieerd aanbod van werklocaties en commercieel vastgoed aanwezig moet zijn, maar bovenal ook een goed functionerende arbeidsmarkt.

Daarnaast zullen we vraag gestuurd en flexibel moeten kunnen anticiperen op innovaties en nieuwe behoeften. Voor wat betreft acquisitie zal de aandacht meer verspreid worden over de speerpuntsectoren en met aandacht voor circulariteit. We sluiten hiermee aan bij het centrale thema van de Economic Development Board 'Circular & Beyond'.

Het C2C gedachtegoed is een onderscheidend kwaliteitsaspect van de bestaande regionale bedrijvigheid

Programmalijn 3

In de vastgestelde Mobiliteitsvisie van Venlo en de regio (Trendsportal) is de ambitie vastgelegd om Noord-Limburg in 2040 dé klimaat vriendelijkste, toegankelijkste en veiligste regio van Nederland te laten zijn op het gebied van mobiliteit. Waarbij mobiliteit bijdraagt aan een fijne leefomgeving voor iedereen.

In het coalitieakkoord Venlo 'Samen Venlo Veranderen', 2018 – 2022 is afgesproken dat.....

Dat betekent dat.....

Wat gaan we daar voor doen

De hiervoor beschreven ambities en doelstellingen reiken verder dan het begrotingsjaar 2019. Om deze langere termijn ambities waar te kunnen maken, leveren we in 2019 de volgende inspanningen.

Programmalijn 1.

Het versterken van de regionale kennisinfrastructuur op MBO- en HBO/WO-niveau

Vanuit de startnotitie “Venlo, bruisende studentenstad”, het convenant met de onderwijspartners als de meerjarige basis en het “Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo” (lijn: “Kennislandschap”), leveren we de volgende inspanningen:

Faciliteren WO onderwijs, onderzoek en onderzoeksfaciliteiten

Faciliteren HBO-onderwijs, –onderzoek en onderzoeksfaciliteiten

Faciliteren MBO Onderwijs, de samenwerking MBO-HBO en versterking relatie MBO-arbeidsmarkt

Faciliteren onderzoek naar kansen C2C opleiding

In 2019 zal de reserve Kennisinstructuur met € 120.000 worden afgeroomd. Het aantal verplichtingen en concrete nieuwe ontwikkelingen binnen de reserve kennisinfrastructuur (waaronder subsidie HAS) geeft op dit moment ruimte om deze reserve eenmalig met voorgesteld bedrag af te romen. Dit betekent wel dat er voor onverwachte nieuwe ontwikkelingen substantieel minder budgettaire ruimte is.

Het uitvoeren van strategisch arbeidsmarktbeleid

Om te komen tot een betere afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt worden de volgende inspanningen geleverd:

- Realiseren en toepassen van een integrale kader voor arbeidsmarktbeleid
- Vormgeven en effectueren van een circulaire arbeidsmarkt en social return

Arbeidsmarktbeleid moet inhoud en vorm krijgen vanuit de economische ontwikkeling van de regio. Zowel bij hoog- als laag conjunctuur is er sprake van een gezamenlijke opgave voor de samenwerkende partners. Het is de uitdaging om anti-cyclisch te blijven ontwikkelen en samenwerken.

Centrale vraag daarbij is hoe kunnen gemeenten in samenwerking met bedrijfsleven en onderwijs hun Human Capital Beleid toekomstbestendig vormgeven?

Programmalijn 2.

Het bevorderen van de regionale economie op het gebied van agrofood, logistiek en maakindustrie

We willen de regionale economie bevorderen op het gebied van agrofood, logistiek in de maakindustrie. C2C (innovatieve economische concepten) en sustainability vormen de rode draad voor de regionale economie. Dit willen we doen door in 2019 de volgende inspanningen te leveren:

- Faciliteren netwerken speerpuntsectoren
- Versterken relatiebeheer binnen speerpuntsectoren
- Ondersteunen van innovatiestimulering speerpuntsectoren
- Versterken C2C / sustainability speerpuntsectoren

Er wordt ingezet op de verdere samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid, het zogenaamde Triple Helix-model. Dit is onder andere zichtbaar in de Economic Development Board (EDB), waarin de regionaal-economische agenda wordt bepaald. Deze agenda is samen opgesteld met het georganiseerde bedrijfsleven, de onderwijspartners alsmede de Provincie en de Brightlands Campusorganisatie.

Ook de Brightlands Campus Greenport Venlo heeft kenmerken van het Triple Helix-model. De gemeente Venlo vervult hierin een faciliterende rol. Er wordt sterk ingezet op toegepast onderzoek en onderzoeksfaciliteiten op het campusterrein.

De financiële middelen voor innovatiestimulering vormen de Venlose bijdrage aan de regionale BING-middelen (Brightlands Innovation Network Greenport Venlo). Voor wat betreft het versterken C2C / sustainability speerpunten wordt aangetekend dat de middelen hiervoor in 2019 beperkt zijn. In 2019 zal in dialoog met de stakeholders dit thema nader worden uitgewerkt en (gedeeltelijk) opgenomen in het programma Venlo circulair en duurzaam. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de beleidssamenvatting in de begroting 2019- 2022.

Het versterken van de regionale economie door het stimuleren van bedrijvigheid op werklocaties

Om een kwalitatief hoogwaardig complex aan werklocaties en vastgoed te kunnen aanbieden willen we in 2019 de volgende activiteiten ontplooiën:

- Zorgen voor voldoende gedifferentieerd (regionaal) aanbod aan werklocaties

- Bijdragen aan aanpak van de (regionale) leegstandsproblematiek kantoren en bedrijfspanden

- Uitvoeren van promotie, marketing en acquisitie ten behoeve van uitgifte eigen bedrijventerreinen

Voor 2019 zullen wederom geen middelen beschikbaar zijn voor de aanpak van de leegstand en herstructurering. Daarnaast wordt het acquisitiebudget de komende jaren met € 50.000 per jaar afgeroomd.

Om ondernemerschap in de gemeente Venlo verder te stimuleren, wordt specifiek ingezet op het faciliteren van startende ondernemers. Hiervoor zal specifiek startersbeleid worden opgesteld met partijen in het veld en zullen reeds concrete acties worden uitgevoerd.

Het bevorderen van de regionale economie op het gebied van toerisme

Ter bevordering van het toerisme in de regionale economie gaan we het volgende doen:

- Stimuleren en faciliteren van (ondernemers)initiatieven in met name de toeristische speerpuntgebieden

Arcen, stedelijk centrum en Kloosterdorp Steyl

- In regionaal verband uitvoering geven aan het actieprogramma vrijetijdseconomie

- Gezamenlijk met regionale partners promoten en vermarkten van de toeristische regio Noord-Limburg

In de voorliggende begroting wordt uitgegaan van extra inkomsten uit de toeristenbelasting van € 130.000 per jaar. Daarnaast valt het budget 'Toerisme langs de Maas' (2019-2021) en de reserve 'Toeristische regio Noord-Limburg'

Programmalijn 3.

Het bevorderen van toegang tot verkeersveilige en klimaatvriendelijke mobiliteit voorstad en regio

Ter bevordering van de toegankelijkheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid worden in 2019 de volgende inspanningen geleverd:

- Uitwerken van de mobiliteitsvisie in concrete doelstellingen (incl afwegingskader) en een meerjaren projectenprogramma.

- Ontwikkelen en uitvoeren van innovatieve mobiliteitsprojecten vanuit het netwerk van Trendsportal

- Samen met regiogemeenten Uitvoeren van het programma verkeersveiligheidseducatie
- Ontwikkelen van een nieuw verkeersveiligheidsprogramma voor 2020 e.v. rekening houdende met de trends en ontwikkelingen op dit gebied.
- Deelnemen aan Trendsportal en het Regionaal Mobiliteits Overleg Noord-Limburg(RMO Noord-Limburg)
- Versterken multimodale ontsluiting

In kader van het versterken van de multimodale ontsluiting zullen weer veel inspanningen worden geleverd. Zo blijven we lobbyactiviteiten uitvoeren om concrete infrastructurele projecten van de grond te krijgen, beleidsmatige doelen te bereiken (bijvoorbeeld opname Brabante route in het TEN-T corenetwork) en

derde geldstromen binnen te halen. Voor 2019 zijn geen financiële middelen beschikbaar voor het uitvoeren van de jaarschijf 2019 van de mobiliteitsvisie Trendsportal. Bovendien is het investeringskrediet voor 'Fietsen langs de Maas' naar beneden bijgesteld. De provincie heeft voor dit project een subsidievariant voorgesteld met een snelfietsroute waarbij € 400.000 bespaard kan worden op het project. Daarnaast is het restantkrediet 'Veilige Schoolomgeving' geschrapt, waardoor geen financiële middelen meer beschikbaar zijn voor verkeerseducatie binnen de scope van dit project. Voor de uitvoering van het reguliere verkeerseducatie programma zijn middelen beschikbaar. Voor 2019 hebben beide voorgaande maatregelen een totale afname van de kapitaallasten met € 31.000 tot gevolg. De investeringen ondertunneling Vierpaardjes zijn één jaar naar achter geschoven. Dit heeft echter geen financiële gevolgen voor de begroting 2019.

Betrokkenheid verbonden partijen

De belangrijkste partners waarmee wij de doelstellingen in het programma Welvarend Venlo nastreven zijn de regiogemeenten, de provincie Limburg, de onderwijs- en kennisinstellingen (MBO, HBO en WO), Ondernemers- en brancheverenigingen, Triple Helix organisaties (zoals EDB, BING, SMART LCV en

Techno Valley Limburg), Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo en diverse organisaties

(zoals Brightlands Campus Greenport Venlo en C2C ExpoLab). Ministerie van I&M, Rijkswaterstaat, Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg (ROVL), Trendsportal, Regionaal Mobiliteitsoverleg Noord-Limburg (RMO), Wijkraden, Q-Park,

Wat mag het kosten

Bedragen x 1.000

Middelen Programma	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
4. Welvarend Venlo	Baten	9.323	2.911	2.512	3.779
	Lasten	13.744	7.509	6.966	8.210
Subtotaal		-4.422	-4.598	-4.454	-4.430
Onttrekkingen aan reserves	Baten	185	120		
Toevoegingen aan reserves	Lasten	1.070	70	70	70
Subtotaal		-885	50	-70	-70
Saldo programma na verrekening reserves		-5.307	-4.548	-4.524	-4.500

Bedragen x 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
Economie	Baten	8.602	2.395	2.026	3.293
	Lasten	12.890	5.750	5.372	6.630
Subtotaal Economie		-4.289	-3.354	-3.345	-3.337
Kennisinfra en arbeidsmarkt	Baten	420	150		
	Lasten	680	500	347	345
Subtotaal Kennisinfra en arbeidsmarkt		-260	-350	-347	-345
Mobiliteit	Baten	486	486	486	486
	Lasten	1.244	1.330	1.317	1.304
Subtotaal Mobiliteit		-758	-844	-831	-818
Totaal saldo Programma		-5.307	-4.548	-4.524	-4.500

Begrotingsvoorstellen (excl. investeringen)

Bedragen x €1.000

Nummer	Omschrijving	2019	2020	2021	2022
19-010	Actualisatie exploitatie Grondbedrijf				
19-020	Onrendabele investeringen BV Campus Vastgoed Greenport	-1.000			
19-034	Prijsinflatie 2019-2022	20	20	20	20
19-125	Actualisatie loonkostenverdeling	-53	-55	-55	-55
19-128	Problematiek dekking projecturen	133	140	140	140
19-134	Vrijval reserve Toeristisch Actieprogramma	65			
19-135	Afroken reserve Kennisinfrastuctuur	120			
19-137	Vermindering budget acquisitie	50	50	50	50
Totaal		-664	155	155	155

Relevante beleidskaders

Programma 5 Centrumstad Venlo

Inleiding

In het programma 'Venlo centrum voor de regio' wordt het kader beschreven voor de inspanningen die de gemeente in 2019 en verder gaat leveren om het stedelijk centrum van de regio te worden, zijn en blijven. Deze inspanningen zijn schematisch weergegeven in de doelenboom in onderstaande paragraaf.

Wat willen we bereiken

De ambitie is om van Venlo het bestuurlijk, cultureel en economisch kloppend hart te maken van de regio. Het stedelijk centrum van Venlo is het vanzelfsprekende middelpunt voor het stedelijk wonen, werken en leven van bewoners, ondernemers en bezoekers, nu en in de toekomst.

Vanuit dit programma wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de hoofdpogaven van de Strategische visie 2030 en meer in het bijzonder aan het daarin benoemde thema 'Centrum Euregio: Hoofdstad en vitaal hart'. Hiermee sluit dit programma ook aan op de regiovisie 'Regio in Balans', en dan met name op het thema 'Boeien en Binden'.

Vanuit het coalitieprogramma 'Samen Venlo veranderen' wordt met dit programma primair aangesloten bij de thema's 'Projecten' en 'Kunst en cultuur'. Ook wordt invulling gegeven aan de gewenste nieuwe rol en houding van de gemeente inzake de af te ronden majeure projecten met een kritische blik op de kosten.

Venlo werkt bovenstaande ambitie uit langs drie programmalijnen met als doel de centrumfunctie van Venlo vanuit een solide en sterke basis te verbreden en daarmee robuust te maken, waarin ook volop aandacht is voor dat wat Venlo bijzonder en uniek maakt. Aan de hand van deze programmalijnen is in één oogopslag duidelijk met welk doel een activiteit of middel wordt ingezet om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken.

1. De basis sterk houden

Venlo biedt de stad en regio het stedelijk centrum voor burger, ondernemer en bezoeker een basisaanbod van voorzieningen, faciliteiten en uitstraling op het gebied van stedelijk wonen, werken en leven.

2. Verbreden en robuust maken

Venlo bouwt aan een stabiel en robuust draagvlak voor het stedelijk wonen, werken en leven door te stimuleren wat ons sterker maakt en te voorkomen wat ons verzwakt.

3. Verdiepen en onderscheiden

Venlo zet in op een onderscheidend profiel van het stedelijk centrum in de regio en daarbuiten om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken naar bewoners, ondernemers en bezoekers.

Een belangrijke opgave is gelegen in de demografische ontwikkeling van onze stad en de regio. Als Venlo wil kunnen profiteren van de wel haast onstuitbare

structurele trend van 'de trek naar de stad' zal het blijvend moeten werken aan het creëren van een zekere mate van 'grootstedelijkheid'. Positief is de positie van het Venlose centrum als het enige stedelijke woon-, werk- en leefmilieu binnen een verder overwegend rurale regio. Dit biedt unieke ontwikkelkansen, maar vraagt ook voortdurend om balanceren en keuzes maken. Uiteindelijk 'stemmen' nieuwe bewoners -maar ook huidige bewoners- nu eenmaal met hun voeten, een loyale binding met een stad of regio is helaas minder vanzelfsprekend geworden. Als het aanbod niet toereikend (meer) is, verhuist men net zo makkelijk naar een andere woonplaats. De stad in het algemeen, maar het stedelijk centrum in het bijzonder moet de juiste mix van woon- en werk en leefmilieus bieden met een breed en divers palet aan voorzieningen en kwaliteiten. Venlo moet dan blijven verjongen en streven naar demografische diversiteit en balans qua opleidings- en inkomensniveau.

Het centrum voor de regio mogen zijn is een voorrecht en biedt Venlo diverse ontwikkelkansen, anderzijds schept het ook verplichtingen en een verantwoordelijkheid die verder reiken dan de grens van het stedelijk centrum of de gemeente. Het verzorgingsgebied van winkels, restaurants, culturele en maatschappelijke instellingen overstijgt in veel gevallen de gemeentegrens of zelfs de regio- en landsgrens. Maar ook omgekeerd is het bestaansrecht van deze voorzieningen mede afhankelijk van de bezoekers van buiten Venlo. Deze wederkerige relatie vormt ook de basis voor de provinciale steun om de regionale positie van Venlo te versterken en te verbeteren. Door scherp te focussen op de onderscheidende kenmerken van het stedelijk centrum moet dit programma een maximale bijdrage leveren aan de positie en profilering van Venlo als het centrum voor de regio. vanuit het besef dat de speelruimte beperkt is en we vaak maar één keer de kans hebben om het goed te doen.

Het stedelijke centrum is ruimtelijk begrensd zoals in de Visie Stedelijk Centrum (2012) is vastgelegd: de Venlose binnenstad, Maaswaard en het Kazerne Kwartier.

De outcome-indicatoren waarmee we de voortgang op de doelstellingen meten, worden in 2019 in samenspraak met de raad vorm gegeven.

In het voorjaar wordt de vernieuwde Strategische Visie Venlo 2030 aan de raad ter vaststelling aangeboden. Deels betreft het een actualisatie, maar in een wereld waar veranderingen elkaar snel opvolgen moet in de visie ook een aantal nieuwe opgaven gericht worden.

In de huidige Strategische Visie Venlo 2030 zijn de ambities voor het programma 'Venlo centrum voor de regio' in hoofdzaak terug te vinden onder de noemer van 'Centrum van de Euregio: hoofdstad en vitaal hart' met de volgende ambities:

- Venlo moet sterk stijgen op de index voor woonaantrekkelijkheid, waarin het stedelijk centrum een belangrijke troef is met veel (inter)nationale bezoekers.
- Venlo werkt continue aan het versterken en verbreden van het culturele en recreatieve profiel van het stedelijk centrum voor bewoners en bezoekers.
- Venlo omarmt de rustige plekken met waardevol groen en water in en om het stedelijk centrum, zoals de langs de Maasoevers en het Julianapark.
- Venlo staat een gezonde groei voor ogen met veel aandacht voor gezonde voeding uit de regio en duurzame producten.
- Venlo neemt haar erfgoed als uitgangspunt en is als rode draad in iedere ontwikkeling heen zichtbaar om het verhaal van Venlo te vertellen.
- Venlo blijft werken aan een goed bereikbaar stedelijk centrum met hiervoor toereikende voorzieningen.
- Venlo verbreedt en verhoogt het winkel- en horecaprofiel in het stedelijk centrum en wordt onderdeel van een dagje uit door combinaties met cultuur en recreatie.
- Venlo verwelkomt (nieuwe) bewoners in het stedelijk centrum die zorgen voor dynamiek en levendigheid buiten de winkeltijden en het toeristisch hoogseizoen.
- Venlo heeft een stedelijk centrum met een aangenaam en veilig woon- en leefklimaat door een goede inrichting en onderhoudsniveau.

De overkoepelende opgaven zijn het beste samen te vatten als het boeien en binden van jonge mensen en hogeropgeleiden met een rijk palet aan regionale en stedelijke voorzieningen, rustend op een sterke basis en een onderscheidend karakter. Kenmerkend zijn het meerjarige karakter en de complexiteit en dynamiek van de opgaven.

In het coalitieakkoord Venlo 'Samen Venlo Veranderen 2018 – 2022' zijn de bestaande ambities voor het programma 'Venlo centrum voor de regio' bevestigd en wordt de rol van Venlo als sterke regionale centrumstad onderschreven. Daarnaast wordt vanuit deze rol gestreefd naar het beter benutten van de regionale samenwerkingsverbanden onder andere op het gebied van duurzaamheid, werkgelegenheid, cultuur en toerisme.

Voor een aantal grote projecten in het stedelijk centrum wordt onderkend dat deze hun eigen dynamiek kennen. De coalitie houdt in principe vast aan deze plannen binnen de afgesproken kaders, zij het dat zeer kritisch worden gevolgd in de zin dat de bijbehorende risico's en kosten hanteerbaar blijven. Daar waar partners in projecten echter substantieel gaan afwijken van de gegeven kaders, zoals omvang en investeringen neemt de coalitie de mogelijkheid om alternatieve plannen te ontwikkelen.

Voor een aantal projecten zijn gedetailleerde uitspraken gedaan:

- voor het project Kazerne Kwartier is expliciet opgenomen dat de voorkeur uitgaat naar een ontwikkeling zonder kabelbaan;
- voor het museum van Bommel van Dam wordt op termijn duidelijk of het geleidelijk terugbrengen van jaarlijkse subsidie een haalbaar scenario is, zonder te tornen aan het koersdocument ;
- voor het voormalige pand van museum van Bommel van Dam wordt ingezet op een gedegen en duurzame invulling met een rendabele exploitatie.

Tot slot wordt het economisch belang van het grote aantal Duitse bezoekers aan het stedelijk centrum onderkend en wordt gestreefd naar een verdere uitbouw van deze positie in de Euregio. De elektrificatie van de Maaslijn en het realiseren van een intercity- verbinding met Eindhoven-Venlo-Düsseldorf zijn van belang om de positie te versterken en de bereikbaarheid van het stedelijk centrum voor de Euregio verbeteren. De ondertunneling van de Vierpaardjes zal bijdragen aan het optimaliseren van het spoorgebruik in en om Venlo.

Dat betekent dat...

Wat gaan we daar voor doen

Onze ambities en doelstellingen reiken verder dan het begrotingsjaar 2019. Om deze langere termijn ambities waar te kunnen maken, leveren we in 2019 de volgende inspanningen.

Programmalijn 1 | De basis sterk houden

Het doel van deze lijn is dat het stedelijk centrum een basisaanbod heeft van voorzieningen, faciliteiten en uitstraling op het gebied van stedelijk wonen, werken en leven, die een burger, ondernemer en bezoeker mag verwachten van een middelgrote stad in Nederland.

Hiertoe behoren een gedegen en divers aanbod van winkels, markten, restaurants, cafés en hotels. Een breed aanbod van culturele, media en toeristische voorzieningen zoals theater, openbare bibliotheek, één of meerdere musea, een poppodium, lokale media, een kunstencentrum en een bijzondere set van evenementen. Ook een hoogwaardige en goed onderhouden openbare ruimte en gevelbeeld, een gezonde leefkwaliteit en sociale veiligheid en adequate bereikbaarheid zijn onderdeel van de sterke basis om verder op te kunnen bouwen.

Veel van de onderdelen in dit programma zijn in het stedelijk centrum van Venlo al (in voldoende mate) aanwezig. De inspanningen en investeringen binnen dit programma zijn primair gericht op het sterk houden van de basis en waar wenselijk, noodzakelijk en mogelijk het basisniveau te verbeteren en/of te verhogen. Hiertoe behoort ook het actueel houden van de juiste ontwikkelgerichte of beschermingsgerichte kaders om de brede ruimtelijke kwaliteit te borgen.

Tot slot hoort hier ook het promoten van Venlo als aantrekkelijke stad om te wonen, werken en bezoeken, zoals dat door de Stichting Venlo Partners wordt uitgevoerd.

Voor 2019 zijn de volgende punten van belang:

1. Voor de culturele functies staan de acties uit de cultuurnota 2015-2018 'Focus, Samenhang en Samenwerking', gerelateerd aan perspectieven in het document 'Venlo als brandpunt van interactie', deels nog centraal. Tegelijk zal deze cultuurnota in 2019 worden herijkt. Op de subsidiebijdrage aan Museum van Bommel van Dam zal in 2019 250.000 euro, in 2020 100.000 euro worden gekort.

2. Detailhandels- en horecabeleid wordt uitgevoerd op basis van de in 2015 door de raad vastgestelde sectorale nota's, met speciale aandacht voor het project 'De Nieuwe Winkelstraat' en leegstaand vastgoed.
3. Voor de culturele functies staan de acties uit de cultuurnota 2015-2018 'Focus, Samenhang en Samenwerking', gerelateerd aan perspectieven in het document 'Venlo als brandpunt van interactie', deels nog centraal. Tegelijk zal deze cultuurnota in 2019 worden herijkt. Op de subsidiebijdrage aan Museum van Bommel van Dam zal in 2019 250.000 euro, in 2020 100.000 euro worden gekort. Branding, acquisitie en relatiebeheer binnenstad, inclusief het ondersteunen van evenementen in relatie tot het profileren en vermarkten van Venlo, wordt voortgezet als in voorgaande jaren, met dien verstande dat de oorspronkelijk voor het Verhaal van Venlo geoormerkte middelen worden ingezet voor oplossing van de totale financiële problematiek.
4. Gegeven de noodzaak om vanuit de cultuur een bijdrage te leveren aan de financiële problematiek brengen wij de komende jaren in twee stappen de subsidie aan het Kunstencentrum (in totaal) met 25% terug. Dat betekent dat het Kunstencentrum deze subsidieverlaging zal moeten opvangen door verhoging van de bijdragen van cursisten of door andere mogelijkheden tot het verlagen van kosten of verhogen van inkomsten. De groep inwoners tot 18 jaar die gebruik kunnen maken van de mogelijkheden van het Jeugdfonds Sport en Cultuur heeft dit geen gevolgen. Wel gaan we bekijken in hoeverre we hiermee mogelijk de bijdrage aan het fonds moeten verhogen.
5. Doorontwikkelen instrumentarium openbare ruimte, met name Handboek Openbare Ruimte Binnenstad.

Het programma 'Venlo centrum voor de regio' heeft als enige van de programma's een scherpe gebiedsafbakening, waardoor ook de ambities, (sub)doelen, middelen en/of activiteiten uit de andere programma's bijdragen aan het succes van dit programma. Voor 'De basis sterk houden' zijn dat vanuit het programma 'Schoon, heel en veilig Venlo' de volgende onderdelen: het beheer van de openbare ruimte en het gemeentelijk vastgoed, de aanpak van drugsoverlast en criminaliteit, de inzet ten aanzien van betaald parkeren in garages, op terreinen en/of op straat en overige maatregelen op het gebied van mobiliteit uit het (nieuwe) GVVP en RVVP. De programma's dienen op dit vlak dan ook in samenhang te worden gelezen en gezien.

Programmalijn 2 | Verbreden en robuust maken

Het doel van deze lijn is te bouwen aan een stabiel en robuust draagvlak voor het stedelijk wonen, werken en leven door te stimuleren wat ons sterker maakt en te voorkomen wat ons verzwakt. Het gaat hier vooral om 'meer van

hetzelfde' in de positieve zin van het woord, om het centrum stedelijk milieu een volwaardige en sterke positie naar de toekomst te bieden.

Tot deze programmalijn behoren de grote en langjarige gebiedsontwikkelingen in het stedelijk centrum: Q4, Maaswaard en (vooralsnog) het Kazerne Kwartier. In de gebiedsontwikkelingen staat de ontwikkeling van een aantrekkelijk woon-, werk en leefmilieu centraal met name door het toevoegen van een stedelijk woonprogramma, afgewisseld met andere stedelijke functie die leiden tot een levendig en leefbaar centrum. In 2017 zijn de woonprogramma's voor Q4 en Maaswaard 'opgeschoond' voor zover deze uit de pas liepen met de toekomstige marktbehoefte. Een nieuw profiel en programma voor het Kazerne Kwartier moet in 2019 nader vorm krijgen. Of de gebiedsontwikkeling dan geheel of deels in een andere programmalijn komt te vallen hangt af van de uitkomst van dit proces. Tot deze lijn behoort ook het verder uitbouwen van Venlo als stad voor studenten. Het accent zal liggen op huisvesting en specifieke studentenvoorzieningen, niet alleen tijdens de studie maar ook daarna om ze te behouden voor de regio. Tot slot vallen hier ook diverse grote en kleine initiatieven en voorzieningen van derden op het gebied van wonen, werken en andere stedelijke functies. Die niet tot de basis behoren of Venlo uniek maken, die - mits passend- vooral een faciliterende inzet vereisen.

Voor 2019 zijn de volgende punten van belang:

1. Het afronden c.q. doorontwikkelen van de multifunctionele majeure projecten Maaswaard, Q4 en Kazernekwartier waarbij aanbevelingen van de nota 'Venlo als brandpunt van interactie' en afspraken met de provincie inzake uitwerking van het spoor 3.b 'Faciliteiten' van de campusontwikkeling worden meegenomen. Voor het kazernekwartier zijn in deze begroting extra risicobeheersende maatregelen opgenomen.
2. Uitbouwen huisvestingsvormen studenten binnenstad op basis van de prognose in 2020 ongeveer 225/250 extra studentenkamers/ woningen nodig te hebben.
3. Faciliteren en realiseren studentenvoorzieningen (fysiek informatiepunt, monitoren alle studentrelevante informatie inzake vervolgopleidingen, stagemogelijkheden en carrièreperspectieven).
4. Uitvoering geven aan de agenda voor het stedelijk centrum, waarbij 'uitnodigingsplanologie' en het gemeentelijk faciliteren van grote en kleine initiatieven nadrukkelijk centraal staan. De jaarbudgetten voor deze activiteit zijn gekort omdat er in de komende jaren géén grote herijkingen van bestaande visies zullen worden gemaakt.

Het programma 'Venlo centrum voor de regio' heeft als enige van de programma's een scherpe gebiedsafbakening, waardoor ook de ambities, (sub)doelen, middelen en/of activiteiten uit de andere programma's bijdragen aan het succes van dit programma. Voor 'Verbreden en robuust maken' zijn dat vanuit het programma 'Schoon, heel en veilig Venlo' de volgende onderdelen: maatregelen en activiteiten voor het creëren van een passend woningaanbod en de inzet op het beheer en onderhoud van gemeentelijk vastgoed. Met name indien gemeentelijke panden voor een nieuw gebruik worden verhuurd of verkocht. Vanuit het programma 'Welvarend Venlo' betreft dit vooral de inzet op een economische structuurversterking, waarin het stedelijk centrum een steeds belangrijkere rol speelt als vestigingslocatie voor kleinschalige, 'schone' bedrijvigheid en dienstverleners. De programma's dienen op dit vlak dan ook in samenhang te worden gelezen en gezien.

Programmalijn 3 | Verdiepen en onderscheiden

Het doel van deze lijn is het vergroten van de aantrekkingskracht van Venlo in de regio en daarbuiten op (nieuwe) bewoners, ondernemers en bezoekers door in te zetten op een onderscheidend profiel van het stedelijk centrum. Het gaat hier om activiteiten en projecten die Venlo uniek maken, tenminste op regionale schaal.

Een breed scala aan ontwikkelingen, projecten en activiteiten behoren kunnen hieronder worden geschaard. Maar het is ook de programmalijn waar in de toekomst ruimte is voor nieuwe ambities, immers de stad is nooit af. Voor de komende jaren ligt het accent op de ontwikkeling van het Museumkwartier tot een educatief en cultureel cluster waar ontmoeting, inspiratie, innovatie en uitwisseling van kennis en ideeën centraal staan. De nieuwe onderwijshuisvesting van de Universiteit Maastricht, de doorgroei van de Hogere Agrarische School en de realisatie van het nieuwe Museum van Bommel van Dam zijn belangrijke schakels om dit doel te bereiken. Een ander accent binnen deze lijn is het benutten van de toeristische potentie van het stedelijk centrum. Het middeleeuwse stratenpatroon, bijzondere bebouwing structuren en parken uit verschillende tijden, aandacht voor kunst in de openbare ruimte en uitzonderlijke grootstedelijke evenementen dragen bij aan een uniek (toeristisch) profiel van Venlo. En tenslotte heeft Venlo nog een buitengewone troef in handen voor bezoekers en bewoners: de ligging aan de Maas en toegankelijkheid van haar oevers.

Voor 2019 zijn de volgende punten van belang:

1. Faciliteren huisvesting hoger onderwijsinstellingen, zoals de Universiteit van Maastricht met haar bachelor-opleiding (University College) in de voormalige Raad van arbeid, die tevens een belangrijke erfgoedwaarde kent.
2. Faciliteren van het vernieuwde Museum van Bommel van Dam met een nieuw onderkomen in het voormalige, rijks monumentale postkantoor.
3. Herbestemming en restauratie erfgoed. In 2019 komt 135.000 euro beschikbaar voor behoud cultuurhistorie in het centrum (het project 'Wonen boven winkels', dat uitsluitend monumentale panden betreft).
4. In het Investeringsplan 2019 is een krediet opgenomen van 1,5 miljoen euro voor de inrichting van de openbare ruimte Museumkwartier, conform het in 2016 met de provincie gesloten Convenant investeringen stedelijk centrum. Overigens is dit thema nog onderwerp van gesprek met de provincie Limburg.
5. De herontwikkeling en herinrichting van de Lage Loswal als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Q4 tot een onderscheidende en multifunctionele openbare ruimte aan de Maas en economische potentie van recreatie en toerisme op de Maas beter benutten.
6. Uitvoering geven aan de agenda voor het stedelijk centrum waarbij 'uitnodigingsplanologie' en het gemeentelijk faciliteren van grote en kleine unieke initiatieven nadrukkelijk centraal staan. De jaarbudgetten voor deze activiteit zijn gekort omdat er in de komende jaren géén grote herijkingen van bestaande visies zullen worden gemaakt.

Het programma 'Venlo centrum voor de regio' heeft als enige van de programma's een scherpe gebiedsafbakening, waardoor ook de ambities, (sub)doelen, middelen en/of activiteiten uit de andere programma's bijdragen aan het succes van dit programma. Voor 'Verdiepen en onderscheiden' zijn dat vanuit het programma 'Schoon, heel en veilig Venlo' de volgende onderdelen: de inzet op grootstedelijke evenementen en kunst in de openbare ruimte Het stopzetten van de gemeentelijke regeling in 2019 betekent niet dat initiatieven van derden niet worden gefaciliteerd. Vanuit het programma 'Welvarend Venlo' betreft dit een deel van de activiteiten en middelen van het toeristisch programma met het stedelijk centrum als één van toeristische speerpuntgebieden. De programma's dienen op dit vlak dan ook in samenhang te worden gelezen en gezien.

Wat mag het kosten

Bedragen x 1.000

Middelen Programma	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
5. Centrumstad Venlo	Baten	9.961	8.443	10.401	20.370
	Lasten	19.977	18.598	20.635	30.534
Subtotaal		-10.017	-10.154	-10.234	-10.164
Onttrekkingen aan reserves	Baten				
Toevoegingen aan reserves	Lasten	2.031	1.935	2.031	1.627
Subtotaal		-2.031	-1.935	-2.031	-1.627
Saldo programma na verrekening reserves		-12.048	-12.089	-12.265	-11.791

Bedragen x 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
De basis sterk houden	Baten	1.142	1.142	1.042	1.042
	Lasten	10.767	10.904	10.884	10.814
Subtotaal De basis sterk houden		-9.626	-9.762	-9.842	-9.772
Verbreden en robuust maken	Baten	8.819	7.301	9.359	19.328
	Lasten	10.855	9.242	11.396	20.961
Subtotaal Verbreden en robuust maken		-2.037	-1.940	-2.036	-1.633
Verdiepen en onderscheiden	Baten				
	Lasten	385	386	386	386
Subtotaal Verdiepen en onderscheiden		-385	-386	-386	-386
Totaal saldo Programma		-12.048	-12.089	-12.265	-11.791

Begrotingsvoorstellen (excl. investeringen)

Bedragen x €1.000

Nummer Omschrijving	2019	2020	2021	2022
19-010 Actualisatie exploitatie Grondbedrijf				
19-034 Prijsinflatie 2019-2022	18	18	17	17
19-040 Correctie afgesloten budgetten				
19-050 Vervallen huuropbrengsten KCV en Omroep Venlo	-100	-100	-100	-100
19-125 Actualisatie loonkostenverdeling	28	33	33	33
19-128 Problematiek dekking projecturen	-511	-515	-515	-515
19-133 Museum Bommel van Dam subsidie 2019 en 2020	250	100		
19-147 Bijstellen budget stedelijk centrum	40	40	40	40
19-155 Kunstencentrum, reductie subsidie		222	222	222
Totaal	-275	-202	-303	-303

Investeringen

Bedragen x € 1.000

Investeringen Programma 5	Vervanging - Uitbreiding	Rendabel - Onrendabel	Krediet 2019
Inrichting openbare ruimte Museumkwartier	Uitbreiding	Onrendabel	1.500
Totaal nieuwe investeringen			1.500

Relevante beleidskaders

Naast sectorale beleidsvisies en uitvoeringsprogramma's hebben de volgende kaderstellende documenten een relatie met dit programma:

- Strategische visie 'Regio in balans'
- Strategische visie Venlo 2030
- Ruimtelijke Structuurvisie 2014
- Visie Stedelijk Centrum 2022
- Cultuurnota 2015-2018
- Erfgoednota 2017-2025
- Evenementenbeleid 2016-2019
- Meerjarenprogramma Venlo Studentenstad 2016-2019
- Koersdocument museum Van Bommel van Dam

Programma 6 Circulaire en duurzame hoofdstad

Inleiding

Het programma 'circulair & duurzaam' is nieuw. Nieuw in die zin dat er een autonome beleidsomgeving is gecreëerd als thuisbasis voor onderwerpen die tot op heden verspreid waren over andere (beleids)terreinen. Niet 'nieuw' dus voor wat betreft de inhoud. De 'promotie' naar een eigen programmatische omgeving impliceert het toegenomen belang van deze inhoud. Dat 'belang' zal gedeeld moeten gaan worden met andere partijen in het veld. Daar zal in 2019 de focus op gericht zijn. In operationele zin dient er in 2019 al uitvoering gegeven te worden aan het klimaatakkoord. In operationele zin dient er in 2019 al uitvoering gegeven te worden aan het klimaatakkoord, door het opstellen van een Regionale Energiestrategie en een Transitievisie Warmte.

Wat willen we bereiken

De ambitie van dit programma is het bereiken van bewustwording en draagvlak in de samenleving tot verduurzaming en klimaatadaptatie van onze regio, met als hoofddoel dat de nationale en (boven-)lokale klimaatambities worden verwezenlijkt.

De van de ambitie afgeleide doelstellingen zijn:

1. Het vertalen van nationaal beleid, naar een lokale en regionale energiemix die voldoet aan de doelstelling van 49% CO2 reductie in 2030. Met vertaling naar een planmatige wijkgerichte aanpak voor duurzame warmte
2. Aanpassingen in de samenleving worden bevorderd die de kwetsbaarheid voor klimaatverandering verminderen
3. Waardevernietiging van producten en grondstoffen wordt verminderd door het maximaliseren van het hergebruik.

Derhalve kent het programma de volgende programmalijnen (subdoelen):

- a. Energietransitie
- b. Klimaatadaptatie
- c. Circulariteit

Outcom-indicatoren :

A. Energietransitie:

Te herleiden uit RES:

1. Vastleggen nulsituatie opwek en verbruik
2. Bepalen ambitieniveau
3. Opleveren van een doorrekening op CO2
4. Vaststellen energiemix

B. Klimaatadaptatie:

Te herleiden uit:

1. Resultaten stresstest light WPN (iedere 6 jaar (2018 = nulmeting). Vaststellen nov 2018
2. Ambitieniveau klimaatadaptatie, te bepalen door gemeenteraad in agenda Groen & Water
3. Te voeren risicodialoog regionaal en lokaal (vanaf 2019)
4. Op te stellen uitvoeringsprogramma

C. Circulariteit

1. vastleggen nulsituatie

De outcome-indicatoren waarmee we de voortgang op de doelstellingen meten, worden in 2019 in samenspraak met de raad vorm gegeven.

In de Strategische visie Venlo 2030 en in (eventuele deelvisies) is deze ambitie als volgt verwoord:

- In 2030 blinkt Venlo – nog steeds- uit, op een andere, vernieuw(en)de wijze. Cradle to Cradle hebben we aangegrepen om onze voorsprong te kunnen uitbouwen en zodoende te kunnen excelleren.
- Venlo is daarmee in 2030 een 100.000+ stad met bijbehorende en beeldbepalende voorzieningen en traditionele bedrijvigheid rondom de clusters logistiek en agribusiness en de toepassing van de principes C2C.
- Innovatie en duurzaamheid zijn de accenten die Venlo zet om op termijn nieuwe groepen inwoners aan de stad en de regio te binden en de regionale economie te transformeren.

In het coalitieakkoord Venlo ‘Samen Venlo Veranderen’, 2018 – 2022 is afgesproken dat er belangrijke stappen worden gezet op het gebied van duurzaamheid. Waarbij het belangrijk is dat er draagvlak is onder de bevolking. Het college wil actief gaan werken aan dit draagvlak.

.

Dat betekent dat er een stappenplan moet komen voor de transitie naar een duurzaam Venlo.

Wat gaan we daar voor doen

De hiervoor beschreven ambities en doelstellingen reiken verder dan het begrotingsjaar 2019. Om deze langere termijn ambities waar te kunnen maken, leveren we in 2019 de volgende inspanningen.

Programmalijn 1.

Het nationaal klimaatakkoord verplicht regio's tot het schrijven van een Regionale Energiestrategie (RES). Daarnaast vraagt het klimaatakkoord om een aanpak voor een transitie naar een andere warmtevraag (dan aardgas) op wijkniveau in een Transitievisie Warmte. Beide wettelijke taken spelen een essentiële rol in het programma voor 2019.

De energietransitie bestaat voor een groot deel uit de wettelijke opgave om te komen tot een Regionale Energiestrategie (RES) en het schrijven van een Transitievisie Warmte. Bij de RES gaat het om een inventarisatie van een mogelijke energiemix om in 2030 49% CO₂ besparing te behalen. Medio 2019 dient er een eerste energiemix aangeboden te worden aan het rijk. Een energiemix die is opgesteld door middel van dialooggesprekken met belangrijke stakeholders.

In de tweede helft van 2019 wordt op basis van doorrekening van het rijk de opgave (mogelijk) nog eens aangescherpt. Op basis hiervan dient er eind 2019 een door de samenwerkende gemeenten, provincie en waterschap een vastgestelde RES te liggen.

Bij de Transitievisie Warmte zal een grondige wijkanalyse plaatsvinden om een nulsituatie te kunnen beschrijven. Op basis daarvan en met hulp van een diversiteit aan databronnen en specifieke wijk informatie worden energiestrategieën ontwikkeld per wijk. Een planning maakt eveneens deel uit van de Transitievisie Warmte. De wijken die voor 2030 van het aardgas af gaan worden daarbij in beeld gebracht.

De Transitievisie Warmte dient in 2021 definitief te worden vastgesteld.

De Transitievisie Warmte heeft door het afstemmen van energiesystemen op de opwekbronnen een sterke samenhang met de RES, dit zorgt er voor dat er in 2019 reeds een start wordt gemaakt met de Transitievisie Warmte.

Door het terugtrekken van een deel van de oorspronkelijk beschikbare middelen voor 2019, 2020 en 2021, staat met name 2019 in het teken van de wettelijke opgave en het aangaan van de dialoog met stakeholders. Deze dialoog dient een tweeledig doel, enerzijds het creëren van bewustwording en anderzijds het ophalen van initiatieven en ideeën rondom de energietransitie. Indien in 2019 mocht blijken

dat extra middelen noodzakelijk zijn, zal een oplossing worden gezocht via kadernota of een begrotingswijziging

Programmalijn 2.

Uitvoering van de beleidsnota Agenda Groen & Water. Doelstelling van de nota is het formuleren van kaders en beleidsregels voor de groenblauwe ambities voor Venlo die een uitnodigend kader bieden voor initiatieven van derden. We verbreden de koers van het groen- en waterbeleid en richten ons meer op functionaliteit: leefbaarheid (sociale functie / ontmoeting / participatie), leefomgeving, gezondheid, klimaat en milieu, natuur, verkeer, recreatie, identiteit, etc. De richtinggevende uitspraken van de Agenda groen & water als inhoudelijke kernen van de op te stellen beleidsnota zijn beging 2017 vastgesteld door de raad. Daarnaast heeft de raad opdracht gegeven dilemma's van de Agenda Groen & Water uit te werken in (kosten)scenario's. Één van deze dilemma's was “: in welke mate en binnen welke termijn gaat Venlo klimaatbestendig worden?” De werkelijke lange termijn-kosten komen eind 2018 beter in beeld door de

zogenaamde klimaatscan die met stakeholders is uitgevoerd. Na bepalen van het ambitieniveau door uw raad zal er op zowel regionaal – als lokaal niveau d.m.v. een risicodialoog bepaald worden welke opgaven kansrijk zijn. Deze risicodialoog is de basis van een nog op te stellen uitvoeringsprogramma Daadwerkelijk concretisering van de bedragen in begrotingsvoorstellen zal in 2019 zijn beslag krijgen. Ook zal dan duidelijk zijn of middelen via de rioolheffing kunnen worden gegenereerd en welke middelen daarnaast noodzakelijk zijn

In de sfeer van de middelen zijn budgetten klimaatadaptatie ingetrokken omdat

plannen (nog) niet concreet genoeg zijn. Indien in 2019 mocht blijken dat extra middelen noodzakelijk zijn, zal een oplossing worden gezocht via kadernota of een begrotingswijziging.

Programmalijn 3.

Circulariteit vormt een belangrijk speerpunt voor de gemeente Venlo. Dit is ook steeds meer zichtbaar bij het bedrijfsleven. Samen met het bedrijfsleven wil de gemeente Venlo circulariteit nog meer onderdeel laten worden van de energietransitie.

Door het terugtrekken van een deel van de oorspronkelijk beschikbare middelen voor 2019 en 2020, staat met name 2019 in het teken van het aangaan van de dialoog met stakeholders. Deze dialoog dient een tweeledig doel, enerzijds het creëren van bewustwording en anderzijds het ophalen van

initiatieven en ideeën rondom circulariteit. Indien in 2019 mocht blijken dat extra middelen noodzakelijk zijn, zal een oplossing worden gezocht via kadernota of een begrotingswijziging

Betrokkenheid verbonden partijen

Rijk, provincie, gemeenten, waterschap, netbeheerders, woningcorporaties, energiecorporaties, agrarische ondernemers, Natuur- en landschapsorganisaties, EDB.

Wat mag het kosten

Bedragen x 1.000

Middelen Programma	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
6. Circulaire, duurz hoofdstad	Baten				
	Lasten	2.610	2.353	2.130	2.106
Subtotaal		-2.610	-2.353	-2.130	-2.106
Onttrekkingen aan reserves	Baten	708	311		
Toevoegingen aan reserves	Lasten	842	842		
Subtotaal		-134	-531		
Saldo programma na verrekening reserves		-2.743	-2.884	-2.130	-2.106

Bedragen x 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
Circulariteit	Baten				
	Lasten	551	548	648	648
Subtotaal Circulariteit		-551	-548	-648	-648
Energietransitie	Baten				
	Lasten	482	479	475	471
Subtotaal Energietransitie		-482	-479	-475	-471
Klimaatadaptatie	Baten	708	311		
	Lasten	2.418	2.167	1.006	986
Subtotaal Klimaatadaptatie		-1.710	-1.856	-1.006	-986
Totaal saldo Programma		-2.743	-2.884	-2.130	-2.106

Begrotingsvoorstellen (excl. investeringen)

Bedragen x €1.000

Nummer	Omschrijving	2019	2020	2021	2022
19-125	Actualisatie loonkostenverdeling	-169	-173	-104	-104
19-138	Verminderen budget ambitiedocument Venlo Circulaire Hotspot	100	100		
Totaal		-69	-73	-104	-104

Relevante beleidskaders

Algemene middelen

Inleiding

Wat mag het kosten

Bedragen x 1.000

Middelen Algemene middelen	Baten / Lasten	2019	2020	2021	2022
Algemene middelen	Baten	276.407	274.607	274.554	273.624
	Lasten	46.966	45.733	46.734	48.426
Subtotaal		229.442	228.874	227.819	225.198
Onttrekkingen aan reserves	Baten				
Toevoegingen aan reserves	Lasten	5.725	7.713	8.111	7.224
Subtotaal		-5.725	-7.713	-8.111	-7.224
Saldo Algemene middelen		223.717	221.161	219.708	217.974

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x 1.000

	2019	2020	2021	2022
Baten				
Financiering	4.471	4.351	4.390	4.137
Integratie-uitkering Sociaal Domein	98.667	98.031	97.882	97.882
Onroerende zaakbelasting	37.589	37.427	37.427	36.677
Overheadkosten	360	370	380	380
Overige belastingen	2.311	2.221	2.131	2.041
Uitkeringen gemeentefonds	133.010	132.208	132.343	132.507
Totaal baten	276.407	274.607	274.554	273.624
Lasten				
Financiering	7.538	5.513	7.088	9.293
Lokale heffingen	1.235	1.235	1.235	1.235
Overheadkosten	36.728	37.627	37.294	36.783
Overige algemene dekkingsmiddelen	6.651	8.532	8.690	7.800
Post onvoorzien	539	539	539	539
Vennootschapsbelasting				
Totaal lasten	52.690	53.446	54.845	55.650
Saldo algemene dekkingsmiddelen	223.717	221.161	219.708	217.974

Begrotingsvoorstellen (excl. investeringen)

Bedragen x €1.000

Nummer Omschrijving	2019	2020	2021	2022
---------------------	------	------	------	------

19-001	Bijstelling financiële lasten a.g.v. mutatie bespaarde rente		-94	-129	-161
19-002	Gemeentefonds / meicirculaire 2018 - compensatie taakmutaties	191	195	28	28
19-003	Gemeentefonds / meicirculaire 2018 - budgettair kader Sociaal Domein				
19-004	Gemeentefonds / meicirculaire 2018 - resultaat	628			
19-005	Waarderingskamer	-18	-18	-18	-18
19-009	Aanvullende dekking PKB 2019 en verder	-29	-24	-17	-11
19-010	Actualisatie exploitatie Grondbedrijf				
19-032	Versterking weerstandsvermogen 2022				-1.473
19-033	Toeristenbelasting	130	130	130	130
19-034	Prijsinflatie 2019-2022	-25	-24	-24	-24
19-035	Toevoeging aan weerstandsvermogen	-552	-530	-502	-497
19-037	Loonkostenontwikkeling Kadernota 2019-2023	-2.096	-2.098	-2.091	-2.091
19-038	Gemeentefonds / loon- prijscompensatie	2.786	2.786	2.786	2.786
19-052	Dividenduitkering BV Campus Greenport	-68	-68	-68	-68
19-054	Taakmutaties meicirculaire 2018 - DigiD en MijnOverheid	-30	-30	-30	-30
19-057	Aanpassing begroting ICT NML voor 2019 en verder	-89	-72	-45	-45
19-061	Autonoom budget FG	-30			
19-065	Instellen voorziening onderhoud buitensport	212	382	383	383
19-066	Besparingsverlies Taakstelling Subsidiebeheer (A7)	-211	-211	-211	-211
19-067	Besparingsverlies Taakstelling dereg/minder toez.bur.cr (A8)	-155	-155	-155	-155
19-100	Correctie hoogconjunctuur straatparkeren	72	72	72	72
19-121	Begrotingswijziging budgettair kader sociaal domein	6.017	6.648	7.171	7.179
19-125	Actualisatie loonkostenverdeling	-958	-965	-998	-1.000
19-128	Problematiek dekking projecten	-2.173	-2.155	-2.155	-2.160
19-129	Samenwerkingswijzer Gemeente Venlo beheerlast	-8	-8	-8	-8
19-131	Areaaluitbreiding - 2019	650	650	650	650
19-140	Schrappen project Fietsen langs Maas	-17			
19-141	Heroverwegen restantkrediet Veilige Schoolomgeving				
19-149	Dividend Enaxis	111	111	111	111
19-154	Voordelen ter versterking van weerstandsvermogen	-4.688	-5.808	-6.094	-5.326
19-157	Temporiserend verlaging hondenbelasting	90	90	90	
19-158	OZB en rioolheffing	1.147	985	985	235
19-159	Bezuiniging organisatie, als gevolg van opgenomen beleidsinhoudelijke voorstellen	250	600	850	1.100

19-161	Integriteit -50% in 2019	35			
19-169	Aframing organisatiebudget	270			
Totaal		1.442	389	710	-604

Investerings

Bedragen x € 1.000

Investerings Algemene Middelen	Vervanging - Uitbreiding	Rendabel - Onrendabel	krediet 2019
Regionale aanbesteding Klant Contact Systeem	Vervanging	Rendabel	50
E-HRM	Uitbreiding	Rendabel	115
Totaal nieuwe investeringen			165

Totaaloverzicht Meerjarenbegroting

Bedragen x 1.000

Programma's	2019	2020	2021	2022
Baten (excl. onttrekking aan reserves)				
1. Gezond en actief Venlo	61.605	61.542	61.033	61.026
2. Schoon, heel, veilig Venlo	53.348	61.645	54.741	52.238
3. Grenzeloos Venlo	2.903	2.903	2.903	2.903
4. Welvarend Venlo	9.323	2.911	2.512	3.779
5. Centrumstad Venlo	9.961	8.443	10.401	20.370
6. Circulaire, duurz hoofdstad	0	0	0	0
Algemene middelen	276.407	274.607	274.554	273.624
Totaal baten begroting	413.546	412.051	406.144	413.940
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)				
1. Gezond en actief Venlo	232.415	229.894	229.430	228.552
2. Schoon, heel, veilig Venlo	88.678	96.754	89.348	86.659
3. Grenzeloos Venlo	1.834	1.839	1.839	1.839
4. Welvarend Venlo	13.744	7.509	6.966	8.210
5. Centrumstad Venlo	19.977	18.598	20.635	30.534
6. Circulaire, duurz hoofdstad	2.610	2.353	2.130	2.106
Algemene middelen	46.966	45.733	46.734	48.426
Totaal lasten begroting	406.224	402.680	397.083	406.326
Resultaat programma's (voor bestemming)	7.322	9.370	9.061	7.614
Verrekening met reserves				
Onttrekkingen aan reserves	4.187	2.580	2.374	2.476
Toevoegingen aan reserves	11.509	11.950	11.435	10.090
Totaal verrekening met reserves	-7.322	-9.370	-9.061	-7.614
Totaal resultaat Programmabegroting	0	0	0	0

Bedragen x 1.000

	2019	2020	2021	2022
Totaal baten na bestemming	417.734	414.630	408.518	416.416
Totaal lasten na bestemming	417.734	414.630	408.518	416.416
Totaal resultaat Programmabegroting	0	0	0	0